NDINI Ex Officina ROGERI DANIELIS

Tim. Redman. Ædis
Christi Alumnus.
1673.

MICROFILMED – 1980

UMI

UMI

PATRIARCHÆ,

SIVE

CHRISTI SERVATORIS

GENEALOGIA,

Per Mundi Ætates tradu&ta

A D. EMANVELE THESAVRO,
Patritio Taurinenſi, Comite, & Magnæ
Crucis Equite Sanctorum Mauritii & Lazari.

Acceſſere

CÆSARUM ELOGIA,

Et *Varii argumenti CARMINA* ab eodem Authore ſcripta.

LONDINI,
Ex Officina ROGERI DANIELIS,
M DCL VII.

TAM ANTIQUIS
HEROUM IMAGINIBUS,
QUAM
PRÆCLARIS ANIMI DOTIBUS,
ILLUSTRI,
D. FRANCISCO FINCH,
E SOCIETATE INTERIORIS
TEMPLI, ARMIGERO,
IURIS, PRÆSERTIM
VERO ANGLICANI,
OMNISQ; LITERATURÆ,
CULTORI ASSIDUO
FELICI,
EMANVELIS THESAVRI
PATRIARCHAS
ET CÆSARES
Vovet, Dicat, Dedicat
R. D.

UMI

INVITATIO.

Adsis, Lector;
En tibi esculenta sacra,
Facetiarum tincta lenociniis;
Medicinas Cœli invitantes quem possint cogere;
Utile *deliciarum fasciis involutum.*
Carpas modo,
Et eleganti fatearis EMANVELI THESAVRO,
Cujus in scriptis feriatur sacra pagina senior,
Novoq; proludit Fœderi.
Hic, Religiosa manu filum prehendens sacrum,
Sequitur per Seculorum Labyrinthum,
Ad Seculorum Fabrum & Opificem.
Euge felix Stella!
Quæ ab Ortu, non ab Oriente *Mundi exorta,*
Certoq; errabunda tramite,
A Principio Rerum decurrens ad Rerum Principem,
Hæres intuens Cunabula Christi:
Auratis gradibus descendens *ad summum Rerum* fastigium.
Nimirum, sic Cœlum petimus, descendendo.
Summa interim felicitate infelix Poeta,
Oculo audacter pio Deum cernit ac moritur.
Præterq; Humani generis sortem,
In Adamo *nascitur, in* Emanuele *perit.*
Ipse vero Mortalis cum sit, alios mori vetat.
Hac penna ut vivat, raro quis cupiat vivere.
Hac penna tactus, frustra quis cupiat mori.
Age, Lector, *primam metire paginam:*
In declivio poneris, cohibe si poteris gradus.

Amêlus *tuus* Magdilinus.

Sereniſſimo & Invictiſſimo Principi,

FRANCISCO THOMÆ *A SABAVDIA*,

EMANUEL THESAURUS

obſequentiſſimus, Felicitatem.

MAgnum illud Ingenium Magni Caroli Patris tui, qui nihil excogitavit, geſsit, genuit, niſi Magnum, cum in ingenti illo Volumine quod de Regnorum exordiis conſcribebat, Regiam Chriſti Servatoris Genealogiam necteret, Patriarcharum Stemma brevibus me lemmatis perſtringere juſsit, quæ ſuo Volumini adſpergeret. Hunc ego laborem, quem tanti Mecœnatis obitu, & averſa tempeſtate conflictatus, abruperam; in ea demum tranquillitate quam Celſitudinis tuæ favor & Serena Clementia mihi fecit, exegi. Ambigeret proinde aliquis cui nuncupari debeat, Carolo, an tibi; cum ab illo principium, abs te finem habuerit. Ego vero utrique dedico quod tibi dedico; qui Caroli dotes ita retines, non ut tu modo à Carolo expreſſus, ſed in te Carolus impreſſus ſit. Tibi ergo, qui bellicis laboribus (hoc etiam Patri ſimilis) erudita Muſarum otia interponere, & Martiam laurum Apollineæ mutare ſoles, literarium hoc munus offero; Regium prorſus ac te dignum, ex ea parte, quam de genio tanti Regis contraxit; inventione videlicet, forma, pleriſque ſententiis, quas ſuis ipſe monitis ſuoque calamo inſeruit, vel expolivit. Vt ambigere neſas ſit, quin eadem religione, qua cætera ſoles Divi Genitoris opera & cogitata, hoc etiam paterna Mentis commentum proſequare. Vale, invictiſsime Princeps, & Vince.

CAROLUS EMANUEL

Dux Sabaudiæ.

HEROS.

Diu poſt obitum deſiderabitur, qui deſiderari ante cœpit quam naſci.
Illum quippe infœcunda jam Mater votivum ſuſceperat,
Vt Principum prodigium prodigio naſceretur:
Nam Principes Natura donat, Heroas Deus.
Maximo itaque Genitori major ſucceſſit infans:
Vt annis acerbus, Imperio maturus,
Alterius gremio gerebatur, & populos gerebat alis.
Senſit divinam indolem Philippus, cum ſibi generum adſcivit:
Toto enim orbe circumluſtrato, nihil majus Carolo invenit.
Quam auſpicato conjugium ceſſerit, proles docet:
Si Mars Minervæ nuberet tales naſcerentur.
Novem edidit liberos tam numero, quam ſublimitate cœlos æquaturos.
Solent amorum tædæ armorum tædium afferre:
At ille de conjugali thoro, ad ſubjugandos perduelliũ toros digreſſus,
Amorem Marti initiavit.
Exinde Carolum nemo vidit niſi armatum.
Nam regnis majoribus incluſam ſortitus ditionem,
Timeri debuit, ne timeret:
Eo metuendus omnibus, quod neminem metuebat.
Arces longe munitiſſimas expugnando, deſertiſſimas propugnando,
Bella cum magnis Regibus
Imparibus armis ſemper concepit, paribus ſemper cõditionibus cõfecit;
Nunquam victus niſi proditione, nunquam victor niſi virtute.
Nec ingenium, ut ſolet, oppreſſit galea;
Nam æque ingenii ac ferri acie bonus,
Ita ſapientibus Apollineam, uti militibus Martiam, præripuit laurum.
Incertumque fuit
Magiſne calamo, an gladio invicta ſit Regum manus.
Prudentia tam perſpicaci, ut callidior quibuſdam ſit viſus:
Ignorante vulgo, finitimum Regnum potentioribus inviſum

Tutius

Tutius æstu quam hasta servari,
Ac geminis anguibus Mercurii virgam interponi.
Regiæ demum virtutes,
Quæ in aliis fuerunt singulæ, in uno Carolo sunt singulares:
Sed omnium maximam magnanimitatem solus totam excepit.
Nam sæpe læsus, semper lætus,
Docuit nihil contra fortitudinem posse fortunam.
Itaque hanc omnium postremam virtutem explevit.
Iam dextram Cæsari datam ut servaret, sinistris armis circũventus,
Maluit inter arma fere septuagenarius occumbere.
Dixeris infectum bellum consulto reliquisse,
Ne victori Amedæo filio nihil vincendum relinqueret.
At heroico plane funere decoratus est Heros.
Nam Orbe toto exsequias anticipante,
Exundantia luxerunt flumina, caduca illuxerunt fulmina.
Tum gladiatorios videlicet ludos præbente fato,
Gemini Martis assectæ, Collaltus & Spinola,
Ad Caroli Inferias pro victima ceciderunt.
Gratiis vero lugentibus, grato dictante genio,
Magno Mecænati suo hoc Elogium efflevit

Emanuel Thesaurus S. J.

LECTORI.

LAPIDARIAM, quæ inter Oratoriam ac Poëſim media, utriuſque delicias Inſcriptionibus immiſcet, olim ſimplicem & emortuam, ab hac nobili Muſa vivaciore ſtylo, Mercurii quaſi virga, excitatam fuiſſe, ſciunt, qui ejus deinde veſtigia ſequuti, multis retro paſſibus ſubſtitere. Sed quoniam ea veluti ludicra, ſerioribus interjuncta, de fugiente penna excidere illi ſolent; talia profecto ſcripta minus accurate cuſtodivit quam ſcripſit. Periit proinde Inſcriptionum pretioſa varietas, quam ſagaci amicorum diligentia, hac illac diſperſa veluti Sibyllæ folia, colligere ſtudemus. Perierat hoc ipſum volumen, amiſſo ante aliquot annos per frequentes legentium manus autographo, niſi exemplar unum, quod aliquis Romæ de autographo ſurripuerat, emerſiſſet. Prodeunt igitur aliquando ex Umbris revocati diuque deſiderati Patres & Heroës ab Adamo ad Chriſtum, prodibunt ſubinde Pontifices & Heroës à Chriſto ad noſtra tempora, non tam geſtis rebus, quam hoc rerum Scriptore clariſſima. Itaque mentiti ſunt, qui inter Alpes repoſitos à Natura Theſauros affirmârunt; cum Subalpinorum una domus totos Theſauros, unus Theſaurus tot nobis opes profundat. Habes hic exquiſitam Sacræ profanæque Hiſtoriæ ab Orbe condito Epitomen, tot ſententiis quot verbis gemmantem, exquiſito opere undecunque gentium decerptam. Habes aliam ſemperque eandem Elogiorum ſpeciem, omnibus eruditionum & argutiarum coloribus ornatam: nec ita preſſam ut illa Caſarum, quæ ſumma tantum & nota capita delibant; ſed plenirem, planiorem, qualem ſacri & ignoti argumenti dignitas poſcebat; ut non tam recreentur quam diteſcant ingenia. Sed elogi Elogia non indigent: nec alieno lucere calamo poteſt qui alios illuſtrat ſuo: ſatiſque à ſe laudatur cum laudat. Lege; & Magni *Caroli Emanuelis, Sabaudiæ* Ducis, judicio ſubſcribes, qui EMANUELEM THESAURUM ingeniorum Phœnicem ſolebat appellare. Vale.

ELE

ELENCHUS ELOGIORUM.

bes Christi Gentiles directa linea, extraneos extra lineam; quos toto volumine characteris diversitas dabit.

MUNDI PUERITIA. PASTORES.

ADAM Terræ Filius — *Ænigma* pag. 1.
Cain Adami Filius — Epitaphium 4
Abel Adami Filius — Tumulus 6
Henoch Caini Filius
Irad Henoci Filius
Vaviael Iradi Filius — Censura 7
MathusaelVaviael. Filius
Lamech Mathusaelis filius — Enthusiasmus 9
Iabel Lamechi filius — Prosopopœia 10
Iubal Lamechi filius — Nænia 11
Tubal Lamechi filius — Hypotyposis 13
Seth Adami filius — *Similes* 14
Enos Sethi filius — *Encomium* 15
Cainam Enossi filius
Malaleel Cainami filius — *Opposita* 16
Jared Malaleelis Filius — *Expostulatio* 18
Enoch Jaredi filius — *Cenotaphium* 19
Mathusales Enoci filius
Lamech Justus Mathusalæ filius — *Eucharisticon* 20

MUNDI ADOLESCENTIA. MILITES.

NOES Lamechi Justi filius — *Anathema* 25
Cham Noe filius — Diræ 27
Nembroth Chami Nepos — Digressio 28
Sem Noe filius
Iapheth Noe filius — Statuæ 30

12 Ar-

12 Arphaxad Semi filius
13 Salem Arphaxadi filius
14 Heber Salemi filius
15 Phaleg Heberi filius
16 Reuus Phalegi filius
17 Sarag Reui filius
18 Nachor Saragi filius
19 Thares Nachoris filius
20 Abrahamus Tharæ filius
Loth Abrahæ filius
Lothi Vxor
21 Isaac Abrahami filius
22 Jacob Isaaci filius
Tribuni duodecim Iacobi filii

Catalogus

Narratio 3
Topographia 3
Metamorphosis 3
Tragœdia 3
Monita 3
Somnium 4

MUNDI JUVENTUS. DUCES.

23 JUDAS Jacobi filius
Ioseph Iacobi filius
24 Phares Judæ filius
Iob Esau Pronepos
25 Esron Phareſi filius
26 Rhamus Esronis filius
27 Aminadab Rhami filius
Moses Levi Nepos
Aaron Mosis Frater
28 Naason Aminadabi filius
29 Salma Naasonis filius
Iosues ex Iosepho
Samson ex Dano
30 Booz Salmæ filius
31 Obed Boozi filius
Gedeon Iosephi Nepos
Iephtes Iosephi Nepos
32 Ieſſe Obedi filius

Etymon 4
Eulogium 4
Prodigia 5
Monomachia 5
Aulicisſmus 5
Exegeſis 5
Paræneſis 5
Exemplar 6
Gratulatio 6
Triumphus 6
Idea 6
Myſterium 6
Argumentum 6
Monumentum 7
Clauſula 7

MUNDI VIRILITAS. REGES.

33 DAVID Jeſſe filius
Samuel ex Iosepho
34 Salomo Davidis filius.
35 Roboam Salomonis filius
36 Abias Roboami filius

Adynaton 7
Epitheta 8
Scylla 8
Parallela 8
Edictum 8

37 A

Asa Abiæ filius — *Rogus* 88
Josaphat Asæ filius — *Minæ* 90
Joram Josaphati filius — *Sententiæ* 92
Ochozia Jorami filius
Joas Ochoziæ filius — *Saxifragium* 93
Amasia Joasi filius
Ozia Amasiæ filius — *Paraphrasis* 95
Joathan Oziæ filius — *Legatio* 97
Achas Joathani filius — *Historia* 99
Ezechia Achasi filius — *Index* 101
Manasses Ezechiæ filius — *Exomologesis* 104
Amon Manasses filius — *Symbolum* 107
Josia Amonis filius — *Epinicium* 107
Eliacim Josiæ filius
Ioachas Iosiæ filius — *Revolutio* 109
Sedecia Eliacimi Frater — Sortitio 111
Susanna Helciæ Filia — Admonitio 112
Jechonia Eliacimi filius — *Threni* 114

MUNDI SENECTUS. SOLITARII.

SALATIEL Jechoniæ filius — *Isagoge* 121
Zorobabel Salatielis filius — *Mystologia* 123
Abiud Zorobabelis filius — *Genethliacon* 125
Esdra ex Levi — Admiranda 127
Eliacim Abiudi filius
Azor Eliacimi filius — *Dialogismus* 129
Sadoc Azoris filius — *Echo* 130
Achim Sadoci filius — *Vices* 131
Iesus Siracides — Memoriæ 133
Eliud Achimi filius
Eleazar Eliudi filius — *Consolatoria* 134
Eleazar Protomartyr ex Levi — Concio 136
Mater Machabæa Martyr ex Levi — Icon 138
Razias Martyr ex Levi — Etopœia 140
Mathathias ex Levi — Nemesis 142
Iudas Machabæus Mathathiæ filius — Trophæa 144
Ionathas Iudæ Frater — Politicon 147
Eleazar Ionathæ Frater — Emblema 149
Simon Eleazari Frater — Diploma 151
Ioannes Hircanus Simonis filius — Epilogus 153

NO-

61 S. PANTHER Eleazari filius } Partitio
S. Mathan Pantheris Frater }
62 S. Bapanther Pantheris filius } Naufragium
S. Iacob Mathani filius }
63 S. Joachim Bapantheris filius } Epithalamium
S. Anna Ioachimi Vxor }
S. Ioseph Iacobi filius Tituli
S. Maria Virgo, Ioachimi Filia, Christi Mater. Sculptura
S. Ioannes Baptista, Virginis ex Consobrina Nepos. Pra-
nium
IESVS, Dei ac Virginis filius Meta

Elenchus eorum quæ in posteriori parte libri continentur.

CÆSARIS *Elogium* 1
Cæsar per mare natans commentarios gerit 1
Scribit suos commentarios ib
Contra Iubam pugnaturus Augurium spernit ib
Cæsare mortuo sidus novum apparet ib
AUGUSTI *Elogium* 1
Augusto comedenti Aquila panem rapuit 1
Augustus Dei nomen inique assumit ib
Audita Civium clade, caput ad parietem allidit ib
Veneno ab Vxore (ut putatur) propinato interit ib
TIBERII *Elogium* 1
Tiberius etiam noctu res objectas videt 1
Fame occidit nepotes ib
Dum tonat, lauro se cingit ib
Fame perit ib
CALIGULÆ *Elogium* 1
Caligula nascitur in campo 1
Primus aureum diadema tulit ib
De milite natus à milite occiditur ib
Saturnalibus diebus addidit Iuvenalem ib
CLAUDII *Elogium* 1
Claudius in latebra occultus Imperator fit 1
In Imperio vitam inertem ducit ib

Plures aquæductus condit ibid.
Non exit ad pugnam ibid.
NERONIS Elogium 182
Nero inflammat Vrbem 183
Dum ardet Roma, Cythara canit ibid.
Matris ventrem lacerat ibid.
Seipsum occidit ibid.
GALBÆ Elogium 184
Galbæ ad pedes Victima sacrificanda fugit 185
Galba sacrificante, Puer qui ministrabat repente canescit ibid.
Galbæ bis in somnis offertur fortuna ibid.
Galbæ emortui caput hasta circumlatum saxis petitur ibid.
OTHONIS Elogium 186
Otho diti sacrificans, litat quod dirum erat 187
Rapax est alieni ibid.
Priusquam se occidat, oculum sibi confodit ibid.
Seipsum occidit ibid.
VITELLII Elogium 188
Vitellius mendacissimus est 189
Vitellii capiti gallus in Foro insedit ibid.
Vitellius ad scalas Gemonianas occiditur ibid.
In Tiberim projicitur ibid.
VESPASIANI Elogium 190
Vespasianus amphitheatrum condit 191
Comicos introducit ibid.
Portentum videt ibid.
Viso cometa crinito jocatur ibid.
TITI Elogium 192
Titus imperio accepto fit melior 193
Templum Hierosolymitanum inflammat ibid.
Bis venenum bibit; primo impune, secundo obiit. ibid.
Statim ab Imperio accepto obiit ibid.
DOMITIANI Elogium 194
Domitianus Muscas venatur 195
Vites recidi jubet ibid.
Domitiani ante obitum Cornix loquuta est ibid.
Domitiani Epitaphium ibid.

Sitiente exercitu oblatam aquam respuit Cato 197
Nervis Arcuum nervis Romanæ capillos sufficiunt ibid.
Flammam pudicitiæ testem Nupta impune tractat 198
Servatorem suum servat Leo ibid.

Læso Filio serpentem circumvolutum perimit Pater
Patrem fami devotum lactat Filia
Mater Hebræa filio vescitur
Periclitante Patre loquitur impeditus Cræsi filius
Avarus superstitiosus
Durante spina perit Rosa
In funere magni Regis
In eodem funere
Vitæ Actio
In statuam Iulii Cæsaris corruptam, integro duntaxat nomine
Filius Patrem pingit
Pictor seipsum pinxit
In effigiem S. Brunonis Carthusiensium Patriarchæ
Gigantomachia in pariete imbribus obnoxio
In Iudæ effigiem argenteos rejicientis
In effigiem D. Ambrosii Theodosium templo arcentis
In effigiem Assumptæ Virginis non absolutam
In S. Vrsulæ statuam cum liliorib⁹
In effigiem mendacis
De Zeuxi
In effigiem Christi Patientis male expressam
In male pictam venationem
In effigiem Promithei male redditam
Iudas suspensus crepuit medius
Franciscus Xaverius ad Indos solvit
Peregre se funiculis adstrictum cruciat
Acerbissimis duntaxat Pomis diu alitur
Sacra faciens excedit sensibus
Verminosam bibit
Singulis sua Idiomata pro concione referens, Angelus creditur
In ora Piscariæ lachrymatur
Nutibus Indos erudit
Negata Navi Pedibus mare decurrere aggreditur
Vno tempore duabus insistit Navibus
Sacco indutus Aulicis miscetur
Iudiis peragratis emoritur
De sera Infidelium conversione expostulatio
In Patriam reducis Votum
In pluviosannos Dira
Ad Nobilissimum Præsulem ex gentilitio stemmate, Vaticinium

ADAM.
MUNDI
PVERITIA.
PASTORES.

ADAM & EVA.

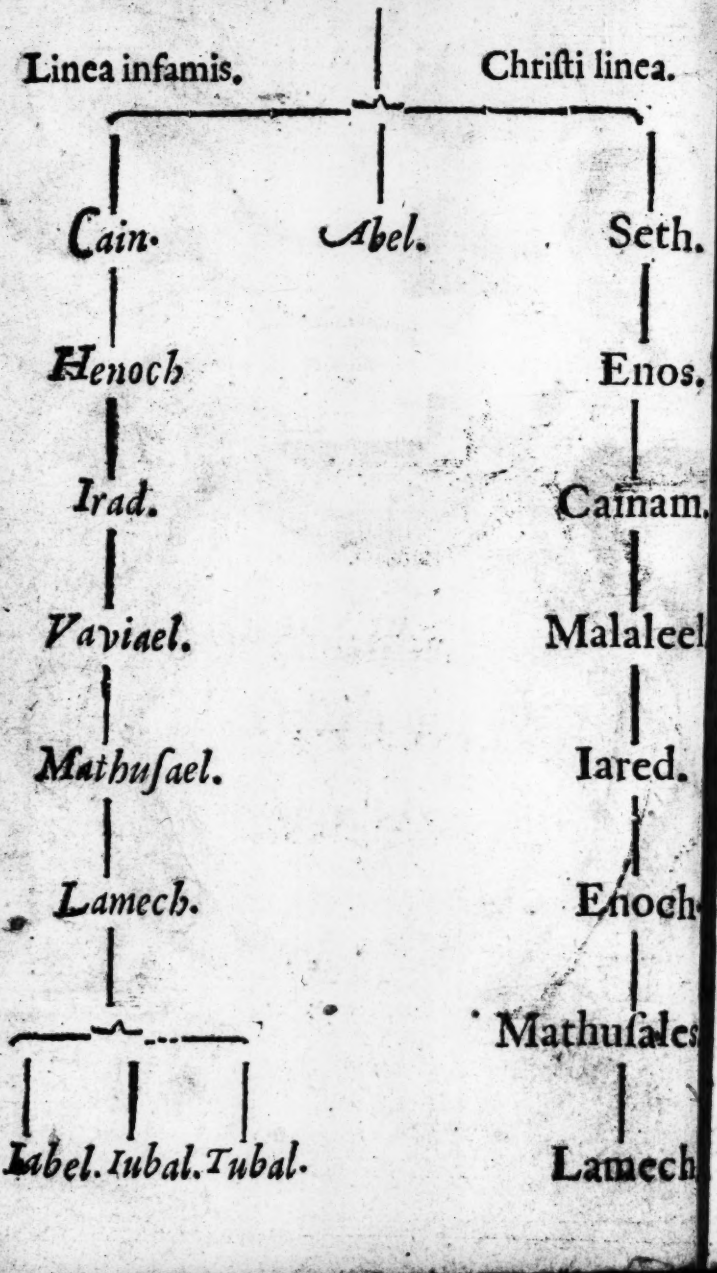
Linea infamis.
Christi linea.
Cain.
Abel.
Seth.
Henoch
Enos.
Irad.
Cainam.
Vaviael.
Malaleel
Mathusael.
Iared.
Lamech.
Enoch
Mathusales
Lamech
Iabel. Iubal. Tubal.

ADAM

Terræ filius.

ÆNIGMA.

Siſte gradum, viator; mira leges.
Hic ille jaceo, per quem omnes jacent.
Natalis mihi ſedes Damaſcus,
Licet in Creta nato.
Creticum quippe ſignum dum inſtituor,
Ex Typo Prototypus fio.
Ut hominem me vere dicas, fictum & verum:
Cœlo natum ex cœno.
Nec orbus, nec poſthumus fui,
Sed Patris expers:
Vel fecit me Pater, non genuit.
Matrem habui, quæ me habet.
Lignea Nutrix, ſine lacte,
Virum me aluit, non Puerum.
Filiam non filiam Uxorem duxi;
Quæ ſimul nata, & nupta,
Uno partu Nepotem mihi & Liberum genuit.
Rex ſine urbibus, dives ſine auro,
Sine magiſtro eruditus, ludum aperui;
Tot nactus auditores, quot homines.
Heu ſtolida ſapientiæ fames!
Cum omnia ſcirem, ut plura ſcirem, deſipere cœpi.
Virorum ſapientiſſimus dementor à fœmina.
Quâ male-ſuadâ,
Pomum, cœleſti interdicto circumſcriptum, attingens,
Beatæ Sylvæ fructus dum carpo,
Sylvam amitto.
Itaq; cum profuga Conjuge,
Ex Rege Agricola,
Quia Numen non colui, Terram colui.

Hoc uno concordes Conjuges,
Quod uno juncti jugo,
Matris uterum tamdiu ſecuimus,
Donec utero nos recepit.
Itaq;, me Uxor immortalem peremit,
Uxorem ego; uterque omnes.
Ah, quàm de minimo perivimus!
Tantum malum attulit malus:
Cujus frondibus obvolutus Anguis
Venenum vomuit, omnes hauſerunt.
Tuus ergo Genitor ſed nunquam viſus,
Te peremi antequam gignerem.
Sed, O lætas malorum vices!
Ligno eodem reparatus, quo perii,
Indidem venenum traxi, & medelam.
Una in arbore ego deliqui, multatus eſt Deus.
Cujus à cæde redivivus,
Superos petii, cum Inferos petiit.
Minus egeram niſi peccaſſem.
Nomen flagitas?
Quatuor Mundi plagarum nomina ab Græcis pete,
Anatole, Dyſis, Arctos, Meſembria;
Abſciſſa nominum capita junge; nomen habebis.
Decubui cognati mihi Mundi anno
ↃMXXX.
Surrexi poſt annos
M. M. M. M. M. CC XXXII.
Gaude, Viator, ac perge.

CAIN

Adami filius.

EPITAPHIUM.

Huc mala verba, Viator.
Perditorum Princeps tales poſcit inferiæ

Hic avarus Agricola, felicis Frater Pastoris;
Pejores fruges Aris imponens, omnes amisit;
Et ingratus Deo Sator, ingrata sibi Sata deprehendit.
Itaq; mordaci consumtus invidia,
Quod Abelis Hostiis felicius succederet;
Ne fraternæ Victimæ litarent, Victimam fecit Fratrem.
Primus hic flagitiorum institor
Mortem invenit, & invexit.
Horruit Mors, expiandis sceleribus nata,
Primos sibi aditus per innocentis jugulum frangi:
Mirata primo se ictu magnam Orbis partem orbasse.
Tam dulci delinita sanguine innocentes avidius petit.
Tam dextero erudita jactu cæteros certius ferit.
At non impune tulit proditor,
Forum nactus Sylvam suam, testem Mortuum,
Apparitorem Vmbram, carnificem Culpam, judicem Deum.
Ergo inani pavore territus, ac seipsum terreus,
Idem semper, & alius, ibi semper, & ubi,
Se fugit ac sequitur, sceleste sceleste;
Vmbram suam pavet, mendax mendacem.
Inter mortis metum ac vitæ odium,
Vt nullibi vivat, ubique vivens,
Quia timenda non timuit, timet non timenda.
Vrbem primus condidit: nec immerito;
Vt si campis securitatem depulerat,
Carcerem sibi moliretur.
Sed nulla impiis tuta latebra,
Cum Malis ubiq; male sit.
Hunc Vrbe sua exultantem,
Lamechus Nepos pro fera ferit;
Facili errore, ferarum similem.
Æquo igitur, & iniquo jure,
Malus à Malo supplicium capit, quod dedit;
Et parricidio fratricidium expiatur.
Bis lugendum Parentibus facinus;
Cum committitur, & cum punitur.
Male moritur, vivis Parentibus.
Ab Furiis raptatus primus Tartarum fundavit.
Fuge, Viator, ac solum quate.

ABEL

Adami filius.

TUMULUS.

Viator, quid est?
Clamosum hoc Solum,
Et ignotam de glebis vocem formidas?
Primus hic omnium tumulus Mortalibus patuit:
Nondum patiente Terra suis sefœtibus farciri.
Conditur sub hoc cespite virgineus Pastor;
Primorum Hominum secunda proles, & primum funus.
Male suis oculis vaticinati Parentes,
Abelem, hoc est, luctum, vocarunt.
Atqui mortem omnibus, vitam nemini flendam transegit.
Mortalium innocentissimus artium innocentissimam reperit,
Pastoritiam;
Optimi Principatus imaginem.
Nam errantium Pecudum populo sub legem misso,
Regale munus & gregale permiscens,
Pedum pro sceptro gestavit.
Itaq; Rex inter Oves, Ovis inter Reges,
Obsequentissimæ lanigerorum reipublicæ
Imperando servivit, serviendo imperavit.
Villis, non jugulo, tributum imposuit.
Petebat sine naufragio Phryxeas opes è Caula.
Nam pro auro vellus erat:
Et germanum vocabulum retinente pecunia,
Pecus tondebat, non Populos.
Quin Ovium lacte, non carnibus, usus,
Cædibus vivere noluit.
Ita Gregis altor, & alumnus,
Suarumq; Ovium collactaneus,
Alimento similes mores traxit,
Candidos, non cruentos.

Primus

Primus tamen Sacerdos aris Agnos admovit.
Sed ovantes Oviculæ Deo cadebant;
Et oris sono se beatas *professæ,*
Tantundem præsagiebant Pastori.
Vis scire quam opima obtulerit?
Tales Hostias ut voraret avidius Numen,
Linguosam in flammam devolavit:
Nec secundas mensas curavit, Caini fruges.
O implacatam Cognatorum invidiam!
Tabuit cæca rabie germanus Cain;
Ac diu designatum
Blande seduxit, proditorie trucidavit.
Quæris quo telo? Ligneo:
Nam tali ex materia nata Mors.
Quæris quid petiverit? Guttur:
Hoc enim Mortis vestibulum fuerat.
Vt non dubites in Abele multatos esse Parentes.
Ah peccantium stolidæ mentes!
Mutum putabat Cain flagitium, compresso illo jugulo.
Sed proditorem omnia produnt.
Hem, fracto gutture vocalior Abel,
Hoc è Tumulo Parricidam terrefacit,
Et vivum citat extinctus.
Condisce, Viator:
Infandum facinus muta fantur.

HENOCH
Caini filius.

IRAD Henoci Filius.
VAVIAEL Iradi Filius.
MATHUSAEL Vaviaelis Filius.

CENSURA.

Tecum mihi res est, divine Scriptor, Moses,
Quod gesta virorum quatuor,

Henoci, Iradi, Vaviaelis, Mathuſaelis,
De commentariis eraſeris,
Vt ſæcula totidem nominibus, non hominibus, diſtinxeris;
Sonas nimirum nomina, ſiles vitam;
Vacuiſq; trophæis nudum titulum inſcribis.
Quid nomina ſine geſtis? quod geſta ſine nomine.
Vtraq; perierunt; hæc auribus, illa oculis.
Perinde eſt carere faſtis, ac factis.
Fallor: Actuarium cenſura libero.
Suis coloribus ſingulorum geſta pinguntur,
Dum à Caino dicuntur ſati.
Exſurgunt ſuos in ortus virulenta germina:
Radicis vitium continuant thyrſi.
Deformes ſunt omnes, non difformes,
Fœdo exemplari ſimiles.
Quorſum igitur avita Nepotum crimina
Argutus ingereret Scriptor?
Narranda non erant facta, ſed mutanda nomina,
Aut ſinguli Caino ſimiles vixere;
Aut unus in ſingulis Cain revixit.
Modeſtus proinde, non moleſtus, Moſes,
Ne vel aures loquendo,
Vel hiſtoriam ſilendo læderet,
Loquaci ſilentio,
Infanda geſta nec evulgavit, nec tacuit.
Annorum etiam numerum conſulto ſiluit:
Nihil enim vivunt, qui male vivunt;
Nec annos impii uſurpant, ſed perdunt.
Novo igitur invento ſupplicio,
Sceleſtos ulciſcitur dum tacet ſcelera:
Calamo pungit quos expungit:
Totq; capita obtruncat, quot truncat nomina,
Iacete igitur æternum,
Inceſti, Latrones, Parricidæ;
Digna Caino Proles.
Pro latebra & ſepulchro ſilentium dono.

LAMECH

LAMECH

Mathusaelis filius.

ENTHUSIASMUS.

Quorsum Fata consulis, Lameche,
Quem inconsultum facta condemnant?
Afflatus vaticinor. Quid hoc est?
Bis amans, bis amens,
Non uno contentus jugali vinculo,
Gemino te mancipium ligas?
Vtramq; igitur pellicem, utramque succubam facis.
Vt fatidico jam nomine arguaris,
Lamechus mœchus.
Quæ hæc discors concordia,
Cor unum in discordes scindere Conjuges,
Et alternis Liberis alternas inducere Novercas?
Licet sine lituo & infula præsagire:
Certum tibi odium rivales infligent. Conjuges,
Cum incerti confligent amores.
Vno flagrabis incendio,
Cum geminus Hymen adversis bellabunt facibus.
Malo omine Polygamiæ licentiam facis ex Bigamia:
Nam septuagies septies plectendus,
Septem & septuaginta Liberos suscipies, & depones;
Toties Orbus, quoties Pater.
Impius vero Genitor,
Impio terram Genere onerabis.
Magis impius Nepos,
Impiorum Principem Atavum pro fera cædes.
Nil tibi debet Terrarum Orbis
Quod Cainum exanimas, si ejus animum retines.
Vno jaculo Caino mortem, Vitiis vitam dedisti.
Errabit oculus, at non errabit manus,
In flagitia per se docilis.

Filii

Filii etiam nece Atavi Manes placabis,
Æque sceleſtus, ſive sceleſtos gignas, ſive occidas.
Hoc habent peßimi optimum,
Quod mutua ſeſe per arma plectunt:
Hoc peßimum, quod ſine ſcelere non poſſunt plectere.
Divinare jam libet:
Incipiet Mors hac te punire qua peccas.
Marcente ſiquidem utraq; pupilla,
Antequam vita careas, orbe carebis;
Et mortuo deſtinatam noctem vivus anticipabis.
Regent te Filii errantem Patrem,
Qui errantes Filios non regis:
Te cæcum antecedent, qui ſceleſtum ſequuntur.
Ibis tandem cum Filiis præceps Genitor,
In Diluvio naufragus.
Cupidinis flammis ambuſtus, in unda peribis.

IABEL

Lamechi filius.

PROSOPOPOEIA.

Viator,
Bene mihi precare, ſi malus es.
Ego Lamechi primigenius, ſed Patre pejor,
De malis bene merui.
Nam, cum Cœlo teſte viverent impii,
Nec ulla ſceleribus daretur latebra,
Pellicea primus tentoria prætexui,
Quæ Cœli conſpectum raperent.
Debet igitur impietas mihi, quod Cœli oculos fugit,
Citiuſq; adulta, quia inulta,
Nec Patre caruit, nec Patria;
Et ſub Ovillis pellibus latitarunt Lupi.
Sed majus aliquid merui:
Nam cum avitum crimen aratris luerent homines,

Sepulc

Sepulcro proludentes in ſulco,
Tam improbæ ſervituti
Vicaria Boum colla ſuccedere coegi,
Hominum jugum remolitus in Bruta.
Felici ergo talione,
Peccarunt Iuvenes, plectuntur Iuvenci.
Nec tardis modo Armentis impoſui:
Nam quod ferox Equus Equiti ſervit, meum eſt munus.
Illexi oblato fræno jejuna quadrupedis ora.
Ille, ut ignota xenia ignarus hauſit,
Totam voravit ſervitutem.
Iraſcitur jam rabidus,
Et ſpumæ livore exoſas inquinans phaleras,
Vndante collo ſubrigitur,
Ac terram ſcrutante Vngula me quærit.
Servit tamen ingratiis,
Suoſq; Domino commodat pedes.
Quanta mihi debeas, Viator, vides.
Equum verte, ne Tumulum evertat.
Nam qui Cœlum ſpectare nolui,
Parum egi ſi à Cœlo ſpector.

IUBAL

Lamechi filius.

NÆNIA.

Fingite luctum, ridentes Præficæ,
Talemq; Næniam exſibilate.
Iaces ah tandem, ac taces,
Modulantium Chorage Iubal.
Dediſti tuæ voci pœnas:
Nam exiguum ſpiritum quo vita ducitur
Tu primus frangere auſus ad melodiam,
Spiritum ſimul emiſiſti, & amiſiſti.
Conſenſere Aſtra in tuos obitus:

Tu

Tu enim cœlestis Harmoniæ sectatus imaginem,
Sacrum Planetarum concentum furatus,
Divorum delicias Mortalibus propinasti.
Poscebant mutæ Animantes suo de tortore supplicium:
Tu enim primus Testudinem, anguem innoxium,
Portatili sua domo eliminasti,
Vt Harmoniam angui nocentiorem
Vacua illa in latebra conderes;
Tum secta Pecudum viscera
Imparibus discreta numeris tetendisti,
Vt pollice verberata aures mulcerent.
Vah ingratus Pastor,
Qui Greges in Cytharæ equuleo mortuos torques,
Et inter tormenta canere jubes!
Crudelis! ut lætos ad Agnorum gemitus
Choreas ducant Pastorum chori,
Agnorum visceribus ludis.
Male tibi sit, Iubal,
Qui tam dulci peste
Aures affeis, ut inficias animos.
Latet inter cytharæ fides Cupido insidus;
Qui canoris imbellium pecudum nervis
Feroces Hominum enervat Spiritus,
Et arcu eodem
Chordas ferit, & corda.
Ridet interim furtiva Mors,
Quæ dulces inter modos
Inauditum securius explicat pedem,
Et læta meditantes letho prævenit.
Stabis æternum exemplum, Iubal.
Tibi jocosa Lyræ fila pulsanti,
Tenue vitæ filum fata succident.
Carebis funebri luctu lætitiæ author:
Et qui flebili seculo non flevisti,
Extinctus ridebere.

Tu

TUBAL.

Lamechi filius.

HYPOTYPOSIS.

Ex alia in aliam vocaris muſicam, Viator.
Auras plectro demulſit Iubal:
Aures malleo Tubal obtundit.
Ille tibiæ repertor, hic gladii.
Vtrumq; noris ab uno ſatum Lamecho.
Nam effœminatus, ac ferus Pater,
Titulum diviſit Hæredibus:
Hinc alter effœminatur ad cantum,
Alter efferatur ad arma.
Dubitas de magiſtro?
Cerne tam diræ artis rudimenta;
Dices tam bonum ingenium à malo Genio.
En vt ipſo prope de Tartaro
Vulnificum ferrum ſcrutatur veneficus.
Vides vt ſibilantes circum caminos
Fumoſus curſitans Faber,
Anhelantes agitat folles;
Quitoties animati & exanimes,
Alternum ſpiritum flammis inſpirant?
Illic crudus artifex ferrum coquit;
Flammis domitum malleo cruciat,
Et ferro ferrum flagellat.
Quæris cur tam ferum ſit ferrum?
Suas in nobis vindicat plagas;
Et vulneribus eruditur vt vulneret.
O dira vitæ faſtidia!
Brevem vitam fecit natura,
Breviſſimam culpa, Ars nullam.
Inventus eſt Caini Nepos qui Caino invidiam demeret.
Ille mortem vocavit, hic alas addit:

Ille in campum duxit, hic armat:
Ille fecit ut mortalis mori posſit,
Hic ut nemo vivus ſecurus vivat:
Ille unum occidit, hic quantos?
Quoties quiſq; ferro cadet, in hunc clamabo,
Ferreus erat qui ferrum reperit.
At malo tuo malam artem exerces, Tubal.
Ferrum cudis, ferro cades.
Parricidam feciſti Patrem;
Cæderis a Patre.

SETH

Adami filius.

SIMILES.

Hactenus prava germina:
Nunc ſacra, & duratura.
Mala tempora melioribus penſantur.
Quicquid Adamo ſuſtulit Cain, Adamus orbi reponit.
En geminum cum Abele Sethum.
Idem, & alius ab eo eſt.
Eadem frons, Religio eadem, idem Animus.
Iunge nomina, totos jungeris.
Itaque ſero partu fœcunda Mater
Duos peperit in uno, vel bis peperit eundem.
Non periit Abelis innocentia, ſed deſultavit in Fratrem.
Diceres tam grandem animam,
Non uno contentam corpore, gemina impleviſſe;
Aut geminandæ Parentum voluptati,
Bis natum eſſe unum.
Nec in uno quidem ſtabit:
Exibit generis invicti linea nobilis;
Et Patria virtus ſemel agitata
Aget ſe in ſuccedaneos Heroas.
Felicioribus illi terram aratris beabunt,

Gregibu

Gregibus ac Regibus leges ponent,
Ingentias artes ingenio extundent,
Templa Deo, Templis Vates vovebunt.
Decidet passim exsecranda fratricidæ propago;
Et Abelis nitorem.
Irrupta Sethi Gentilitas diu retinebit,
Mersoq; Orbe sola enatabit.
O quæstuosam Caini invidiam!
Dum Virgunculum perdit, fœcundum facit;
Et unum metendo, innumerabiles serit.
Sic profuturus semper noceat livor.
Timebit Orcus feracis exemplum vulneris.
Cum Dei filium occidet,
Tertium Abelem,
Fertili sanguinis elemento innumerabiles gignet.

ENOS

Sethi filius.

ENCOMIUM.

Enossi vero laudibus nil potius addiderim,
Quam quod ignotum Dei Nomen
Sub mortales aures primus attulit.
Nil majus dici potuit, nec brevius.
Tanta ista virtus, ut abdiderit reliquas.
Interprete nimirum ac sequestre vocabulo,
Cum Empyreo commercia nexuit:
Ut tam facile sit Deum rogare, quam vocare.
Tempestivo igitur officio,
Postquam homines alloqui desiit Deus,
Hic homines docuit cum Deo loqui.
Nec levius arrogatum Numini decus.
Nam cum ignotus Deus omnia noscęret,
Magna spargebat munera,
Sed vel ingrata, vel ingratis:

Suspectum

Suſpectum enim beneficium eſt ab ignoto.
Primus itaq; Nomenclator Enos
Divinis actis nomen inſcripſit,
Et Hominum authorem Hominibus authoravit.
Excepere dulciſſimum Nomen Cœlitum Chori;
Et Sanctiſſimis partum labris
Inter aurium cunabula verſavere.
Arriſit amico vocabulo placidius Cœlum;
Et labentes ſoni reliquias
Lambentes Auræ collegerunt.
Ivere in plauſus canoræ volucres;
Et ſcribendo Tetragrammato
Suas certatim pennas pararunt Cycni.
Ipſas adeo Tartari latebras
Magni nominis Echo perſonuit:
Atq; ingens veluti globus
De fulminali machina eliſus,
Trepidas Eumenides conſternataſq; confecit.
Quæris quid authoramenti retulerit Enos?
Idem accepit quod dedit.
Homonymos enim cum ſuo Numine,
Deum appellavit, Deus eſt appellatus:
Aras poſuit, impoſitus eſt Aris.

CAINAM

Enoſsi filius.

MALALEEL Cainami filius.

OPPOSITA.

Cainamus & Malaleel,
Ignotæ Virtutis, non ignoti Virtuti,
Parem pietatem in nomine diſpari præ ſe ferunt:
Nam Cainam lamentabilem gemitum,
Malaleel lætum Numinis laudatorem ſonat.
Optimo nimirum peſſimoq; ſæculo,

Cer

Certabant paria virtutibus vitia.
Hinc Religiosa Sethi posteritas,
Illinc nefanda Caini genimina,
Procacitatem modestiæ,
Sacrificiis sacrilegia coæquabant.
Itaq; Hominem inter Homines nullum invenisses;
Sed vel Angelos, vel Belluas;
Aut Ara dignos, aut Hara.
Adeo Mortale Genus,
Vel Extremos Numinis amores,
Vel extrema odia promeritum,
Voluptati & mœrori
Parem materiam dividebat.
Divisit proinde officium pietas,
Geminosq; Mystas initiavit;
Quorum alter luctu, alter cantu litaret.
Sile jam, Græcia miratrix,
Democriti & Heracliti disparem Genium.
Possum melius par divino de autographo promere:
Nam Cainam lugendo, Malaleel canendo,
Novem secula confecere.
Ille oculos luctu, hic laudibus fauces attrivit;
Et antiquam animam
Alter efflevit, alter efflavit.
Diutius tamen vixit Cainamus:
Nam Mortalium lætitiæ superstes est dolor.
Deniq; à Cainamo Malaleel est satus:
Vera quippe voluptas lacrymarum est proles.

IARED

Malaleelis filius.

EXPOSTULATIO.

Est quo tecum expostulem, Fama,
Quæ tot prædita linguis quot plumis,
Circa Iaredi laudes implumis es & elinguis,
Nam præter annos ac Prolem, nihil admodum pangis.
Non annis vivunt Mortales, sed factis.
Tu Iaredi annos prodis, facta perdis.
Quid est hoc aliud quam occidere mortuum?
Fallor.
Authoritatem ex silentio quæris.
Ad laudum metam de compendio perveniſti,
Dum Iaredum Enoci Genitorem vocas.
Non poterat intempesto seculo tam bonus educi,
Nisi ex optimo Patre.
Quam magnum hoc fuerit, docuit mora:
Atavus enim esse poterat cum Pater esse cœpit.
Ut non mireris tam senili ingenio Puerum.
Nemo serius Prolem habuit;
Nemo enim diuturnius erat habiturus.
Festiva non sunt quę festina.
Decennio parturit Elephas, sed Elephantum.
Celeres partus velut sibi præreptos cito revocant Fata.
Tanti erat igitur novem secula meditari,
Ut talem sobolem de suo fingeret exemplo.
Omnium vero sapientissime,
Quod vix editum Aris admovit.
Novum fœnoris genus, Deo fœnerari:
Dare quod acceperis,
Ut luculentius recipias quod dederis.
Nam qui mortalis dedicatus est Puer,
A morte est manumissus.

Potes jam tu ſecurus eſſe de Filio, de te Filius.
Utrique bene cautum:
Neuter ſuam flebit orbitatem:
Tu Filio ſuperſtes eris, Filius tibi.

ENOCH

Iaredi filius.

CENOTAPHIUM.

Inanem ex auro Tumulum molire, Faber,
Et vivaci emblemate
Cœleſtem hominem cœla.
Infantulus fingatur, Aris non Cunis reptans.
Septimus ab Adamo natus, Deo deſtinatus;
Ut in ſeptimo quieſcat Deus.
Iam adultum ſolitudini affinge;
Ut honeſtæ legationi decoros comparet cultus.
Aureo ſqualore lepidam maciem dita,
Argento lacrymas imitante;
Ut pœnitentiam, ignotum nomen,
Non tam ſuadeat, quam oſtendat.
Iam ſylvis digreſſus,
Laſcivos doceat Cainitas
Cœleſtem ultionem præoccupando vitare,
Ac delere lactymis ſcelera, ne diluvio deleantur.
Heu tardæ Mortalium mentes!
Incredulos monet, non movet:
Ac fienda vaticinans ridetur Vates.
Nimirum, præcipites lentam ultionem non timent;
Ignari graviſſima quæq; lente ferri.
Ergo feliciori legatione ad Sethigenas miſſum,
Quos in Angelos vertit,
Ab Angelis in ſublime raptum ſculpe.
Num liquidum aera, num ætherem purum potiatur,
Nondum liquet.

Hunc utiq; alicubi ſculpe,
Ubi extra Mortis jacula Mortem rideat;
Et vivis egreſſus, mortuis ſuperſtes,
Solus ſibi Phœnix juvenile ſenium trahat.
Quid agat, dubitas?
Orbis ſpectator Orbi ſpectaculum parat.
In Pſeudochriſtum pro Chriſto velitaturus,
Bellabit contra rebellem,
Et peremptus perimet peremptorem.
Hæc ubi expreſſeris,
Brevem Tumulo Epigraphen fige.
Enochus hic non jacet:
Cum jacebit, omnes jacebunt.
Fleas, Viator, antequam jaceat.

MATHUSALES

Enochi filius.

LAMECH Mathuſalæ filius.

EUCHARISTICON.

Vobis vero, inclyti
Mathuſales & Lameche,
Humana plaudant ingenia,
Qui diviniſſimam Artium Aſtronomiam Cœlo devocaſtis.
Nitebant ignita illa Sidera, & ignota.
Clariſſimus ille Populus
Tenebrionum more per noctem bacchari videbatur.
Neſciebant tempeſtates cui gratias haberent aſtro.
Terrebant rudes ridenda Lunæ deliquia;
Non terrebant comatæ Cœli furiæ, Cometæ.
Ibat immortale lumen à caduco indiſtinctum;
Et mediaſtini vapores
Inter Stellarum Patricios numerabantur.
Omnia dixiſſes errantia Sidera;
Non incedere, ſed exſulare;

Omn

Omnia caduca,
Die pereunte naſci, naſcente perire;
Totum denique Cœlum Oceano tumulari.
Sic improvidis vita carpebatur:
Et aſſiduas Planetarum lucubrationes inertiſſimi ſpectabant.
Ut Hominum incuria, Aſtrorum injuria fuerit,
Quæ nomine carebant, ut patria.
Vos itaq;, Cœli Filii,
Stupore duce, qui optimus ignorantiæ comes,
Profanis impermiſſa penetralia rimati,
Cœli oculos Mortalium oculis oſtendiſtis.
Cœpere muta illa Sidera, deprehenſi Protei,
Suorum curſuum aperire conſilia,
Et obſcuræ temporum leges
Admotis facibus legi.
Paucis ante diluvium ſeculis
Nata ſunt Aſtra, quia nota.
Sapuit Orbis, cum ſenuit:
Cœlum noſci cœpit, cum iraſci:
Ut diſceret genus humanum quid amitteret.
Deniq;, pereunte Mundo natæ ſunt Muſæ,
Quarum prima fuit Urania.
Vos vero, Cœli interpretes,
Paucis ante diluvium Solibus obiiſtis,
Tempeſtivo perfugio in Cœlum recepti:
Quaſi Homines circumvenire non poſſent Stellæ,
Quamdiu Stellarum amici viverent.
Omnium tamen ætates eviciſti, Mathuſales,
Longiore dignus ſecul ;
Niſi quæ procul de Sideribus conjectaveras,
Propius diſpicere maluiſſes.
Detulit fatali Navigio utriuſq; reliquias Nauclerus Noe.
Tutiſſima prorſus Navis,
Cui magneticam pyxidem ſacra ſupplebat Urna,
Oſſa gubernaculum, ſaburram Cinis.
Suis igitur grata Vindicibus occurrat Urania:
Muſarum Parentibus parentent Muſæ.
Vos Hominum linguæ in Cœlum tollant,
Qui Hominum oculis Cœlum obtuliſtis.

UMI

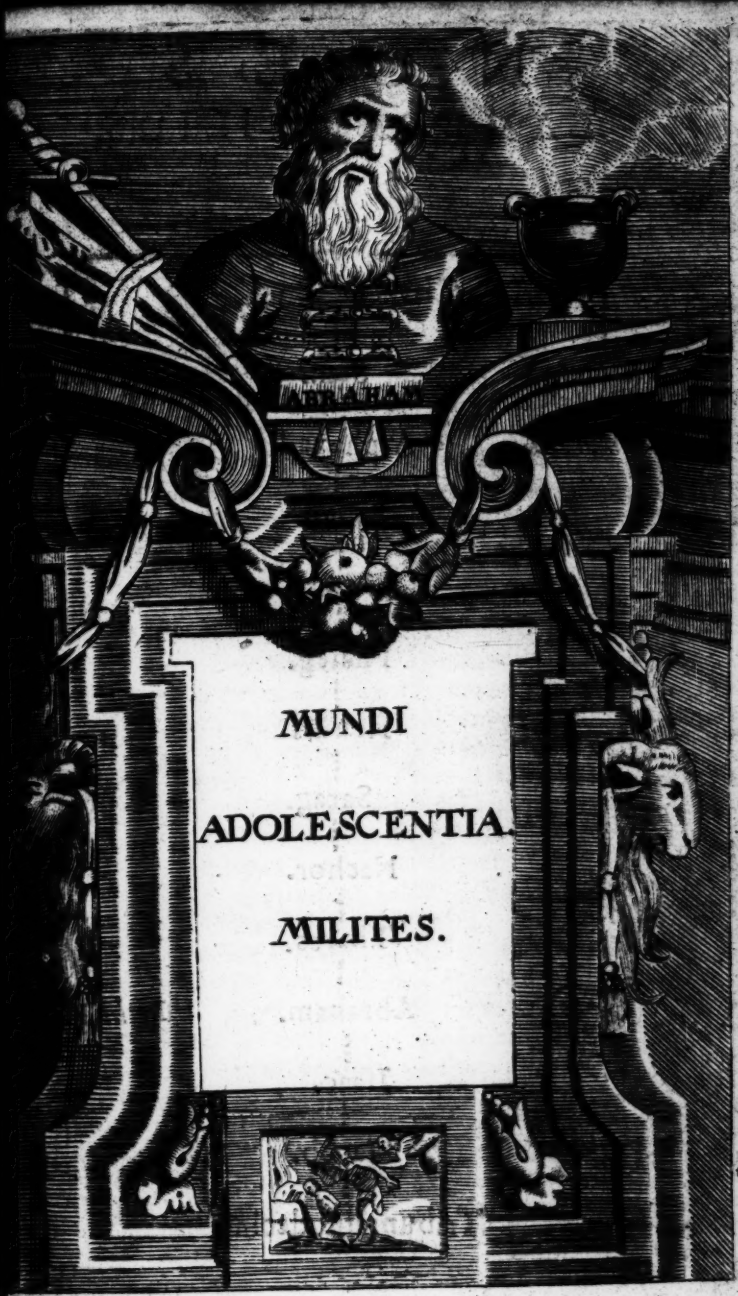
MUNDI
ADOLESCENTIA
MILITES.

NOES
LAMECHI FILIUS.

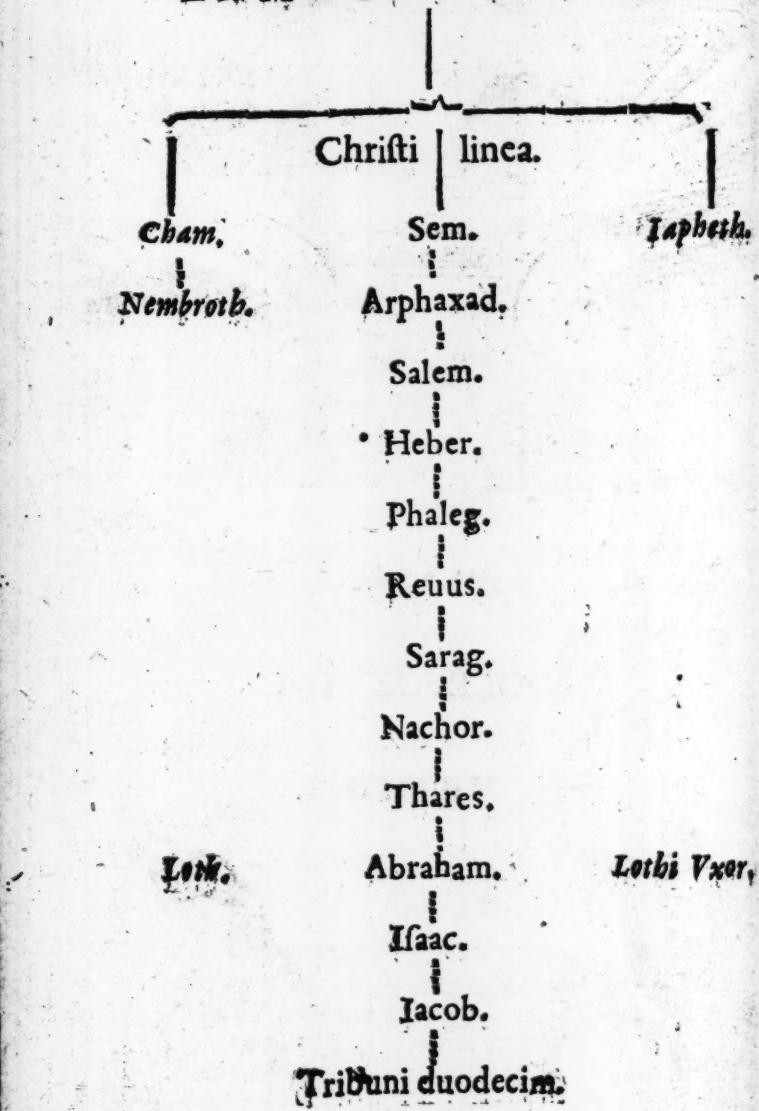

NOES

Lamechi filius.

ANATHEMA.

Adeſdum, Viator.
Quam cernis Tholo ſuſpenſam Trabem,
Votivum invictæ Navis fruſtulum eſt;
Quæ nec velo acta, nec remige,
Semel omnes Mortales in Orbem novum trajecit.
Miraris? Majora audies.
Mali amores bonos mores infecerant.
Ætatem vitiis anteverterant homines,
Nondum adulti, jam adulteri.
Argumentum deformitatis erat pudicitia,
Non pudicitiæ deformitas.
Non diligenti manu mittenda erant fulmina,
Quacunq; caderent, in ſceleſtum caſura.
Eo deniq; ſorduerat Tellus,
Ut dilui non poſſet, niſi Diluvio.
Unus in corrupto ſeculo integer eſſe auſus eſt Noes:
Ut ſcias, magna inter Vitia
Magnæ locum eſſe Virtuti.
Hic fruſtra auditus vindictæ Præco,
Male feriatos diu terruit,
Sero ſupplices futuros in ſupplicio tam ſero.
Itaque deſperata cæterorum ſalute, conſuluit ſuæ.
Nam Protofabro Numine,
Ut ineluctabile Undarum obſidium eluctaretur,
Arcam pro Arce molitur.
Ibi ſancta cum Conjuge, Liberis, Nuribus,
Novus, at navus, abditur Nauta.
Vide quam mala fuerint tempora;
Totam Orbis pietatem trabs una ſuſtinuit.
Ibi divino delectu Animantium vivarium fecit:

Ut

Ut reliquæ cum Hominibus perirent Feræ,
In quarum ingenia transierant Homines.
Increscunt undecunq; ferales Undæ;
Defluunt, superfluunt, circumfluunt.
Ut Orci mancipia plectant, maria emancipantur:
Ut pereant Homines, tabescunt Nubes:
Ut Terras obruat, Cœlum ruit.
Sorbentur cum Gregibus Populi:
Rotantur cum Populis Urbes:
Interit cum Vrbibus Orbis.
Ne quid inultum vivat, aquæ plectuntur quæ plectunt:
Nam Maria ipsa in diluvio pereunt,
Dum sua nomina amittunt.
Quale spectaculum, si superfuissent spectatores?
Sola hæc indomitum Oceanum insedit Machina,
Alterius Orbis spem claudens.
Lusit annuo in naufragio centenaria navis,
Vnica in salo salus:
Donec, quæ omnia merserat, emersit Terra;
Et suffocatis flagitiis Orbis respiravit.
Itaq; speculatrice Columba, pacis internuncia,
Omnium Hominum Portitor Noes
In Orbem alium descendit.
Prodiere abdita illa meliorum gentium exemplaria.
Feræ ipsæ, humano ex contubernio minus feræ,
Suis saltibus redditæ.
Tum ex Arca ad Aram procedens
Verus Deucalion,
Ætatis primæ postremus, secundæ primus,
Victimas pro naula solvit,
Et hoc Ratis residuum pro Anathemate suspendit.
Disce, Viator: immersabilis est vera Virtus;
Medio in Ponto Portum inveniet.

CHAM

Noe filius.

DIRÆ.

Voveo te tuis Manibus,
Navale mancipium Chame,
Cui provida Fata
Calidum nomen pro ſtigmate inuſſere:
Quid enim Chami vocabulum, niſi ardor impurus?
Apage in Arcam illam, dignior Ferarum conviva.
Quamquam fœdior nulla Bellua
Ex natante illo ſtabulo prodiit.
Nam illæ incluſæ caſtimoniam ſervarunt;
Tu ipſo in Salo ſalax,
Vel in Arca ſolutus,
Sanctiſſimam illam ſalutis onerariam
Laſcivo concubitu polluiſti.
Nec ſola hæc tua probra.
Primam Vindemiam dedicaverat Noes;
Vt triſtem aquarum memoriam vino reſtingueret:
At indoctus adhuc lymphantem Bacchum mulcere lymphis,
Qui de Oceano ſiccus emerſerat,
Fecit in cratere naufragium.
Robuſtior quippe vini vis
Effœtum ſenem proſtravit, nudavitque.
Parum fuit nudaſſe;
Niſi proditorum pudor, pudoris proditor, Chame,
Ad paterna ludibria Germanos convocaſſes.
Tune igitur damnoſior, an Bacchus?
Ille Patrem ſpoliat, tu ſpoliatum oſtentas:
Vterq; ingratus authori.
Furiæ te omnes, inſolentiſſime Puer,
Nova purgati Orbis macula,

Et unicum Patris malefactum.
Merito illa derides quæ te genuerunt;
Hoc ipso turpia quia genuere tam turpem.
Vtinam oculis caruisses, aut lingua.
Nunc verendæ nuditatis inverecundus spectator ac præco,
Dum tegenda & tacenda nec tegis nec taces,
Nemo te protegat, de te nemo taceat.
Vereri incipies quem desinis revereri.
Ibis impacto Genitoris anathemate,
Nudum & ebrium Germanis ergastulum.
Voto eodem Filios gignes, sed ebrios;
Nepotes habebis, sed nudandos.
Nam Palæstina & Assyria purpura exuti,
Fabulam dabunt quam rides.
Quin fœdo eodem semine progeniti Æthiopes,
Impurissimi ardoris tui affricti fumo,
Mores tuos de suo colore testabuntur.
Nec in Parentis arcanis tua stabit curiositas;
Nam præstigiosus Inferorum scrutator,
Barbaro Nomine Zoroaster,
Magicas pestes Orco evocabis,
In Orcum revocandus,
Ex Vnda servatus ad flammas.
Dedisce, Viator, mala culpare Tempora.
Semper sibi Orbis constitit.
Ter si diluvio mergatur,
Ter emerget impurior.
Vitia erunt donec Homines.

NEMBROTH

Chami Nepos.

DIGRESSIO.

Aliquid extra orbitam
De Nembrotho leges, Viator;

Ne malis artibus partum pereat Nomen.
Magnæ etiam infamiæ debetur æternitas.
Hic inter inhumanos immanis,
Tam corporis quam scelerum mole Terram oneravit.
Membra leges excessere, ut animum caperent exlegem.
Impotens igitur sui, quod nimium posset,
Virtutem violentia violavit,
Et Assyriæ sceptrum extorsit, ut torqueret Assyrios.
Itaque non mirere amissum Imperium impio commissum.
Minimum est Homines vincere, nisi Deum lacessat.
Nam primus Idololatra, & Idolum,
Divinos sibi honores asseruit.
Debuerat ipse Aræ admoveri, non ipsi Ara.
At vulgo in adulationem prono,
Belus Iupiter dicitur, verius deinde Beelzebub.
Levi discrimine, Tyrannus colatur an Dæmon.
Hinc leve nomen ut sistat, marmori alligat.
Nam cruentis gladiis in scalpella versis,
Suam lapidibus effigiem primus tradidit;
Hærente Natura inter imaginem & exemplar.
Nisi quod mutuatis officiis,
Ipse lapidi imaginem, lapis ipsi duritiam commodavit;
Et imaginis imago fuit.
Improspera videbantur hæc scelera si perirent.
Ergo Turrim meditatur,
Quæ, ultra diluvii metum ac Mundi metam,
Trophæa cum sideribus misceat.
Eo crevit impietas, ut condenda Solo nomina ostendat Soli;
Et peccare jam pudeat, nisi peccet in Cœlo.
Grandescit suis authoribus similis Machina,
Gigantum Turris, ac Turrium Gigas;
Quam insistere sperat contra fulmina fulminaturus.
Sed ignave superbus Artifex,
Dum fluminum vires pavet, ad fulminum sedes accedit:
Et patentiorem scopum exhibente magnitudine,
Vindictæ occurrit quam fugit.
Confusis igitur linguis,
Ne cresceret Moles obstitit Cœlum;
Ut decresceret, institit Euphrates.
Vertitur ab imo compacta scopulis Babylon,

Non ſolidum opus quia ſtolidum;
Vani nominis fulcrum, nunc vanum nomen;
Vno prodigioſa miraculo, quod ruente Turri infamia ſtetit.
Hoc te volebam parumper digredi: ad Chriſti Proavos redi.

SEM & IAPHETH

Noe filii.

STATUÆ.

Effinge mihi, divine Phidia,
Ingenuos Juvenes duos,
Qui collectum humeris palliolum
In nudum Patrem averſo vultu rejiciant.
Ex uno gemini ſpirent lapide;
Ut cognatæ materiæ nexus unanimes fateatur, ac Fratres.
Tam Religioſum par Fratrum
Nec Argi oſtendent, nec Athenæ.
Nivea Paros materiam dabit:
Ut notus marmoris nitor nitoris arcani ſit nota.
Pudibundos volo, & attonitos:
Vis tales fingere? lapideos finge.
Nam magni pudoris anteſignanus eſt pallor, ſtuporis rigor.
Capitalibus vero literis hoc adjice Lemma:

Pio Fratribus,
Semo & Iapheto,
Paternæ famæ tutelaribus,
Quod Parentis nuditatem, profanis oculis verberatam,
Honeſto pallii oppoſitu ſanctiſſime protexerint,
Et infami deriſore objurgato,
Infamiam ſui ſeculi deleverint,
Ac per ſuos etiam Nepotes,
Impuris Chami Nepotibus
Tranſcriptæ impudentiæ multam irrogaverint,
Ob eamq; rem munerati,
Pro injecta veſte regiam Chlamydem receperint,

Quot Filios, tot Reges
Orbis universi Regionibus distribuerint,
Alter Hebræorum, Romanorum alter Parens,
Hebraicæ Romanæq; Ecclesiæ Protoparentes exstiterint,
Humani demum Generis Servatorem
Progenuerit alter, alter coluerit;
Terrarum Orbis universus,
Prosperæ Pietatis Imagine in exemplum data,
Lubens gratusq; gratulatur.

ARPHAXAD

Semi filius.

SALEM Arphaxadi Filius.
HEBER Salemi Filius.
PHALEG Heberi Filius.
REUUS Phalegi Filius.
SARAG Reui Filius.
NACHOR Saragi Filius.
THARES Nachoris Filius.

CATALOGUS.

Quicquid sexcenti soles dedere Sanctum,
Catalogus hic dabit:
Reliqua devoravit oblivio.
Servari debuerant germina Servatorem germinatura.
Hæc illa renovati Orbis innocentia
In Arphaxado, Salemo, atque Hebero;
Qui suos sibi montes pro meta positos rati,
Tamdiu curis quamdiu curiositate vacarunt.
Itaq; suorum litorum cunabulis appositi,
Ubi nascebantur crescebant;
Ubi crescebant denascebantur.
Hoc beneficio diluvium profuit,

Quod

Quod erectis montibus ambitionem circumsepsit.
Sed nimirum bonis stirpibus agnascuntur stolones.
Creverunt Chamitarum corpora animis majora:
Nam pessima statim adolescunt.
Crevit proinde spatii necessitas, & imperii fames;
Finitimiq; vocabuli authoritate,
Ius & Vis pro eodem accepta.
Tunc orti legislatores cum mortuæ leges:
Tunc scripta Jura cum proscripta Justitia.
Hinc nata militaris disciplina, Ars moriendi.
Eoq; insolentiæ ventum,
Ut glorioſius haberetur Cœlum aggredi quam mereri,
Ac Deum adoriri quam adorare.
Obstitit Numen audacibus cœptis,
Faceto & insigni commento,
Dum patriam Hominum vocem
In ignota comminuit idiomata.
Tyrannidis ministra lingua est:
Hanc Deus multavit, cum mutavit;
Solvitur enim mala Respublica cum dividitur.
Profuit hoc tamen Orbi supplicium:
Dum enim repente Barbari,
Inter tot linguas viderentur elingues;
Inutili jam convictu,
Inhospitum hac illac quæsitarunt hospitium.
Distributa sunt igitur cœlitus exsilia quæ colerentur.
Qua necessitate
Naves, mobilia Mortis domicilia, compactæ.
Hinc Maria Monstris, Sylvæ Feris ereptæ.
Deniq; una ex Chaldæa
In Regiones omnes traductæ Coloniæ;
Et animatus est Orbis.
Solus Heberus, Hebræorum Pater & Isagogus,
Patrium Solum vocemque retinuit;
Et in pectoris sacrario,
Natale idioma, ad divini oris Oracula conservavit.
Natus Hebero Phaleg:
Cujus nomine linguarum divisio memoriæ consignata.
Succreverunt Reuus, Sarag, Nachor, & Thares:
Quorum laudes siluit Moses,

Ne magni Abrahami laudibus obstreperent.
Itaq; de Abrahamo ut loquamur,
Cæteri sileantur.

ABRAHAMUS

Tharæ filius.

NARRATIO.

Abrahami gesta narro; Viator, audi.
Hic in Chaldæa natus,
Cum inter Siderum cultores Autorem Siderum coleret;
Patrium Cœlum amittere maluit quam adorare.
Profugus igitur & palabundus,
Ut famem averteret, prope famam evertit:
Nam Conjugis species Abramo periculo fuerat;
Nisi Abrami solertia Conjugi saluti fuisset.
Usque adeo mala sarcina est pulchritudo.
Eo igitur perfugiens unde profugerat,
Ex Ægypto in Cananitidem redux,
Aram posuit, quietis arrham.
Lothum habuit Fratris Filium;
Cui, permixtis divitiis, commercia nexuit.
Societate crescunt opes, sed opibus decrescit societas.
Crevere cum prædijs famuli, cum famulis rixæ:
Nec geminum solium unum capiebat solum.
Itaq; cum affinitas confinium non pateretur,
Terram partire maluerunt quam corda.
Sed hæc humanarum rerum necessitas,
Sociata augeri, aucta dividi, divisa perire.
Ergo amœnissimam Pentapoleos regionem
Tyranni quatuor populantes,
Lothum abducunt.
Perierat Loth, nisi Pattuum habuisset;
Qui Servis trecentis sub vexillum collectis,
Tot Hostias quod Hostes jugulavit.

Quis jam trecentos narret Lacones,
Qui non ſe numerant, ſed æſtimant?
Plus egere Abramo Duce totidem vernæ:
Unam illi repreſſere aciem, hi quatuor oppreſſere.
Adeo facile militant qui Deum habent commilitonem.
Sic inter Mortales Abram floruit, ſed mortalis.
Infelix erat felicitas quæ non habebat hæredem.
Nam, vana Nominis illecebra,
Abramus erat non Abramus,
Pater videlicet ſine prole.
Erogare illi omnia noluit Deus,
Ut aliquid eſſet quod Deum rogaret.
Rogando, Iſmaelem orbitatis ſolatium ex Ancilla ſuſcepit.
Sed nondum ſatis.
Invidioſa erat Conjugis ſterilitati Ancillæ fœcunditas:
Liberis egebat tanta fortuna, non libertis.
Itaq; ut nihil jam à Natura deſideraret,
Nihilque Naturæ deberet,
Rogando, de ſterili Conjuge Iſaacum ſuſcepit.
Sed caro emit tam charum pignus:
Ipſum quippe ſenectæ gaudium
Sua jubetur dextera jugulare.
Lucroſo nimirum periculo;
Nam proſobole oblata, ſtellarum numerum æquaturus,
Ex Abramo ſit Abrahamus,
Ex inani Patre multorum Pater.
Quæris quam magnus fuerit?
E ſinu metire.
Omnes probos gremio excipit:
Exceptos omnes Beatos facit.

LOT

LOTH
Abrahæ fratris filius.

TOPOGRAPHIA.

Sulphurea, Viator, quam cernis Lacuna, Pentapolis fuit;
Quinque olim Regibus beata sedes,
Nunc fumosum famosi Cupidinis bustum, suas faces experti.
Inversis hujus ignibus resolutæ nubes,
Imbres in flammas verterunt:
Vt contra Naturam lascivitum non dubites,
Naturæ legibus ita perversis:
Nam contra Naturæ inimicos inimicæ fœderantur Naturæ,
Ignis & Imber.
Sic flendos inter lusus,
Ignea procella afflati Cives omnes,
Præposteræ arserunt, ut amarunt.
Imo, geminato miraculo,
Ignis ex aqua fluxit, mox aqua ex igne.
Ambustam quippe Regionis faciem
Pigrum delevit Mare, vero nomine mortuum:
Coryto simile, unde orta Venus.
Ita profanæ Vrbes post incendium naufragæ,
A Vulcano mortem, à Neptuno tumulum habuere.
De more;
Nam Cupidinis flammas lacrymarum sequuntur undæ.
Nulla igitur hic Ceres, nec Cereris comes;
Cassæ tantum fruges,
Et poma, præstigioso colore blanda,
Experientium fauces putri eludunt favilla.
In exemplum voluptatis, quæ foris nitida,
Impœnitendum mox cinerem vanescit.
Lætior illa insula, Lothi sedes ac Domus fuit:
Qui solus æruginoso seculo purus, igne non eguit;
Solusq; incendio superfuit.

Hunc, ſuavi cum Vxore, ac Gnatis duabus,
Angeli de Hoſpitio grati vindicavere;
Lege data, ne Patriam à tergo reſpicerent.
Adeo divina judicia humanis oculis interdicunt:
Vel averſa Venus miſerationem demeretur.
At Fœminæ illiciuntur vetando, augente voluptatem periculo.
Hæc, clivo in iſto reſtitans, dū ſe vertit, in lapidē vertitur ſalsū;
Digna ſigillaria quæ inſulſis mittantur.
Hoc in Monte abſtruſus reſpiraverat Loth,
Filiarum comitatu Vxoris jacturam leniente,
Sat felix quod cariora flammis exemerat;
Neſcius, heu, puellarum ſinu pejora incendia foveri,
Quæ diu clauſa ruinam faciunt.
Hæ ſe Virorum generi ſuperſtites ratæ,
Virginitatis tædio maternum thalamum ſcandunt.
Nimirum, feſtivæ hilaritatis ſpecie Genium ſoluturæ,
Pleniores calices Patri propinaverant:
Vt Veneri lenocinaretur Bacchus, & ignis in igne fureret.
Hinc nefandæ Bacchantes, ebrii Genitoris implexæ amplexibus,
Fœdis Liberalibus fœdiora miſcent Floralia.
Oh, poſt illum ſalem, adhuc fatuæ Sorores?
Debuerant Matri conformari:
Quæ niſi eſſet ſtatua, nunc fieret.
Verum eſt quod aiunt, lethalem Floribus Vitem;
Cum Virgineos necuerit flores.
Infelix Genitor, cui flammæ ſervatus?
Ignem fugit, & ſecum tulit in dolio.
Felix tamen, quod gemina inter ſtupra caſtiſſimus,
Salva honeſtate Filias fecit Matres.
Nam clandeſtino Vini philtro obſtupefactus,
Baccho, Nocte, Somno, ter cæcus,
Inceſtum furantes Filias non ſenſit.
Vt non abſurde aſſeratur Somnus Paſiphaæ Maritus,
Cum & inceſtificus eſſe poſſit.
Licet hoc etiam miraculis adnumerare;
Carneam ſtatuam dormiendo gignentem.
Ergo utraque concepit rivalis Soror;
Et utraq; ſuum peperit fratrem:
Quorum alter Moabitis, alter Ammonitis nomen fecit.
Olim Iſaacidis infeſtum genus;

Qu

Quale tali thalamo ingignitur.
Perge, Viator;
Citra fabulam tres fabulas teues,
Phaetonta, Nioben, Myrrham.

LOTHI

Vxor.

METAMORPHOSIS.

Quam ſtupes muliebrem Statuam
Tanto artificio fictam,
Artifice caruit.
Genita fuit, & ſine ſcalpello ſculpta:
Et, quod impenſius mirere,
Olim ſpirabilis, & loquuta.
Brevi, Fœmina fuit.
Dicerem, eſt;
Niſi prodigium videretur,
Fœminam eſſe, & tacere.
Gorgonium vidiſſe illam putas?
Aut Ciconum fontem bibiſſe?
Erras: Se ipſa finxit.
Nam contra Divinum præſcriptum
Dum Patriam ſpectat, ſe amiſit.
Sola igitur Mortalium, nec Imaginis egens, nec Sepulc
Ipſa ſuæ ſtupiditatis Imago
In ſemita hæret,
Et in ſua ſtatua tumulatur.
Licet igitur intra Metamorphoſes numerare,
Fœminam ex vera fictam;
Imo nunc veram, quia fictam;
Nam quid in fœminis videas, niſi fictum?
Itaq; mentiri ſolita, ſeipſam mentitur.
Mortua Vivam ſimulat, vel Viva mortuam,
Magis mirere,

Quod insulsa salsum migravit in lapidem;
In sale mortua, quo viva carebat.
Sic solent fœminæ, sapiunt cum pereunt.
Ah, fuge hunc salem, si sapis, Viator.

ISAAC

Abrahæ filius.

TRAGOEDIA.

Adeste, Cives:
In Monte Moriah Tragœdia dabitur,
Cui nihil simile dedere Athenæ.
Idomeneus & Agamemnon fabulæ sunt;
Et, si confero mihi, frigent.
Protasin aget Numinis Internuncius,
Qui Isaacum patria jubebit dextera immolari.
Distrahetur infelix Pater inter filii vel fidei jacturam;
Aut incredulus futurus, aut crudelis:
Atq; ut totas ærumnas secum tractet,
Ad ignotam procul Aram peregrinabitur;
Ut singula per vestigia gladium parans,
Locum omnem horreat, dum locum ignorat,
Toties enectus antequam necet.
Epitasin aget Isaacus,
Spes Patris, ac timor; Cœli munus, & muneris pretium;
Tot victimis à Patre expetitus, nunc Patris victima:
Quem Deus fœneratus est Puerum, ut repeteret Virum.
Uterque procedet suorum mysteriorum Sacrifer:
Hic ligna gestans, quibus inardeat;
Ille facem, quam posteritati subjiciat.
Nam totius Populi Caput de capite periclitatur.
Jam ad mœstam *catastasin* venietur.
Hanc uterq; persolvet,
Dum Ara posita, composita strue,
Discet Puer ad se pertinere illum gladium.

Ambigeres flebiliorne Sacerdos, an Victima ſit:
Niſi quod mollius eſt amanti
Mortem impetrare, quam imperare.
Jam in ore primo ſtat Anima:
Jam gladium alter, alter jugulum nudat:
Jam morti acerbiſſimæ nihil deeſt,
Niſi id quod Mortis acerbitatem adimit, Mors ipſa.
Sed cataſtaſis horrorem læta excipiet *cataſtrophe*,
Dum momento eodem
Imperium Deus, ferrum Genitor revocabit.
Itaq; ad fortunatum Rebeccæ connubium ſervato Puero,
Fœdus Aries pro ſuccedanea Victima Aram imbuet.
De more Numinis, qui bonis minatur, malos perimit.
Sic Iſaacus iterum natus, Abrahamus iterum Pater,
Uterque Actor, corollam ferent.
Agetur Tragœdia ludis vere Olympicis:
Modos facient Cœleſtes Chori:
Spectante Cœlo, Actore Homine, Authore Deo;
Qui veræ cædis progymnaſma ficta in cæde meditatus,
Eodem in Monte Filium immolando Tragœdiam explebit.

IACOB

Iſaaci filius.

MONITA.

Habes, Viator,
Tot in Jacobo documenta, quot geſta.
Hic in ſterili conjugio divinitus impetratur.
Diſce per vota quærere quod optas.
Nam magnum aliquid porrigit Cœlum, cum flectitur.
Jam gemino tumente fœtu, Jacob optimus, Eſau peſſimus,
Feliciſſimam ſimul & miſerrimam fecere Matrem.
Diſce quam finitimum Virtuti ſit Vitium:
Cum Mali Bonis agnaſcantur.
Sed O prodigia! Rixantur Pueri antequam prodeant;

Et gladiatoria Palæstra uterus est.
Tumulus esse poterat, si magna odia possent latere.
Disce quàm præmature se prodant pupillorum ingenia.
Ergo ex pellibus in aciem descendunt, ex utero in Orbem,
At primas obtinuit Esau, hærente ad calcem Iacobo.
Disce commune rerum fatum;
Ut dignitates indigni rapiant, non servaturi.
Vagus enim venator Esau, rabida instinctus fame,
Flatulenta edulia Sacerdotio pacisens,
Fit ex Domino Verna.
Disce quam stolida sit improbitas.
Nam irretitus suamet arte venalis venator,
Cum ad escam involat, libertatem amittit.
Conspiravit in Jacobi gloriam
Matris acumen, & Patris cæcitas:
Dum Pius, impio similis,
Paternæ dexteræ subrepens, primatum subripit;
Et Esau capitur dum Feras capit.
Disce tua jura ingenio promovere:
Humanius enim mentis acie vincimus, quam Ferri.
Jam Fratris iras ut fugiat Jacob, patriam fugit.
Et sollicitudines per solitudines mulcens,
Exitium declinat exilio.
Disce quam arduum sit Fratres componere, nisi dividas.
Magnus ex odio Jacobi labor, major ex Amore.
Rachelis conjugium,
Unam videlicet servitutem, septenni servitute mercatur.
Disce Amoris nequitiam, qui Sapientes dementat.
Imposuit Jacobo Labanus,
Dum pro pulcherrima lippam suppositit.
Bis igitur ut nubat, bis servit;
Et liberos ut acquirat, libertatem amittit.
Disce quid avaro fidas, si sanguinem sudoribus vendit.
Sed opportuna Soceri importunitas Genero fuit;
Nam sterilem invenit pulcram, deformem frugi.
Disce humanarum rerum vices:
Spem fallit species, utilia sunt quæ spernuntur.
Infelix igitur Rachel ut prolem pariat vota concipit,
Felix nisi litasset:
Nam Animam simul ac Benjaminum enixa,

Vita

Vitam amisit cum dedit.
Disce quam nostra nos prodat Cupiditas:
Perierat nisi pareret, periit quia peperit.
Jam Natorum ac Pecudum Gregibus auctus Jacob,
Soceri auget invidiam.
Disce quam magnum sit infortunium magna fortuna.
At malum malo mutatur,
Dum à Socero lapsus, in Fratrem relabitur.
Sed inter furem ac furentem medius,
Illum dolis vincit, hunc donis.
Disce quam secura munimenta sint munera:
Nam ferro invictos auro vinces.
Ultima restabant tentamenta Virtutis.
Soceri astu, Fratris æstu inconcussus,
Natorum flagitiis concutitur.
Cruento Josephi spolio deceptus,
Fictam cædem veris lacrymis luit.
Disce, multiplici ex connubio plus doloris quam solatii progigni.
Rediit tandem felicitas sera, sed seria.
Læta enim ac tragica agnitione,
Dum Benjaminum repetit, Josephum reperit.
Itaq; inter Filios duodecim oscula & Animam dividens,
Ingenti felicitati succubuit.
Disce Virtutis leges, Viator;
Vere ut gaudeas, diu lugendum.

TRIBUNI XII.

Iacobi filii.

SOMNIUM.

Suavis futurorum interpres Somnus,
Vel Iosepho ad Cælum rapto,
Vel Cælo ad Iosephum delato,
Talibus Oraculis puerile pectus implevit.
Huc, nobilis infans,

Signi-

Signiferum illum Orbem, Phœbi Phœbesq; curriculum, vide
Ubi Astra duodecim tempestates alternant:
Vestræ familiæ vides Emblema.
Hic Signorũ Princeps, ac vernæ fœcunditatis antistes, *Arie*
Te tibi ostendit.
Cui Primigeniorum dignitatem,
Natura negatam, Virtus dabit:
Cum ex famulo Princeps,
Ægyptum ditabis, ab Ægypto ditabere.
At ille torosus, & aratro sacer *Bos*,
Issachar est:
Qui oneris quam honoris patientior,
Vectura victitans, juge perferet jugum.
Jam *Geminorum* Fratrum nodus Benjamino astruit;
Vero Philadelphiæ exemplo,
Unico tecum animo, quia ab unico utero.
Jam vero sub æstuosum tropici limitem
Refugus latibulans *Cancer*,
Nephtalis est, à recto retrogradus.
Nec servile ingenium mirere, de Serva natum.
Cernis subinde jubatum radiis *Leonem*,
Magnanimum, victrix, strenuum caput?
Hæ Judæ dotes,
Qui Nomen Genti, sceptrum Regibus, Messiæ natales dabi
Virginem vero,
Solivagum, severum, sed castum Sydus,
Ad Levim referas;
Quem pudicitiæ amor ultorem libidinis faciet,
Ac Tribu soloq; dimotum, aris Temploq; admovebit.
Danum æquissimum Judicem *Libra* præsagit;
Quæ noctem diemq;, hoc est pœnas & præmia,
Pari lance suspendit.
Cernisne *Scorpionem* illum truculenter blandum,
Ore innocenti, nocente cauda?
Simeonis perfidiam notat:
Qui vel suo proditor nomini,
Paci verba, dexteræ telum aptans,
Credulo Sichem, citius jugulato quam jugato,
Nuptialem ipsam facem supponet.
Nec melius ex *Centauro* præsagium:

Hinc humana ſpecie, inde equina laſcivia biformis,
Rubeno reſpondet.
Tantæ humanitatis, ut tuo funere pollui nolit:
Tantæ laſciviæ, ut Patris thalamos ultro polluat.
Æque pius dum Fratres ſervat,
Ac impius dum Fratres gignit.
Pari igitur præmio pœnaq; dignus,
Primogenitus naſcitur, Primogenita amittet.
Euge, fœdiſſimum *Capricornum* cum Gado conferas;
Deformes, ſed uniformes.
Nam Martis ille ac Maris turbator,
Campos cædibus, freta tempeſtatibus aſperat;
Hic Sociorum quietem movebit;
Ditiones ſeditionibus agitabit.
Contra vero,
Regius hic Miniſter *Aquarius* Azeri ſchema eſt;
Qui de gregali ad Regalem ſedem vocatus,
Regum animos tractabit, iras mulcebit.
Piſces demum, lubricæ Maris animæ,
Zabulonis ſortem pingunt,
Qui piſculentam ſortitus oram,
Divitias ac delicias comparabit.
Hæc veſtræ fortuna Domus;
Cœli Filia, Cœlo nixa, cum Cœlo duratura.
Quid enim Cœlum, niſi Myſteriorum Pictura?
Hæc vaticinatus Sopor, evanuit.
At experrectus Ioſeph,
Suo Somnio Fratres fecit inſomnes.

MUNDI
IVVENTVS
DVCE S.

IUDAS
IACOBI FILIUS.

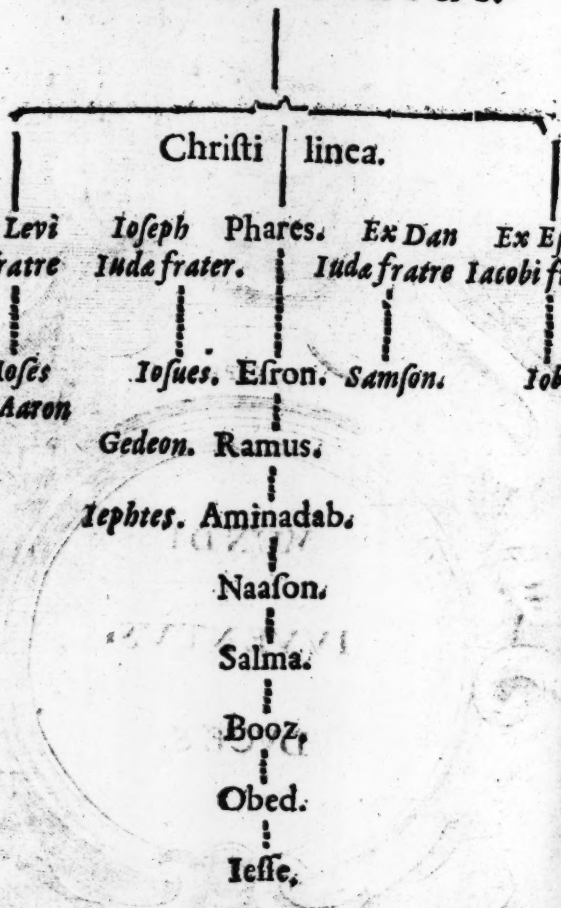

IUDAS

Iacobi filius.

ETYMON.

Tertium vides Orbis Parentem, Viator;
Qui Fati consilio nomen à laude sortitus,
Gerendorum præscium, gestorum pretium,
Id meruit adultus quo donatus est infans.
Ergo ne silentium rapinæ damnetur,
Suam Judæ Etymologiam pro præconio restitue.
Animum illum celebra magnum, strenuum, justum:
Qualem poscebat Mundi Juventa.
Magnitudinis fuit,
Quod Patri se Vadem pro Benjamino devovit;
Certus aut raptum reducere, aut raptorem.
Strenuitatis, quod hostiles sectas hostiliter insectatus,
Bella exercuit pro venatu.
Justitiæ, quod ignoti incestus se conscium noscens,
Brevem luxum diu luxit.
Has ut laudes unico vocabulo constringeret Fatum,
Iudam vocavit.
Migravit in stirpem tanti nominis tessera:
Nam Judæ Tribus, Tribuno similis,
Justitia, strenuitate, magnitudine cæteras vicit.
Hæsit nepotibus avita gloria pro stimulo:
Qui ne nomini impares arguerentur,
Numini pares esse debuerant.
Eodem tituli augurio Regia dignitas fulsit:
Quæ primogeniti annis debita, indebita vitiis,
A Rubeno ad Judam, ab Evirato ad Virum transfugit.
Adeo facilius est nanciscì Reges, quam nasci.
Hujus Imperio nullum majus:
Nam longa perpetuaq; Regum linea decurrens,
Deniq; in Dei humeris sedit.

Ita

Ita Judæ solium fuit altius Sole:
Nec cæco Providentiæ mysterio,
In *Judæ* nomine infandum Dei Nomen invenias:
Addito *Delta*, quod *Ianuam* sonat:
Nam Divinitati ad Mortales ingressæ
Judæa Virgo Janitrix fuit, & Genitrix.
Quanta hæc Judæ Gloria, quod sui Author Authoris
Numen numeret inter Nepotes, & Judæus dicatur Deus!
Sed, heu miseræ vices!
Tanti Nominis laudem simile nomen inficiet.
Surget *Judæ* Antagonistes Iudas.
Hic Numen edet, ille prodet,
Sanctumq; os putri violans osculo,
Summet nomen contaminabit.
Dediscе, Viator, avitos jactare fastos.
Hominum est Virtus, non Nominum.
Nam totidem literis Messiæ Patrem appelles, & Parricidam.

IOSEPH

Iacobi filius.

EULOGIUM.

Dulces Rachelis primitiæ Ioseph,
Vt primus evadat, undecimus nascitur:
Egregium aliquid meditante Natura,
Quæ tot exemplaria delineavit, ut unum absolveret:
Paternæ virtuti, maternæ pulchritudini compar;
Vt impares Fratrum mores de suo Typo corrigeret.
In sopore Vigil,
Pingente Somno, futuræ dignitatis expressit imaginem.
Sed periculosa res est eminere.
Per cognatum livorem,
Vivus humatur, exhumatus divenditur.
Infelix Puer,
Vel perimatur ne imperet, vel servetur ut serviat.

Bis infelix,
Ab Eunucho emitur, ut ſerviat Fœminæ.
Ter infelix,
Purus impuræ ſervit, ingenuus captivæ:
Nam liberali mancipii ſpecie Domina capitur.
Hic inhoneſtum thalamum fugit:
Sed voto repugnat forma, pudore aucta:
Itaq; inverecunda procacius perſequitur verecundum.
Hic Domino quam Dominæ obſequentior, fugit.
Illa deniq;, impudentia impudicitiæ ſuffragante,
Arrepto pro Iuvene palliolo,
Indicium criminis inſonti objicit.
Quid multa? favor ſequitur ream, reatus inſontem.
Itaq; liberalius ducens Ioſeph
Servili compede quam herili amplexu conſtringi,
Carcerem ſubire maluit quam mereri.
Sed Virtus quicquid intrat, condecorat.
Læta ac mœſta ſomniante Pharaone,
Vt ambages ſolvat, vinculis ſolvitur.
Anguem diceres per latebras tractum,
Vt exiret nitidior.
Ægypti Fata denuncians, Ægypto præficitur.
Nemo enim melius proſpicit malis quam qui proſpicit mala.
Itaq; ore affirmato, re firmato præſagio,
Nunc ferax, nunc ferox tempeſtas
Septennem fertilitatem ſeptenni ſterilitate devoravit.
Nepos nimirum Natura cum prodigit, decoquit.
Hinc optimus Promus-Condus Ioſeph,
Frumento gravidas Pyramides pandens,
Calefacta annona promit, quod tepente condiderat.
Ita Ægyptiæ Pyramides, jam ſepulcra, mox horrea,
Ægyptios alunt quos tumulabant.
Tunc Aſia in Ægyptum emendicante,
Frumentatores Fratres agnoſcit Ioſeph.
Pia Fati Talione:
Vt ab eo vitam emerent, quem vendiderant.
Dulciorem tamen agnitionem ſimulato facturus jurgio,
Ceu furto deprehenſo, ceu fures comprehendit;
Pari violentia amorem pectore, carcere Fratres includens.
Sed lubrica res eſt Amor:

Medullis coercitus pupillas rumpit,
Cæcusq; per oculos viam rimatur.
Lætas igitur liquatus in lacrymas Ioseph,
Suis se proditoribus prodit.
Cælum diceres illam domum, Astris duodecim lætam:
Sed sine Sole, dum sine Patre;
Qui demum accersitus, totam fortunam serenavit.
Omnia recuperaverat præter Fatriam.
Huic ossa legavit pro Oraculo:
Vbi, post obitum peregrinatus, tandem quievit;
Semel mortuus,
Bis tumulatus,
Ter fletus,
Quater felix.

PHARES

Iudæ filius.

PRODIGIA.

Adolescens quem cernis Phares est,
Matris incestu, Patris adulterio satus,
Parentum dedecus, Nepotum decus.
O Prodigium!
Duos fleverat Viros, eosq; Leviros, Thamar:
Tertio desponsa Fratri, & fraudata,
Ne orbitatem fleret,
Fraudulenta libidine ab Juda Socero Prolem furatur.
Nam pellax Pellex,
Prostituto corpore, non vultu,
Filium concepit Mariti Fratrem, ignota Nothum.
O dirum Prodigium!
Obscuri sceleris palam convicta Meretrix,
Accusatore utero, Socero Judice, ad flammas trahitur;
Ut Veneris crimen Vulcanus plectat,
Et flammam expiet flamma.

Sed

Sed productis scortationis præmiolis,
Sigillo, fudario, baculo,
Reum Judicem convicit rea.
O implexum prodigium,
Sanctum adulterio misceri, adulterio sanctum gignit
Imo unico adulterio bis adulter Judas,
Crimen geminat;
Quippe unico incestu geminos gignit.
O probrosum Prodigium!
Gemello instante partu,
Exsertam Zaræ dexteram purpura distinguit Obstetrix:
Purpuratam dexteram in uterum revocat Zara:
Et posterior Phares prior oritur.
O divinum Prodigium!
Quid monstri ferunt hæ vices?
An purpureum vinculum,
Ut Ægyptiæ captivitatis omen, exhorret Infans?
An penitus in uterum resilit,
Ut purpuream Regni notam ostendat Fratri,
Cui divinæ stirpis authori debentur primæ?
An, quod auroræ plagam significet Zara,
Purpuream auroræ notam coruscat,
Ut Solis instar procedat Phares?
An gemini Populi præposteræ notantur sortes?
Nam qui legem primus accepit,
A legis actis manum retraxit.
O felix Prodigium!
Nemo utilius peccavit quam Thamar.
Nam legitima arescente Judæ Prole,
Tota Judæorum Regum Sylva
De spurio hoc Stolone propagatur.
Pro Providentiæ Consilio:
Ut decolor Hebræorum purpura
Haberet unde erubesceret;
Et Regali Throno oppositus Thamaris Thorus,
Tyrannicum typhum excuteret.
O maximum omnium Prodigium!
Regia Christi Gentilitas hoc probro superbit;
Et Virginei Partus Aviæ jactantur incestæ,
Dum Christi Genitores ex Thamare dicuntur nati.

Sive id augendo Divinorum natalium splendori;
Nam fœdiore in nebula clarior elucet Iris:
Sive minuendæ severitati;
Dum criminum Vindex criminosos invenit.
O læta Prodigia!
Abi, Viator, & Spera.

IOB

Esau Pronepos.

MONOMACHIA.

In arenam, O Cives:
Gemini congrediuntur Athletæ,
Orientis alter, alter Occidentis solis Imperator,
Iob & Dæmon.
Simplicem illum videbitis cum multiplici Hoste pugnantem.
Illum semper eundem, hunc semper alium;
Qui forma carens, formas alternat.
Sed proderit Iobo adversarii varietas,
Toties unum triumphaturo.
En mollium Sabæorum specie simulatus Hostis,
Iobi Boves prædatur.
Hæc prima Dæmonis velitatio, Robur enervare delitiis:
Sed irrito eventu.
In flammam mutatur flammarum hospes;
Et Cœlo cadens, ubi stare non potuit,
Incendit quacunq; incedit,
Et pascentes oviculas ignis depascitur.
Hinc Magicum Chaldæorum agmen mentitus,
Camelos cum rectoribus corripit.
Sustinet hanc jacturam divinus Pugil;
Qui opibus impeditior, quo ditior,
Æque beneficum vocat Numen, sive afferat, sive auferat opes.
Sit prædonem angit, dum de præda non angitur.
Hactenus prolusit aggressor: jam propius;

Vt Regiam evertat, in ventum vertitur:
Nil enim aulæ nocentius vento.
Omnes turbat hic turbo præter illum cui nocet:
Qui ruinas inter infractus,
Latiore cœlo fruitur, dum tecta subsidunt.
Sed majores ciet lacrymarum nimbos hic ventus:
Dulcem senis sobolem inter epulas ruina sepelit.
At facilius Terram movet quam Iobum,
Qui ruente familia sustinere potest orbitatem.
Spoliato quid superest? vita.
Hanc Tortoris Imagine cruciat, non rapit:
Vt intra corpus & cadaver medius,
Iob vitam optet, vel Mortem.
Iob neutram curat;
Et ante Numen cadens æmulum sternit dum sternitur.
Debellaverat, nisi defessus Antagonista
Deteriorem sibi vicarium sufficeret, Fœminam.
Viro igitur Vxorem delegat;
Quæ postremam suis malis imponere manum suadeat,
Et Mortem Morte antevertere.
Beneficam crederes hanc Maleficam, nisi esset Vxor,
Cui luxus est debili marito carere.
Detrahit hanc Pietatis larvam Mariti pietas,
Ac linguam lingua retundens,
Vivere mavult, invisus Conjugi ac sibi,
Totiesq; Hostem verberat quoties spirat;
Et nihil amaturus præter Deum, Mortem etiam odit.
Nam postremis in malis,
Fortius est Mortem arcere quam arcessere.
Iam inter rapinas & ruinas nudus palmam tenet.
Sed ipsam in palmam victus involat Dæmon,
Et ultimos conatus adhibet, amicorum probra.
Hi, tanta virtute amaris salibus respersa,
Famosis carminibus Victoris famam corrumpunt.
Habet hanc felicitatem novissima calamitas,
Quod invidiam extinguit, hoc uno invidenda.
Iob, omnium miserrimus, invidos habet amicos,
Nimirum Poetas,
Tam male mordaces ut vel ulcerosum mordeant.
Adeo inter aulicos Virgines Musæ lasciviunt.

Evicit extremum hunc laborem strenuus Iob,
Qui contemptus & contentus, Hostes Hostiis lustrat.
Hic toto Cœli Theatro plausus excitus,
Nec minare præmia quam prælio,
Regno, liberis, opibus duplo auctiora,
Suos ipse luctus secinit,
Et calamitates calamo felices fecit.

ESRON

Phareſi filius.

RAMUS Eſronis Filius.

AMINADAB Rami Filius.

AULICISMUS.

Aulam eſſe Auram,
Triumviratus hic docet,
Aulicæ fortunæ levitatem expertus;
Quæ cum Eſrone proceſſit,
Cum Ramo ſtetit,
Cum Aminadabo receſſit.
Nemo igitur Eſrone felicior Aulicus.
Nam cum injuria Syderis depulſa Ceres,
Aſiam atq; Africam fugeret,
Et areret quicquid araret;
Eſron in Ægyptum receptus,
Regnante Amoſi Pharaone, proregnante Joſepho Patruo,
In ſolivago Thebaidis ſolo cœlitum vitam vixit,
Urbicas delicias nactus inter Agreſtes:
Candida enim felicitas mapalium fumo non tingitur.
Senſit Colonorum innocentiam Canopi Tellus;
Quæ regali Judæorum vomere exculta,
Vota frugibus anteivit,
Ac nihil debuit Nilo.
Certavit cum agrorum fœcunditate Agricolarũ fœcunditas;

Nam

Nam exiguus Iſraelitidum cœtus
Prodigioſa ſuperfœtatione implevit Ægyptum.
Dubitas quanta vi ſoboleverint?
Una Judæ Tribus quinos in Ægyptum deduxit Pueros:
Intra octogeſimum luſtrum,
Septuaginta millia bellatorum diduxit.
Adeo clementia Principis propagatur Reſpublica;
Et Favonius conceptui favet.
Haſtenus cum advena Eſrone velificata felicitas,
Cum Ramo indigena ſubſiſtere cœpit.
Nam ab Amoſi ad ſuccedaneos Pharaones
Ægyptio deſultante Sceptro,
Joſephi merita cum Joſepho funeravit oblivio.
Hoc Aulæ ingenium;
Malefacta in ſaxo, Benefacta in aquis ſealpuntur;
Et cum beneficiario interit beneficium.
Tantam igitur Judæorum fortunam
Sequuta, ut ſolet, invidia,
Cui omnia ſuſpecta, niſi deſpecta.
Noviſſimæ igitur calamitati ſervatur Aminadab,
Male Regnante Amenophi,
Qui Regiam Judæ ſtirpem luteo miniſterio defixit;
Additis operarum Cenſoribus,
Qui, crebriore quæſtione quam quæſtu,
Ceſſantes inceſſerent;
Ut infelix Populus operam aut animam ageret.
Hæc Tyrannorum Natura;
Divitias rapere quas donent, timere quas dederint;
Ac ditatos calcare, ne calcitrent.
At innoxiis nihil noxium.
Semineces Hebræi, & vivaces,
Baſilicæ inſtar herbæ, creſcunt per jurgia.
Quamquam doloris auctarium eſt
In ſterili fortuna fœcunditas.
Horruit Pharao feracem hanc Excetram:
Contra quam gladio niſus,
Fœmineos Hebræarum fœtus vivere jubet ad Venerem,
Maſculos vetat;
Æque iniquus dum perdit, ac dum parcit:
Comite ſemper crudelitatis laſcivia.

Infelix omnino Aminadab,
Quod non citius aut ſerius naſcitur;
Nempe, cum Hebræa libertas
Ægyptum attigit, aut reliquit.
Imo omnium feliciſſimus,
Qui tantum infortunium fortiter tulit.
Miſerum enim eſt miſerum eſſe neſcire.
Age, Aulice,
Tres horum ætates compone, Aulici ætatem habebis;
Cui mendax Fortuna
Primum applodit, mox ſupplodit, demum explodit.
Quod ſi Aulæ vicibus Principum vices accedunt,
Sis licet cautus, non vitabis has cautes.

MOSES

Levi Nepos.

EXEGESIS.

Hactenus Homines Natura genuit, nunc Deos.
Provectiori Mundo Ingenium crevit.
Novi Regis odio flagrante,
Nova Hebræorum ſpes naſcitur, Moſes;
Ortu, Vita, Obitu,
Intra fidem, ſupra opinionem.
Vtero exactus flumini traditur;
Vt Lethes eſſet pro lavacro.
Sed jactura caruit hic jactus.
Mergi non poteſt ſpectata pulchritudo.
Inter papyros hærentem ac biblos
(Iam tum Biblia meditabatur)
Regia ſpectans Puella
Optat, educit, adoptat, educat.
Sed lubricum Aulæ culmen ingenuis.
Fratrum oſores peroſus,
Ægyptio conſoſſo, Ægyptum deſerit.

Obſcu

Obscuro secessu, successu illustri;
Nam Ovium Pastor, mox Hominum,
Dilecto Populo deligitur Princeps.
Primus Mosi labor, Hebræorum libertatem rogare:
Sed à Tyranno.
Frustra nimirum rogantur, quibus aures in oculis.
Manu igitur quam lingua facundior,
Vt aures audiant, oculos terret.
At quos Deus obstirmat plectas facilius quam flectas.
Hebræos cedente Mari incedentes,
Vado sequitur Pharao:
Sed in undis demersus, memori elemento pœnas dedit,
Quas nascenti Mosi decreverat.
Sic suis artibus pereunt Tyranni.
Tanta pro suis fecit Moses; plura pertulit à suis.
Nam sternax Vulgus promissas ad sedes eductus,
Angitur dum agitur,
Sanctumq; ductorem ut seductorem criminatur.
Adeo nec probi immunes à probris.
Profuit Mosi Pastoritia:
Didicerat cum Brutis vivere.
Quanta in contumaces missa beneficia, & amissa?
Liquitur invita de Pumice non ingratus ingratis liquor;
Virga lapides molliente, non Homines.
Sapit siti admonitis amarus nuper aquarum haustus:
Nec linguæ amaror melle depellitur.
Tota condiendis altilibus ancillatur Natura:
Sed rabida ora munus mandunt, munificem mordent.
Canescunt dulci rore concreta gramina:
At delicata Mancipia incipiunt fastidire delicias.
O vestro luto lutulentiores!
Nihil dissolutius servo recens soluto:
Nam servitutis impatiens, libertatis incapax,
In servitio libertatem amat, in libertate servitium.
Duras igitur ut cervices emolliat Moses,
Ad Tonantem scandit per fulmina,
Leges rogaturus quas irroget.
Sed divino è cultu Deo similis reversus,
Geminas facie faces ejaculatus,
Iumenti Cultores Iumento similes reperit:

Qui paſſim ſtrati,
Legem detrectant, obtrectant legiſlatori.
Adeo periculoſum Antiſtiti gregem deſerere,
Etſi Deum adeat.
Iam vero iteratis oraculis,
Ter alius, & ter idem,
Civile, Militare, Pontificium Ius edens,
Proceres, Duces, Pontifices,
Foro, Caſtris, Templo conſtituit.
Omnium ditiſſimus,
Deum in Arca poſſedit.
Omnium doctiſſimus,
Divina geſta Commentariis excepit.
Omnium ſtrenuiſſimus,
Stationes quaterdenas annis totidem metitus,
Viam per avia vel invenit, vel fecit.
Quin ipſe Belli Dux, & bellica machina,
In Monte fixus,
Hoſtem dejicit dum manus erigit.
Populo denique toi per clades traducto,
Primum ac poſtremum optati ſoli conſpectum rapiens,
Patriam amiſit, cum vidit.
Hoc tantum Humanum fecit, quod defecit.
Morientem nemo vidit;
Mortuum nemo invenit;
Tumulum nemo erexit:
Si Deus moreretur, ſic moreretur.
Quis Moſen neget Pharaonis Deum?

AARON

Moſis frater.

PARÆNESIS.

Adeſte, Præſules; paucis vos moneo.
Cecidi; nemo fidat: Convalui; nemo diffidat.

Ego Pontificum Princeps, & Principum Pontifex,
Mosis frater, imo pars fratris fui;
Nam quo alteruter carebat, ab alterutro sumpsit;
Illi ego linguam, ille mihi manum suffecit.
Vni omnia nunquam concessa.
Sed ego nimio indulgentior,
Vulgo Deum Deo meliorem flagitanti, Dæmonem dedi.
Inaurium auro flammis domito, Monstrum conflavi:
Vt aurium dolore oculi resipiscerent.
At nimis imperite aureum formavi, si coli nolebam;
Cum aurum colatur vel informe, & Numus pro Numine sit.
Materiæ pretio vilem addidi Iumenti speciem,
Vt Numen darem colentibus simile.
Sic circa Vitulum vitulantur lascivi;
Et Pastores ducuntur à Pecude.
Itaq; in elemento eodem, Deum Moses, ego Dæmonem reperi.
At nemini suum artificium pluris stetit.
Levius Authorem torsit Phalaridis Taurus,
Quam meus me Vitulus.
Nam semel ille gemuit, ego semper.
Finem ludicri luctus excepit;
Dum Vulcano redonatus est Vitulus,
Et flamma scelus delet quod fecit.
Tum, verso in medelam veneno, Idoli Cineres in aquis sorbui;
Vt Bacchi facinus eluerent lymphæ.
Itaq; ad oculos transmisso piaculo, meum Idolum effleui.
Hinc, ultore Levitarum gladio Populum depopulante,
Toties cado, quoties video cadentes:
Vt trigesies millies peream, triginta millia pereuntium specto.
Sic Populus Antistitis culpa,
Antistes Populi pœna torquetur.
Illi sanguinem fundunt, ego lacrymas.
Heu, quot lacrymas?
Nullas ad Filiorum funera mihi seposui.
Vidi infelix infelices pueros,
Profano igne adolentes, sacro igne adoleri.
At exhaustis meo crimine oculis,
Nihil inveni quod supra alienum crimen efflueret.
Superetat pro solatio dignitas: hac etiam spolior in Monte Hor;
Et Pontifex de Ponte dejicior.

Mors

Mors denique dolores omnes oneratura,
Optata litora prospectantem oppressit.
Obii à Patria extorris, quam oculis tantum tenui.
Credite, Antistites,
Lubrica res est præesse.

NAASON

Aminadabi filius.

EXEMPLAR.

Lege, attende, mirare.
Principis Tribus Princeps Naason
In Principum exemplar est positus.
Hic fortissimo Atavo fortior Atnepos,
Primus ab Ægyptio luto pedem extulit,
Novæ fortunæ Protoplastes,
Mosi obsequutus, non Pharaoni:
Qui cum Hebræos nec amare vellet nec amittere,
Amisit quos amavit;
Grassante per tenebras Cœli gladio.
Adeo augustum Imperandi augurium est Deo parere.
Primus morante acie ad Orientem metatur:
Castrensis vigilantiæ documento,
Ut Solem cadentem ultimus,
Nascentem primus adspiciat Princeps.
Primus Sanctuarium in Castris recepit.
Aggregata in contubernium Levitica Tribu:
Ut Hostiarum cædes Hostium cædi proluderet.
Alterno enim fœdere,
Religionem Princeps, Religio Principem servat.
Primus in procinctu Martem lacessit;
Non recessurus nisi victoria receptui canat.
Præponere nempe bellatur,
Cum Dux ab agmine ducitur, non agmen à Duce.
Primus ad Erythræum trepidante Turba,

Insolens vadum dividui maris intravit,
Et mendaci se credidit Elemento.
Dumq; illi Rubrum pelagus pallidi speculabantur,
Hic Deo fretus fretum derisit.
Tanta hæc fiducia, ut antecessorem Angelum anteceſſerit.
Nam attonitum mare intrante Naasone,
Antelignana columna pone aciem recessit:
Vel quod Angelo audentior fuerit Princeps;
Vel quo Principis exemplum melius præluceret.
Assurgit inambulanti reverens unda,
Aqueo cemento stipans altrinsecus viam.
Hic terram pro fluctu, fluctum pro litore inveniens,
In undarum lubrico suam speculatur soliditatem.
Nescias utrum magis mirere,
Stantes undas, an euntem Ducem:
In mari constantiam, an in Principe obsequium:
Exili virga indomitum domari mare,
An Mare sine Mari à Nauta sine Navigio transmitti.
Hinc dicta fama, Regalem purpuram meruisse Naasonem,
Quod Purpureum fretum calcaverit primus.
Habetis exemplar, Principes: incipite quæ præcipitis.
Male imperat, qui imperat tantum.

SALMA

Naasonis filius.

GRATULATIO.

Gratulor tibi, Principum felicissime Salma;
Hoc primum, quod cæco errante populo,
Genitus es in deserto.
Nihil deserto illo fœcundius:
Ubi peregrinatus statim ac natus,
Patriam in exsilio habuisti, exsilium in patria.
Magis gratulor, quod legem per fulgura dictante Deo
In lucem venisti,

Et,

Et, Cervulæ instar, tonante Cœlo soluta est Parens.
Justum igitur non mirer, cui cognata jura;
Nec fortem, cui tonitrus in crepundia.
Habuisti cœlestis alumnus nutricia sidera,
Et manna pro mamma:
Unde dulcissimi tibi mores;
Nam alimentum est indolis elementum.
Nec dulcia defuere viatica donec viarum acerbitas;
Penuariam donante Cœlo, ut domicilium.
Hinc, instar Cœli, in agitatione firmissimus,
Quadraginta dierum iter annis totidem produxisti:
Non tua, sed blasphemi populi culpa,
Qui pede, uti lingua, errabundus,
Tamdiu à recta quamdiu à recto deviavit.
Plane Peripatetici, qui sapientiam condiscunt ambulando.
Quid lubrica illa monstra commemorem?
Nescio angueane flammeos, an flammas anguineas vocem.
Antiqui sane Serpentis germina,
Qui, Tartari Salamandra, uritur, non aduritur.
Neque enim decentior carnifex furiosorum linguis,
Quam Furiarum Colubræ, debebatur.
Tu vero supplici prece pestes illas repressisti:
Qua nulla promptior excantatio.
Ut reciproco ictu
Linguæ anguibus, angues lingua multarentur.
Macte tua illa constantia,
Quæ tot per funera nusquam periit.
Nam cæteri ex Ægypto digressi
(Præter unum aut alterum)
Ante confectum iter itinere confecti sunt.
Ita populosa illa solitudo, vitiosorum cribrum,
Tot aucta cunabulis quot sepulchris,
Alterum accepit populum, alterum dedit;
Melioremque dedit quam accepit.
At quanta virtute
Sola ferri tui acie aciem universam tutatus,
Adversus adversos primum semper telum torsisti;
Ac tribus & triginta prostratis Regibus,
Messiæ annos victoriis totidem prænumerasti!
Claruit tua fama Hierichontis incendio;

Quam Urbem orator & explorator ingressus,
Vicisti ut vinci posse vidisti:
Vindicata manubiarum loco Raaba,
Hospitali fide maritalem fidem supplente.
Meretrix meritissima
Quæ Servatorem progigneret, cujus progenitores servarat.
Ergo tibi gratulor quod primus, quod sospes,
Primam & sospitem promissæ telluri appuleris tribum.
Integra Genitorem manebat hæc palma,
Ut metam præciperet qui se præmoverat.
Sed eam bipertire visum Superis;
Ne tanta Parentis gloria inglorium faceret Filium.
Itaque illi Erythræum, tibi Jordanis fuit prætentaculus,
Qui retrocedentibus undis vadum reliquit.
Nimirum, virtuti cedere, docile flumen à mari didicerat.
Terge tam pura lympha sudores tuos,
Et malis recreare post mala.
Nam amara memorando dulcescunt;
Et aures mulcet quod oculos terruit.
Fruere partis deliciis, invictissime Salma,
Quo Auspice, bellari cœptum & debellari;
Quo Duce, hostes omnes cesserunt, aut recesserunt;
Quo Reduce, Judæa Tribus centum Urbes sortitur;
Quarum Indigenæ tuo admoniti gladio,
Vacuas ut relinquerent sedes, Tartarum implevere.

IOSUES

Ex Iosepho.

TRIUMPHUS.

Egregium Triumphum instrue, Silo;
Victor incedit Iosues.
Hierichontinæ præcedant tubæ,
Vi accedenti Victori accidant Vrbes.
Eximio triumpho non portæ panduntur, sed mœnia.

Di-

Distinguat Cohortium signa salubre Tetragrammaton IESVS,
Vincendi tessera, Victoris titulus, Victoriæ tutela.
Hoc enim servatus, quo Servator,
Tartaro formidines festinavit.
Idumæorum succedant manubiæ:
Quorum terga duntaxat vidit.
Officium fuit spoliasse fugaces, & armis graves:
Nam timidorum arma prædatorem vocant, non hostem.
Prima inter fercula Sinæ Montis occurrat species,
Vbi cum Mose Empyrëus Pyrausta Iosues in igne vixit.
Nimirum præuæ naturæ franguntur leges, cũ divinæ conduntur,
Quas solus Moses dedit, solus Iosues servavit.
Hinc duorum terga ferentium premat immanis Botrus,
Ostentui datus,
Cum quadraginta annorum itinere quadraginta diebus exhausto,
De Gigantum tellure
Fruges retulit colonis similes;
Olim tam colonos messurus quam fruges.
Ergo tergemina Gigantum Henacinorum capita
Contis præfixa gestentur:
Quibus robur rubori fuit;
Nam Viros non à viribus voces, sed à virtute.
Volo etiam acervum lapidum plaustro vehi,
Ingratam ingratis memoriam,
A quibus pene exanimatur dum territos animat:
Adeo timenda est timidorum audacia.
Tum Madianitarum Trophæa,
Quos ad Mosis inferias mactavit inferis:
Medio Balaami capite, exserta lingua,
Quam præstigiator Prophetes, suo jumento stolidior,
In imprecationes conatus, in preces resolvit.
Hinc Iordanis imago, si licet simulari, producitor;
Qui à Mystis gestatam, & Mysteria gestantem Arcani
Veneratus ac veritus,
Stuporem inter & metum simul stetit & fugit.
Hiericho inter simulacra victarum Vrbium præcedat;
Quæ tubarum sono turbata,
Saltante Iosua contremuit.
Septem præterea Vrbes graviori Marte deletæ,
In imagine tantum vivant.

Sevi

Sæviendum enim erat, aut ſerviendum.
Flagrent ante currum pro facibus Sol & Luna;
Qui pridem gradarii, jam ſtatarii Planetæ,
Ne victoriam morentur, morantur diem.
At Gabaonitæ, catenata mancipia, currum trahant:
Nam callide vitam pacti, catenas in lucro ponunt.
Turrito curru immineat Victor;
Hæreditario Moſis diademate radiatus,
Vt noctem illuſtret excæcet invidiam.
Triumphalem Senem laureatæ ſequantur Tribus,
Nemine juventam excedente:
Solus enim cum Calebo Joſues
Ægyptum vidit & Judæam,
Carcerem & Metam.
Pompam excipiat cœleſtis Arcus,
Sic inſcripto faſtigio;
Jeſu ſervatori,
Dictatori virgineo,
Africano, Aſiatico,
Quod ad Palæſtinas delicias vindicato Populo,
Tyrannis tribus & triginta igni, ferro, cantu, proſtratis,
Totidemq; Regionibus tributim diviſis,
Sanctuario in Silunte collocato,
Ut Deus quieſceret nunquam quieverit,
Sen. Popul. Q. Hebr.
Portam Trophæis inſignem aperuit.
V. O.

SAMSON

Ex Dano.

IDEA.

Adeſte, Juvenes, quibus Robur & Cupido:
Do vobis utriuſq; Ideam, Samſonem,
Alcidis coætaneum, Alcidi ſimilem, robuſto & forti;

Mox Cupidinis mancipium, Cupidini ſimile, cæco & nudo.
Hic de ſterili germinat:
Quo miraculo vel Iacob, vel Eſau naſcitur, nihil medium.
Nazarenus Nazareno dicatur, lecto à floribus titulo:
Avarum nempe munus Vitæ autumnum Deo dicare, non florem.
Ne temulentia tumentem faciat,
Fonte puro fallere ſitim jubetur:
Vt bibentis imaginem reddente lympha,
Seipſum noſcere aſſueſcat.
Contra pugnaces divino robore afflatur Puer:
Nil enim Hoſti nocentius quam innocentia.
At Martius ille ſpiritus capillis illigatur:
Vt ſcias, quam caducum ſit donum juvenile robur,
Cum tenui admodum de filo pendeat.
Ad Hoſtium cædem conſecratus,
Odia Philiſtæorum ab Philiſtæarum amoribus incipit:
Incircumciſum connubium firmante Deo,
Vt Marti facem ſubjiciat Cupido.
Primus Samſonis labor, qui primus Alcidis,
Leonem immaniſſimum ſternere.
Dulciore tamen victoria,
Ferinas inter exuvias mellificium invenit:
Et Leonis hiatus, Hominum ſepulcrum, Mox Apium nidus,
Feritate in dulcedinem verſa,
Convivali ænigmati materiam dedit;
Quo enodando convivæ perfidam Sphingen adeunt,
Samſonis Conjugem.
Hinc novus Iuveni labor:
Qui male ſoluti problematis amarum precium ſoluturus,
Philiſtæos triginta occidit, & Hoſtium ſpoliis Hoſtes induit.
Sic ingenio victores vincuntur viribus;
Et dolos ſequitur dolor.
Hinc nova malorum Hydra:
Nam injuria vindictam, vindicta injuriam provocat.
Samſonis Vxor cognatam cædem adulteriis ulciſcitur:
Vt non mirere mariti ſecretum vulgaſſe, quæ ſeipſam vulgat.
Nil enim Fœminæ arcanum, cui nihil ſanctum.
Samſon trecentis Vulpibus faces ſubligat;
Ludicro initio, flebili eventu:
Nam incendiariæ animantes per ſegetes ſparſæ,

Fam

Famem cum flammis spargunt.
Hoc incendio adoletur Adultera,
Et Cereris facibus ad Proserpinam ducitur.
Sic Vulpina ingenia plectuntur à Vulpibus.
Sed alii ex aliis nectuntur labores:
Nam sociali perfidia, Philistinis proditur à Tribu Iuda.
Christi specimen non daret, nisi à Iuda proderetur.
Sed vinculis repente exutus,
Asselli mandibula Cataphractorum cervices terit.
Nullum enim vile telum in virili manu.
Quin eadem clava, gemino clara miraculo,
Vincenti telum, victori fontem ministrat;
Saniem emaculatura quam fuderat.
Nimis felix jam Samson, nisi suæ Gloriæ superfuisset.
Sed tantam famam libidines infamarunt.
Et hic labor Herculeis adnumeretur.
Gazeæ Meretriculæ amplexibus illaqueatus,
Philistinis destinatur ad prædam.
Monocerotem diceres, Puellæ in gremio captum, sed impuræ.
At exitu inopinato declinavit exitium:
Vrbis compagibus felici nisu revulsis,
Portarum fores foras portavit.
Sic Sirenum præstigias semper effugiat,
Quæ vorant quos vocant.
Sed amoris impotens, labores mutat, non vitat.
Tertiam Omphalem amavit Dalilam.
Alcide fortior dum toties vincit,
Effœminatior dum toties ancillatur.
Mulierculæ igitur fidem: auro decolorant Philistini,
Exploraturi unde vinci possit amasius;
Atque, ut Martem capiant, Venerem captant.
Hic procaces hostilis Amicæ rogatus eludens,
Nervos, rudentes, trabalem clavum diffringit,
Semper captus, & liber.
Sed sagacissimus Quæsitor est Fœmina:
Blande torquendo verum extorquet.
Tergiversari difficile est,
Cum Apparitor Cupido faces admovet.
Hem, sæpe decipiens, sæpius deceptus,
Ne suos amores contristet, Virtutem comis implicitam prodit.

Secto igitur per fraudem capillo, robur avolat;
Et qui Leones straverat, à Lupa sternitur.
Coortis undiq; insidiis, enervis in nervum mittitur,
Et oculis orbatur, quos in aliena fronte perdiderat.
Sic ex Alcide Oedipus, fruges terendo conteritur,
Hoc tantum felix, quod se miserum non vidit.
Rediit tandem ad Samsonem virtus, cum Samson ad Numen;
Crevitq; mens cum capillo.
In Veneris Templo Cyclopem ludere jussus, nec larva egens,
Labefactis columnis Templum impellit;
Et spectaculum perimit Spectatores.
Sic sua inter Trophæa moritur Samson,
Odiis felicior quam amoribus.
Hoc tamen egregie,
Quod Veneris Idolum moriendo comminuit,
Eamq; perdit qua perditur:
Cujus insidias vidit cum oculis caruit.
Tu ne sero videas,
Samsonem vide, ac perge.

BOOZ

Salmæ filius.

OBED Boozi Filius.

MYSTERIUM.

Booz, Cananitide Raaba satus,
Moabitidem duxit Ruthan.
O Mysteria!
Mirum quod ex Meritoria castissimus nascitur,
Et pauperculam ducit æratus.
Magis mirum,
Quod legis peritissimus legem violat.
Nam cum divinis tabulis cautum sit,
De alienigenis nasci Hebræos,
Ne de profanis nascantur sancti;

His

Hic uxoriam obscuritatem ex materna continuans,
Alienigenæ Filius & Conjux,
Contra legem genitus, genuit contra legem.
Quodq; fas omne superat,
Nefastus uterq; Hymenæus
Per avitos Messiæ fastos serpit,
Et infelicium tædarum fumo tantam nobilitatem denigrat.
O Mysteria!
Quot involucris divina conduntur!
Callidus legis Interpres Booz
Legislatoris ingenium assequitur, dum à lege recedit.
Erit cum cœlestis aliquis nascatur Booz
Ex Meretricula Synagoga,
Qui alienigenæ nubat Ecclesiæ.
Illam Raabam, hanc Rutham merito voces.
Hanc igitur Sponsam luto perlitam diluet,
Fame enectam sacris frugibus alet,
Ad pedes jacentem in Regni solio collocabit,
Mendicam dotabit, ditabit.
Hæc effœto Conjugi Obedum gignet;
Gaudente Noema, congaudente vicinia.
Exspirante nimirum Christo vivet Christianum Genus,
Cœlitum voluptas, Divinitatis Deliciæ.
O Mysteria!
Hæc in arcanis habe, Viator, ac perge.

GEDEON

Iosephi Nepos.

ARGUMENTUM.

Quid inani cytharæ aucupio aures illigas, Orpheu?
Ex Hebro ad Hebræos diverte:
Altius Hymni Argumentum dabit invictus Gedeon,
Tibi coævus.
Hoc cantu, non aerias, sed empyreas Aves morabere.

Magnas Viri virtutes pange, post magna vitia.
Optimus ex contrario concentus.
Strophen dabit Gedeonis ignavia:
Nam pridem vecors, trementia vexilla tremuit,
Et cum hostilibus telis certavit fuga.
Addita segnitiæ impietas.
Male audiit quod Deum non audiit.
Nam Victoriam spondenti Numini
Fidem negat, nisi majora fide prodigia videat.
Ergo flamma & imber ad Gedeonem legantur,
Utroq; dignum Nuncio Auditorem,
Qui divino minus ori quam suis oculis credit.
Post hæc dedecora,
Antistrophen ex virtutibus verte:
Plaudente sibi Providentia, cum hæc illis mutat.
Cane ut divinæ vi vocis contra Madianitas egreditur.
Quos à Mose deletos,
Unde vixerint nescias, nisi à suis tumulis:
Adeo mala gramina nunquam bene pereunt.
Hic ex trepido intrepidus,
Universos jam provocat, qui singulos formidabat.
Itaq; è Sacerdote Miles,
Dei cultor, mox ultor,
Cultrum sancte, gladium fortiter vibrans,
Mortuam pietatem impiorum mortibus suscitavit.
Verso jam nomine Ierubbaal,
Adorato Dæmoni fucum fecit.
Nec simules quam exigua manu tot capita sparserit.
Centum & triginta Madianitarum millibus
Trecentos objecit, sed viros;
Ne ignavia fugam augeret, numerus disciplinam minueret.
Militum virtutem aquando exploravit;
His selectis
Qui fluvium manu legunt, non proni lingunt:
Nam lingua fidentiores quam manu arcentur Bello.
Hos tubis armatos in aciem ducit,
Tam Deo fidens, ut victoriam canat dum pugnat.
Tum face & gladio armatos producit:
Nam virtus in exemplum posita, micat dum dimicat.
Terrentur stolato agmine Madianitæ,

Cui-

Certis velut exequiis,
Gladio cædem, face funus ominante.
Ita lymphatis terrore & errore animis,
Ceu Cadmæi Terrigenæ, inter se gladiis transfigunt,
Et mutuatis mortibus cadunt:
Malorum enim concordia in discordiam desinit.
Hic victoriam premens,
Hac illac fugat quos fugerat.
Reges duos lictorum securibus subjicit:
Quos puerilem gladium indignantes dignatur suo.
Glorioſus plane victor,
Qui Reges necando, superbos facit.
Nemine suorum amisso, neminem hostium servavit.
Stirpitus vellendi erant impii:
Nunquam enim alii mores fuissent, nisi alii Homines.
Hoc ergo vindice vere pereunt Madianitæ;
Nullumq; stante Gedeone Idolum stetit.
Lætam hanc Antistrophen lugubre excipiat Epos:
Nam tot inter palmas,
Vnum supra septuaginta suscepit Liberos.
Magis felix, si uno minus fœcundus.
Vnus nimirum Abimelech,
Vt Patriam proderet, Fratres perdidit:
Paternumq; sceptrum regit cum rapuit.
Sic bonis invisus,
Paternæ memoriæ invidiam fecit.
Heu miseræ Patris laudes natorum notis!
Hic hilares modos suspirio rumpe.
Humanarum rerum stylus est,
Læta tristibus finire.

IEPHTES

Ioſephi Nepos.

MONIMENTUM.

Legè, Viator, ac luge.
Miſeranda memoria hanc Aram complectitur.
Iephtes Galaaditа,
Invito Deo ſatus, adultero nimirum thalamo,
Contra leges natus, nullis legibus vixit.
Fratrum convictu depulſus, latronibus convixit;
Tanto profectu, ut latronum Princeps evaſerit.
Quippe in vitiorum ſchola brevi ſuperatur Magiſter.
Ære ſuo levis, ære alieno graves accerſit;
Qui ne ſolvant, rapiunt, & peccant, ne pœnas luant.
Ferocem Iuvenem flammavit temeritas,
Non tum præda, quam prædandi periculis læta.
Ammonitarum armis Galaaditas prementibus,
Ad profugum Iephte confugit Patria,
Et, de more vulgi, utroq; immodici,
Regem flagitant, quem noluerant Civem.
Exuerat is Patriæ amorem, non Filiæ;
Quæ unica tota erat Domus.
Huic dotalem gloriam cumulaturus,
Totam belli molem ad ſe recepit,
Regiam infulam pactus ſub pugnam:
Quo linteo nullum melius bellico ſudori tergendo.
Ita bellum ſine Regno ſubiit, ut Regnum ſubiret ſine bello.
Pium igitur purumq; duellum voto auſpicaturus,
Quicquid reverſo primum occurrat
Pro victoriali piaculo huic Aræ ſpondet.
Heu pietatis improvidæ ſimplex impietas!
Hoſtiam magis horrebit quam Hoſtem.
Ergo ſive ira, ſive indulgentia Numinis, vicit.
Ammonitas, nec paci nec bello paratos, momento expugnavit:

Vrbes

Vrbes viginti ſimul obſidere cœpit, & cepit;
Longos victori gemitus feſtinante victoria.
Iam Patriæ redonatus, & voti reus,
Nil ante Filiam pro foribus vidit,
Geſtientibus Puellarum choris prægeſtientem.
Ah quæſtuoſam morti lætitiam!
Hunc illi victoriæ finem hoſtes voviſſent.
Tum nivali oſculo Natæ libato,
Ceu ſupremum ſpiritum ore legeret,
Vicimus, (inquit) Filia, nimio victoriam mercati,
Tuo nempe ſanguine.
Illa non vitam rogare, ſed ſpatium:
Nam mori mollius ſit mora.
Bimeſtri ergo ejulatu in ſurdas cautes eliſo,
Quo, ſibi Præfica, ſuas anticipat nænias,
Huic ſe demum Aræ votivam ſiſtit.
Æque imprudens obſequio Puella, & Imperio Pater:
Niſi Pontificis ignorantia utriuſq; culpam minueret.
Adſtat jam cum intrepida Hoſtia
Trepidus Sacerdos, Pater:
Nam dolorem hic premendo auxerat,
Illa plorando conſumpſerat.
Iam, ne quid non rite fiat, linguis favetur.
Hærent in Virginis vultu Iuvenum vultus:
Nam deſperata pulchritudo acrius movet,
Et, Solis inſtar, major videtur cum cadit.
Cœlum ſpectat ſpectata Puella:
Cujus lacrymas adſtantium oculi ſpargunt.
Iam neci devotam componens Genitor,
Ferro jugulum invictæ Martyris delibat;
Et ſemianimis ſuper exanimem cadit.
Vorant virgineum corpus mundiſſimæ flammæ,
Cœloq; inferunt, quo feruntur.
Cætera ſancte riteq; peracta:
Niſi canentium numeros innumeri gemitus fregiſſent.
Hunc bello finem impoſuit
Nimis liberalis prædo, Sanctus Iephtes,
Pugnare doctior quam vovere.
At trepidæ Virgines, ne ſimili Patrum voto illigarentur,
Aram hanc immortalibus literis inſcriptam,

Annuo

Annuo ejulatu circumlatrant.
Graiæ etiam Muſæ, quia Virgines,
Facti Invidiam
In Agamemnonem coætaneum rejecerunt.

IESSE

Obedi filius.

CLAUSULA.

Agmen claudet invictiſſimus Iſai,
Ducum palmes, & Regum radix.
Avitam bellicæ præfecturæ virgam
Sudoribus ita rigavit,
Ut cædendis ſceptris ſylveſceret.
Bethlehemi Patricius,
Patriam fecit Deo dignam.
Primævus in Philiſtinos gladium acuit;
Quos uti cotem virtutis reliquerat Deus.
Nam arma bello, milites pace franguntur;
Et hoſte mortuo, pugnant ſodales.
Sacræ militiæ authoratus,
Pro Sanctuario Sanctus bellavit,
Quod vel amiſſum in ejus pectore inveniſſes.
Miles fuit ſine militum vitiis;
Qui victoriæ cupidi, à Cupidine victi,
Fœdiores referunt plagas quam inferunt.
Emeritus, conſilio pugnavit:
Utilius enim reguntur bella quam geruntur,
Cum pro galea canicies eſt.
Ubi telis nil amplius valuit,
Filios pro telis in hoſtes miſit,
Qui tergeminas manus Patri ſuffecere;
Et, tricorporis inſtar Geryonis,
In triplici corpore ter unus pugnavit,
Atque ſedendo vicit.

Quæ

Quæris qua virtute natos habuerit?
Natu minimus Gigantum maximum vicit,
Quæris qua ſpecie?
Deſpectior imperio dignus eſt viſus.
Hæc tanta felicitas
Jeſſeum pectus impetu ingreſſa,
Animam expulit.
O Mortalium voluptas nocens!
Hæc cogita, Viator,
Et ſedens, interjunge.

DAVID
MUNDI
VIRILIS ÆTAS.
REGES.

DAVID
IESSE FILIUS.

Christi linea.

Salomo.

Roboam

Abias

Asa.

Josaphat.

Joram.

Ochozia.

Joas.

Amasia.

Ozia.

Joathan.

Achas.

Ezechia.

Manasses.

Amon.

Josia.

Eliacim. | *Ioachas.* | *Sedetia.*

Jechonia.

Ex Iosepho *Samuel.*

Ex Iuda *Susanna.*

DAVID

Ieſſe filius.

ADYNATON.

A Ducibus ad Reges venio.
Crudam Mundi juventutem maturuiſſe, indicat purpura.
Coacervatæ tamen cum dignitatibus curæ;
Ubi enim curæ niſi in curia?
Solem circumnectens corona nimbos minatur.
Coronatorum primum ſpectabis Davidem:
Omnium feliciſſimum, & miſerrimum.
Felicitatis hoc habuit maximum, quod ex minimo crevit.
Hoc ipſo miſerrimus, quod ingētes ærumnæ invenere felicē.
Jugulatores paterni gregis leones infans jugulat.
Ipſo infelix triumpho:
Nam citra infantiæ ludicra, dura exorditur à teneris.
In prætexta chlamydi candidatur.
Hoc ipſo non invidendus, quia præmature invidendus.
Carneum Philiſtinorum propugnaculum Goliam ſternens,
Unico lapide Rempublicam fundat.
Sed victoriam potitus, non præmium,
Plus odii lucratur quam gloriæ:
Et optimo inter aulicos argumento, diſplicuit.
Entheatum Saulem cythara mulcet;
Utroq; Arcu felix, ſeu fila impellat, ſeu tela.
Sed Erynnes irritat dum temperat.
Nam lyra ludens, haſta pene confoſſus,
Ineluctabiles gemitus à cantu exorditur.
Inter Getheos aulicos recipitur profugus.
Sed Regi charus, non Satrapis,
Ut inſanos fugiat cogitur inſanire.
Jam Regali conjugio ſuperbit Opilio,
Sed Philiſtinorū præputiis empto: Pronubā habuit Libitinā.
Judæ & Iſraelis Diadema,

Ex

Ex gemino unum, ſuo capiti implicuit;
Sed Saulis ac Filii ſanguine gemmatum.
Quos ardentiſſimos hoſtes ardentiſſime amans,
Vivos fugit, mortuos deflet;
Mœſtus ne vincat, & quia vicit.
Sic mutuis vulneribus, ſanguinem victi, victor lacrymas fundit.
Omnium hoſtium vidit funera;
Quos vel ipſe, vel Deus, vel ipſi ſe confecere:
Sed plura ſuorum vidit,
Triduana peſte, trienni fame, perenni bello;
Ut flebile lucrum fuerit, amiſſis civibus urbes capere.
Reges omnes finitimos aut ferro vinxit, aut fœdere.
Sed externis liber, inteſtinis obnoxius:
Æque infelici Marte, ſive vincat ſive vincatur.
Pacem peperit tandem; ſed bello pejorem.
Nam pondere armorum liber, amorum vinculis captus,
Cupidinis Matri mancipium datur.
Tum ex adultero homicida,
Rapta Conjuge, Maritum ſuſtulit.
Multiplici conjugio lætus, non Filiis:
Quorum alter Sororis ſtupro, alter Novercæ inceſtu,
Bis infelicem fecere Patrem.
Tum diriore ultione quam crimine,
Stupratorẽ inceſtificus vetãte Patre necat, dolente necatur:
Ut neſcias flebiliorne Patri contigerit injuria, an vindicta.
Inornatam Hieroſolymam capit, captam ornat.
Ut miſerrimæ Urbi ſalubrius nihil contigerit, quam vinci.
Sed Sanctuario Urbi donato,
Templum Sanctuario donare cavetur:
Cruentæ dextræ munus horrente Numine.
Ut Davidis victoriæ eidem exoſæ fuerint à quo imperatæ.
Tandem ſeptuagenario major exceſſit.
Sed clarior ſi citius.
Nam frigidus, imbellis, attritus,
Quaſi ex illo Davide nihil retinuerit David,
Imperium ſenex depoſuit, quod meruit infans,
Et, infante invalidior, decenni Filio ſceptrum commiſit.
Hoc uno feliciſſimus eſſe poterat,
Quod Hominum ſtrenuiſſimus,
Hominum ſapientiſſimum genuit:

Niſi

Niſi quod prævisa Filii nequitia morientem mori coegit.
Hem, qualem in Purpura felicitatem ſperes,
Si Principum feliciſſimus miſerrimus fuit?
Quamquam hæc Regum conditio eſt,
Felices facere, non eſſe felices.

SAMUEL

Ex Ioſepho.

EPITHETA.

Qui hic conditur,
Vno ſignari nomine non poteſt:
Aliud ſemper nomen meruit.
Mœroris Filius, lætitiæ Parens vocetur.
Nam Novercæ æmulatione Matrem habuit
Lacrymarum clepſydra moras notantem.
Speratus cum deſperandus,
Sterilem habuit Matrem.
Tantæ animæ deſperabat Natura æquare corpus.
Conceptu acerbus, virtute maturus,
Ipſo illatebratus utero ſanctitate luſtratur.
Vt divino ſpiritu prius reſpirarit, quam ſuo.
Faſciis liber, voti adſtrictus,
Nazareorum miniſteria Templo circumdat:
Officiis cum Deo certante Matre,
Quæ in Templo impetratum Templo deſpondet,
Et liberum Deo reddidit ſervum.
Obſequio cæcus, monitis oculatus,
Incipit ventura profari antequam fari.
Vt uni Samueli nihil inopinum contigerit:
Nec Prophetam mireris ex Prophetide natum.
Fervore candens, innocentia candidus,
Circa propitiabilem Arcam excubias ducit:
Vt gemina Cherubin tertium mirarentur.
Templi cuſtos, & Dei Templum,

Divina consuetudine per somnum fruitur;
Pontificis vocem simulante Deo,
Ne aliam Pontificis vocem credas quam Dei.
Pavore vacuus, Numine plenus,
Pontificis Filiis extrema denunciat,
Qui sacrificia libare doctiores quam litare,
Lucem noxis, noctem luxu transigebant.
Asper eloquio, dulcis moribus,
Trepidum Pontificem intrepide increpat;
Qui, nimis indulgente in Filios censura,
Raptores arguens, rapinas participabat.
Prævisu verax, provisu velox,
Cadente Pontifice Pontificatum sustinuit.
Sic dignitas Aaronitas defecit, cum digni Aaronitæ defecere.
Vicennis Præfectus, centenario suffectus,
Amissam Arcam Fœderis renovato fœdere vindicavit;
Docuitq; pœnas pœnitentia vitare.
In pace pugnax, in pugna pacatus,
Philistinos quiescendo vicit:
Nam Cœli fulmina, populi gladios invocans,
Captos perdit, perdita capit.
Æqui Judex, judicum æquissimus,
Filios sibi substituit:
Sed populo impositos statim deposuit,
Ne justitiæ lances auro deprimerent.
Populi Consul, populo consulens,
Saulem Regem creat, inter malos meliorem,
Peruncto vertice ad medelam:
Regius enim est morbus superbiæ tumor.
Zelo æstuans, lacrymis madens,
Saulis contumacia servatum Agagum discerpit;
A Saule ad Davidem gregis regimen transfert:
Nam timendi sunt Reges qui Deum non timent.
Omnium deniq; laudum compendium esto,
Quod omnium laudum compendium fuit.
Itaque ne Virtutis osores amet, tandem moritur.
Nec obtinet votum;
Nam Pythonissæ incentionibus fretus Saul,
Eadem pravitate mortuum quærit Samuelem,
Qua vivum oderat.

Sit

Sic virtutem ſequentem fugimus, fugientem ſequimur.
Sed evocatus è tumulo Samuel
Saulem ad tumulum devocat,
Et umbra territum ad umbras rapit.
Sic ſuis inventis obeunt curioſi.
Samuel igitur,
Bis ut vivat, ſemel moritur;
Semel ut quieſcat, bis moritur.
Tu, ne quieſcenti obſtrepas,
Tace, viator, ac perge.

SALOMO

Davidis filius.

SCYLLA.

Triforme hoc Monſtrum,
Humano capite, fœmineo pectore, ferina cauda,
Scyllam putas? falleris:
Salomo eſt;
Prudens Puer, effœminatus Vir, ferus Senex.
Hoc Puero nemo ſapientior.
Unus mortalium omnia ſcivit, nihil didicit.
Venit ad Juvenem prudentia, quæ Juvenes fugit;
Sui ſecura apud pudicum,
Cui candor pro canicie.
Quod magis mirere, ad dormientem venit;
Muſarum ductore ſomno, qui Muſas fugat.
Itaq; per occluſas fores, oculos, ingreſſa eſt ſapientia,
Vel hoc indicio cœleſtis.
Nec venit indotata:
Sceptro manum porrexit Salomo, cum cæteri ferulæ.
Ut dubites uter utri plus contulerit:
Nam per Sapientiam regnavit Puer, per Puerum Sapientia,
Prima imperantis cura fuit Patris ſepulcrum;
Tanta magnificentia, ut Patrem æternaverit tumulando.

Errant nimirum qui, ne degeneres arguantur,
Parentis famam extinguunt.
Non extinguitur fama cum deſiderantur extincti.
Eadem pietate,
Mortem patrio teſtamento legatam Joabo dedit.
Optimum novi Principatus fundamentum ex talium ruina.
Qualis enim Populus, ſi peſſimi optimates?
Ex Rege Sacerdos, Templum dicavit.
Mundum voces, non Templum,
Spatiis tripertitum, plagis quadrifidum,
Annis totidem quot Mundus ſolibus abſolutum.
Merito igitur undecunq; delatæ opes;
Ut Mundum Mundus ornaret.
Hinc à divinis ad civilia, uti decet.
Urbem mœnibus, Regnum urbibus ſtipat:
Ut Populum cohibeat quem auxerat pace.
Regiam & tribunal gemma & oſtro conſternit:
Ne venalis ſperetur juſtitia, quæ opes calcat.
Atq; ut profugam revocet Aſtræam,
Aureos mores in aurea domo reſtituit.
Nuſquam lautius Sapientia ſedit.
Qua interprete, implicitas lites momento explicuit:
Illam præcipue de ſuperſtite Infante;
Qui cum duas inter Matres nullam Matrem haberet,
Utriq; mori juſſus, ut neutri cederet,
Amore indice Matrem invenit.
Eadem Dictatrice Sapientia Divina ſcripſit Oracula:
Cum quicquid diceret Oraculum eſſet.
Hæc Regiæ fama Sapientiæ Reginarum ſcitiſſimam traxit:
Quæ majorem fama Regem mirata,
Plura didicit quam quæſierit,
Plura retulit quam obtulerit,
Nam Salomonem alterum in utero retulit.
Sed heu, quid Mortalibus tutum?
Tantum ingenium marcuit cum maturuit.
Ut neſcias utrum magis mireris,
Senium in Infante, an infantiam in Sene.
Tantæ cauſa dementiæ libido;
Nec mirum, ex Berſabæa nato,
Septingentis conjugiis trecentos concubinatus,

Innum

Innumerabilia ſtupra conjunxit.
Amavit quotquot vidit;
Voluit quotquot amavit; habuit quotquot voluit.
Stupente Natura,
Quod fœminis omnibus unus ſufficeret, non uni omnes.
Sic effœminatus Salomo Sapientiam amiſit,
Veneris perfidia; quæ in alios non mitior quam in Filiam,
Amantes excæcat, ut Amorem.
Hinc Aſmodæi quam Dei legibus obſequentior,
Suorum Idolorum Idola coluit,
Et Venerem veneratur venereus.
Ut non immerito Venerem vocarint Luciferum,
Cum alter colatur in altero.
Sequuta, ut ſolet, luxuriem feritas:
Nam nimia liberalitas rapinis alitur.
Ergo, Regni opibus in gynæceo profligatis,
Per graviſſima tributa amicos nudat, ut amicas ornet.
Quin per magicas artes aurum ſcrutatus,
Feralis æruſcator vectigales Dæmonas facit,
Et Plutum quærit apud Plutonem.
Tot inter flagitia pacem amiſit pacificus:
Salomo non jam Salomo.
Bellante Idumæo latronum duce,
Rebellante Jeroboamo tributorum quæſtore,
Per Mammonę miniſtros Mammonæ cultor affligitur:
Donec divino Numine afflatus Achias
Suum pallium & Salomonis Regnum diviſit.
Sic obiit inſanus Sapiens,
Hebræorum decus & dedecus,
Inops inter opes, ſterilis inter conjugia,
Unico de tot thalamis ſuſcepto Filio;
Nam nihil Veneri nocentius quam Venus.
Primus è Chriſti Proavis Stygem coluit,
Et primus intravit:
Indubio argumento; nam Idola poſuit, non ſuſtulit;
Et flenda leguntur, non fletus.
O ſaga Puellarum forma,
Quæ inſanire Sapientiam facit,
Et Hominem vertit in Scyllam!
Oh, ſi ſapitis, hanc Scyllam fugite.

ROBOAM

Salomonis filius.

PARALLELA.

Insano Insanus succedit natus,
Natus ex nondum insano.
Mala exempla natalibus prævalent.
Uterq; Regnum suscepit,
Ille annis tantum, hic tantum ingenio, puer.
Sed juvenis Salomo senes audiit;
Senex Roboam juvenes audiit,
Sero erudiendus periculo,
Juvenili Senatu Regna senescere.
Pari libidine uxoria dedicant Idola:
Sed ille Venerem, hic Priapum,
Effœminatus virilem.
Cujus Sacerdotio perfuncta Conjux, amat quod colit;
Tali Numini melior Victima quam Sacerdos.
Pari amentia Conjugum gregem pascunt:
Sed ille majorem, quia ditior:
Nam sine Mammona fugit Asmodæus.
Pari levitate populum tributis gravant:
Sed ille mollius, hic durius:
Nam rapacitati additis conviciis,
Bis Fera, ungui nocuit & lingua.
Pari in utrumque seditione conspirat populus, ut respiret:
Sed ille turbas placavit, hic placando turbavit:
Nam Aduram tributis Præfectum
Mulcendo cœtui delegat, quem mulgendo censui delegerat;
Qui magnetica eadem facundia
Lapides trahit, qua aurum traxerat.
Uterq; flevit Regni schisma:
Sed ille adumbratum, hic verum:
Nam diviso cum Religione Principatu,

Robo-

Roboamo Judaicus, Jeroboamo Iſraeliticus ceſſit.
Nihil enim citius Regna ſecat quam ſecta.
Pari fato externos irritant Reges:
Sed ille procumbit, hic ſuccumbit:
Nam Ægyptius Pharao Seſoſtris
Roboamum libertate, auro Templum nudavit.
Adeo inteſtina diſſidia finitimorum ſunt lucra.
Pari affectatione Templum ornant, non colunt:
Sed ille aureis, hic æneis donis;
Ut ex diſpari ærario noſceret,
Quam cito ſeculi metallum degeneret.
Paria igitur vitia par ſequitur pœna.
Cupidinis enim flammis ad Tartari flammas acti,
Alternis ſe ignibus cruciant:
Lite dubia, uter inſanior,
Qui ſapuit aliquando, an qui nunquam.

ABIAS

Roboami filius.

EDICTUM.

Adeſte, Cives, Advenæ Convenæque.
Quod Abias, Roboami & Maacæ Filius,
Paternam impietatem, maternam libidinem retinuit;
Quod ex malis malos geniturus,
Omnium mulierum vir, omnium virorum mulierem duxit,
More, ut nomine, Matri ſimilem;
Quod ultimis ceris ſcriptus hæres,
Secluſo primogenito, nihilo melior evaſit,
Et legum vindex vixit ſine lege;
Quod veræ Religionis ſuaſor, non ſectator,
Et fari promptior quam facere,
Non percepit quæ præcepit;
Quod juſtiore ferro, quam mente,
De perduelli Jeroboamo Victoriam naviter potitus,

Ignaviter est usus,
Et quingentis millibus Israelitarum cœlitus necatis;
Idololatras conterere maluit quam Idola;
Quod Bethel & Sichem, schismaticas Urbes,
Triumphator ingressus,
Fanorum aurum, non profanorum aras sustulit,
Et, prædata captivarum pudicitia,
Urbem lustris implevit, non lustravit;
Quod parta libertate,
Bis-senis connubiis statim mancipatus,
Gynæceo citius quam Templo receptus,
Manubiis Sanctuario debitis thalamos cumulavit;
Deniq; quod octo supra triginta liberis undecunq; genitis,
Paterna vitia pro patrimonio reliquit;
Hunc Hominem ingratissimum, impurissimum,
Initio Regni, vitæ medio, nequitiæ summo,
Lare & laurea privandum,
Vita & Vitta spoliandum,
Stygio ergastulo mancipandum,
Et Manium manibus quos adoravit adurendum,
SEN. POP. Q. COELESTIS
Atris calculis
Censet, Pronunciat, Iubet.

A S A

Abiæ filius.

R O G U S.

Projice odores in hanc flammam, Viator.
Asa Rex Juda
Primus Regale funus rogali luce radiatum,
Afflatumq; pigmentis, cupiit; nec immerito:
Principum Phœnici tales debebantur exsequiæ.
Hic Atavi Filius, non Patris,
Videntem audiens Azariam, Religionem restituit.

Opti-

Optimus Patriæ Pater,
Matrem Priapeiorum Antistitam Regno abdicavit:
Malorum enim principium sunt mali Principes.
Mascula Venere effœminatos,
Qui subterraneo abstrusi delubro
Brutam libidinem in Brutorum specubus exercebant,
Terra eductos igni tradidit, hac tantum dignos luce:
Nam, Conscientia Judice, mortem merentur,
Qui se tumulant, ut peccent, & pœnas de compendio petituri,
Latebras quærunt Inferis propiores.
Majore prodigio Priapum in Cedronem demersit;
Qui subita gliscente flamma à torrente ipso torretur.
Diceres Virgineum Christi pedem libaturas lymphas,
Ob impuræ imaginis attactum igne lustrari.
Dubito, aquisne uratur Idolum, an aquas urat.
Minime novo miraculo;
Cum Venus flamma sit, aquis nata,
Et inter lacrymas ardeant amantes.
Diro certe spectaculo,
Terrentur Idololatræ dum torretur Idolum,
Et in flamma naufragium facit.
Vera igitur nominis nota Medicus appellatur,
Quod languentem populum sanaverit.
Magna enim vulgi censura est Regis virtus.
Tantæ virtutis honorarium retulit, victoriam & pacem,
Imo in pace victoriam:
Nam decies centena Æthiopum millia,
Certum sibi funus de colore ominata,
Panicis terroribus divinitus incussis,
Spernendo potius quam sternendo difflavit.
Volvuntur humi nigra corpora, ceu torres sanguine exstincti.
Fugiunt ad Orci flammas fuliginosæ jam animæ,
Ac Furiis similes sibi advenas stupentibus,
Tartari tenebræ geminantur.
Sub alterum pacis decennium
Asæ Baasa, ut Roboamo Jeroboam, fatalis hostis,
Victoriæ materiam intulit verius quam bellum.
Quin asportatis hosticæ Ramæ ruderibus,
Gabaam & Maspham, Regni propugnacula, exaggeravit.
Itaq; inversam triumphi speciem vidisses,

Hostes

Hostes dirui, mœnia duci captiva.
Nec omni tamen labe caruit; Davidis genus erat:
Nam omnia Ethnicorum emaculavit cunabula,
Præter excelsa Fana,
Montibus ingenio altioribus nixa.
Ut intelligant Principes,
Quanto periculo arces Hæreticis indulgeant,
Cum tela vix evolent quo impietas repit.
Israelem oppugnaturus, divina humanis auxilia posthabuit:
Assyriorum fœdus toto ærario paciscens,
Ab infidelibus fidem emit.
Prophetam, indigno fœderi reluctantem, nervis præpediit:
Cives prophetæ faventes gladio addixit.
Adeo intutum Reges carpere, vel optimos.
Æqua igitur talione,
Trienni podagræ, felleæ bilis filiæ, cruciandus traditur;
Et qui Vatum pedes nervis arctaverat, pedum nervis arctatur.
At de crimine pœnam traxit, de pœna crimen.
Ad nobilem illam pestem, medicis fortiorem,
Medicorum manus implorat, non Dei;
Ipso ridendus nomine, dum Medicus eget medico.
Deniq;, lectum pro equuleo nactus,
Membrifraga torquente podagra, erratorum summam fatetur.
Resumptaq; virtute redivivus,
Odoratum hunc Rogum sibi vivus composuit,
Ut Empyreum prælibaret in flamma:
Nam Virtus non fragrat nisi flagrat.

IOSAPHAT

Asæ filius.

MINÆ.

Veh tibi, Viator,
Si quid tibi conscius censorium hoc Solum calcas.
Inexorabilis Arbiter Josaphatus hac in Valle jus dicit;

Cui

Cui tanta veritas, ut nihil ignoret,
Tanta severitas, ut nihil ignoscat.
Integritatis testem do zelum,
Quo à stirpe revulsas effœminatorum reliquias excoxit.
Divini Juris Interpres,
Legis tabulas in omnium pectora transcripsit è suo:
Merito lapideas; ut lapidem rogent, qui lapidem violant.
Inspectores utriq; Foro constituit Æaco similes;
Peccanti attentos, non precanti:
Quibus tam leve aurum, ut recti lances non flectat,
Tam grave ferrum, ut à recto deflectentes proterat.
Civium quippe securitas est securis.
Damnandi rigorem æquavit plectendi vigor.
Nam conscriptis familiatim bellatoribus,
Regno arces, arcibus præsidiarios,
Præsidiariis præfectos imposuit:
Ut omni aditu gladiis obstructo,
Fugere cum nequeant scelesti, scelera fugiantur.
Nec armis opus,
Si adspectu Galaaditas vicit, Moabitas cantu.
Nam Hebræis modulantibus, in furorem acti hostes,
Inter se digladiantur:
Paribusq; momentis illi canunt, isti cadunt,
Chordarum concordia cordium discordiam proritante.
Risit Mors musica tot Andabatarum paria,
Sono occæcata, ad numeros cadere.
Horruit Mars amusicus, arcuum nervos lyræ nervis eludi;
Et lyram inter arma numerari, ut inter astra.
Heu duræ minæ!
Quid faciet Judex, si sævit Cytharœdus?
Veniet summa dies die carens, cum Apparitor Angelus
Omnes antestare jubeat hoc Forum, cui omnia liquent.
Quod vadimonium nec favor excusabit, nec lacrymæ,
Ne Mors quidem.
Nam rupta tellure, solutis Mundi compagibus,
Mors ipsa, jure petitura quod bona fide pollidet,
Absorptos evomet, ut resorbeat.
Aderit Adrasteæ ministra Erynnis;
Carnifex nimirum flamma,
Quæ luce eadem scrutetur impios & comburat,

Ac

Ac nequid inultum lateat, nil inuſtum relinquet.
Metue, ſceleſte, non cunctaturum Judicem:
Plus metue cunctantem.
Diu gravida nubes damnoſius parit.

IORAM

Ioſaphati filius.

SENTENTIÆ.

Recurrit ad Joramum Atavi impietas:
Nam in aulico freto
Vitia fluunt, ut refluant.
Ante imperium innocens viſus,
Octennio nequiter egit quo imperavit.
Nam innocentiæ candorem immerita cruentat purpura.
Ad regnum ſublatus Fratres ſuſtulit.
Nam Tyrannus ſanguinem ſitit quem timet,
Nunquam lætus niſi dum canit exſequias.
Addidit crudelitati ſodalem idololatriam,
Bis de Inferis optime meritus,
Quos auget, & adorat.
Quid enim colat niſi mortua, qui vivos odit?
Impietatis magiſtram audiit Conjugem;
Illam nempe Athaliam Achabi mortalium ſceleſtiſſimi:
Nam ſæpe impietas eſt dotalis.
Uxorio exemplo citius raptus quam patrio,
Maſcula thura effœminavit.
Nam efficaciſſima ſuadendo oracula ſunt oſcula.
Ad inania pavidus, Heliæ minas non pavet.
Nam perituri Tyranni argumentum eſt
In ſecuris metus, in metuendis ſecuritas.
Vero igitur eventu Judæam prædantur Arabes.
Nam Regum delicta Regnum luit.
Infelix populi conditio,
Quia premitur à Tyranno, Barbaris tradi.

Et

Et diſperire quia perit.
Inter hæc mala,
Regiæ conjuges raptæ, Filii trucidati.
Itaq; infelix cælebs & orbus,
Conjugum lecto, natorum letho funeſtatus,
Flevit, à nemine fletus.
Nam populi mulſum, Tyranni lachrymæ.
Sic acerbiſſimæ morti ſervatus,
Animam cum viſceribus pone regeſſit.
Ut intelligas quo loco mentem habeant ignavi.
Rogo demum caruit, non tumulo.
Hoc etiam præpoſtere:
Quod igne fraudatus quem meruit,
Terram impetravit quam terruit.
Nam Tyranno maxima pœnarum eſt,
Poſt obitum non lucere.

OCHOZIA

Iorami filius.

JOAS Ochoziæ Filius.
AMASIA Joaſi Filius.

SAXIFRAGIUM.

Tres haſce Statuas,
Inter Chriſti Proavos pridem collocatas,
Matthæus fregit, dum tacuit.
Exſecratum Achabum Matris Patrem
Reſpicit hæc vindicta;
Cujus Nepotes ad tertium uſq; diris voverat Vates.
Itaq; ne Chriſti Majores Achabi Minoribus miſcerentur,
Nepos, Pronepos, Abnepos,
De ſacro Stemmate exſulantes,
Nomine carent & effigie.
His alia vita, non alia vitia:
Primus prima, medius media, ultimus ultima

Ætate

Ætate defecit:
Ut ſcias, animi eſſe crimina, non pili.
Omnes imminentem pueritiæ fugerunt gladium:
Primus hoſtilem, alter maternum, tertius ſervilem,
Parcente falce, donec ſcelera matureſcerent.
Omnes laude indigni, digna laude incepere:
Nam vana ſimulacra
Primus diu non coluit, ultimus coli vetuit,
Medius colentes occidit.
Omnes ad volutabrum reverſi Idola reſtituunt:
Hoſtilia primus, aulica ſecundus, paterna tertius.
Omnes monitoribus aſperi:
Primus Heliam non arridentem deridet;
Tertius minanti Eſaiæ mortem minatur;
Medius Zachariam, lapidum cultus exprobrantem,
Lapidibus obruit.
Omnes Rempublicam perdunt:
Primus poſtulatitio fœdere,
Alter emptitia pace,
Tertius voluntario duello.
Omnes Templum dedecorant:
Quod primus deſerit, ſecundus ſpoliat, tertius ſpoliari patitur,
Omnes conjurato ferro ignaviter ſublati:
Primus dum latet, alius dum ſtertit, tertius dum fugit.
Omnes deniq; mali;
Non ita ut altero pejor alter,
Sed omnes omnium peſſimi.
Omnes igitur Matthæi calamo, ut Judæo gladio, confoſſi,
Nec inter vivos, nec inter extinctos numerantur.
Nam quos premit oblivio, non natos puta.

OZIA

Amasiæ filius.

PARAPHRASIS.

Hoc in tumulo, non tumulo, jacuit, non jacuit
Vivum cadaver Regis agricolæ,
Qui victor victus, Deum sprevit dum coluit,
Et vulneratus ut convalesceret, moriendo convaluit.
Hunc vivos fugientem, mortui timuerunt.
Restitas ad hunc griphum, Viator? paraphrasin cape.
Hic est Ozia Rex Juda,
Qui urbana vitia in suburbio declinavit.
Rediit sub hoc Principe ad suum exordium Regia dignitas,
Nempe ad Pastoritiam.
Hic triumphali aratro terram domuit;
Unde mira fœcunditas;
Cum trabeato Agricolæ vectigalior serviret tellus,
Et regia manu maritatæ gemmarent Carmeli vites.
Audiant Principes qui ex Urbium cinere aurum cribrant:
Veræ fodinæ sunt sulci,
Bubus, non Hominibus graves.
Ibi vegetæ opes radices agunt.
Has humanissima humus sinu promit:
Quæ Hominum áltrix, & alumna,
Rivis nutrita, frugibus nutrit.
Huic uni fœnerabantur antiqui Reges;
Quibus pro loculis erant scrobes.
Nunc terram dedignantur terræ filii:
Nec colere modo, sed calcare:
Nam purpura interposita à se Matrem secernunt,
Eandem perosi pro qua dimicant.
Hinc Principum lubricæ opes, quia sine radice.
Plutus à Cerere gignitur & Jasone,
Segete & vellere;

Utroque

Utroq; ſuccreſcente ſumentibus.
Rubiginem vomeri non indulſit, ſed neq; gladio.
Utraq; Martis materia, ferrum:
Utroq; modo terram ſubegit.
Philiſtinos, Arabas, Ammonitas,
Tam facile ſub jugum miſit, quam juvencos.
Gethum, Iabriam, & Azothum, hoſtiles Urbes,
Eodem vomere quo glebas exaravit.
Pari luſu vulpeculis tragulas,& baliſtas hoſtibus tetendit.
Eadem arte ſegetum meſſor & capitum,
Cereris falcem morti commodavit.
Ita ex arvis ad arma, ex armis ad arva divertens,
Oleas meſſuit quas ipſe conſeverat.
Sed utinam ne extra ſuas oleas.
Nimirum vanida victoriarum diſtentus aura,
(Qui felicium eſt morbus)
Sacerdotali ſibi jure arrogato,
Sacro thure profanus adolet.
Oh, quid agis, mitrate villice?
Te aratrum decet, non ara.
Huic fumo ſucceſſit flamma, ambitioni iracundia.
Uno ſcelere bis injurius,
Cœlum thure, thuribulo Myſtas exterret.
Non dilata vero vindicta,
Subita lepræ illuvies Regiam frontem populatur,
Et infulæ locum fœdat.
Decebat talem Pontificem talis lamina,
Ut frontonis ſupercilium deprimeret.
Dicitur etiam Tellus ingenti fremitu trepidaſſe,
Exitura de centro, niſi ille de Templo.
O fluxa, Reges, gaudia!
Cum ipſum, ſupra quod ſtatis, inſtabile ſit.
Atqui cum ſua Tellure tremens Ozias,
Extemplo reſilit ex Templo;
Et Regno exauthoratus,
E vivis migrans, non è vita,
Marcido in corpore ſepultus, & inſepultus,
Solivagos intra penates lugendo conſenuit.
Diu exſpiravit vivum cadaver;
Sero moritur, jam mortuo ſimilis;

Et avito sepulcro interdictus,
Agro tumulatur quem coluit.
Adeo superborum contactum vel Mortui pavent.
Habes griphi sententiam,
Viator; abi.

IOATHAN

Oziæ filius.

LEGATIO.

Adesto, Fama:
Ad Principes te delego,
Unico exemplo magna consilia transacturam.
Joathani Regis virtutes Regibus refer.
Ut emerito Patri succedens puer,
Fesso Atlanti Alcides integer,
Ægro Parentis capiti suppositit suum.
Felix Genitor, qui vita peracta vivens,
Successoris virtutes non speravit, sed spectavit.
Felix puer, qui paternæ frontis adspectu, frontem remisit,
Et humilitatis magistrum habuit tumorem.
Et quis credat, unum caput alterius morbo sanatum?
Adde ut Isaiæ, Zachariæ, Oseæ, Amosi
Nobilibus spectris admonitus,
Rectum iter institerit.
Nam veritas, privatæ fortunæ bonum,
Ad Principes non illabitur, nisi è Cœlo;
Non immerito Jovis Filia.
Prædica, ut Numine usus propitio,
Syriæ & Israelis conjuratos Reges cohibuit:
Ammonitas semper cæduos feliciter cæcidit:
Nunquam non lædente ferro nunquam læsus.
O militiam innocentem,
Ubi ad meliores partes applicante victoria,
Nemini nocebant arma, nisi nocenti,

Et rectior rectius collimabat!
Post militare, civile studium exaggera.
Ut sanctæ Urbis intuta muniit, diruta erexit;
Nec molles fundavit Moles, sed sibi similes;
Ut Dominus ex Domo, Domus ex Domino agnosceretur.
Turrim Ophel evexit supra nubes,
Regiæ mentis Ideam semper serenæ.
Portam Templi speciosam,
Æris & auri ornatu, nomine dignam fecit.
Speciosamne magis, an spatiosam?
Sane totam Petri charitatem triumphali fornice excepit;
Quam recto vestigio claudus sequutus,
Ne torto pede speciosum limen deformaret.
Narra, ut hoc Principe,
Vomuit vetustas multo solidiora quæ exederat:
Ut collapsa nemo dixerit ædificia,
Sed sponte inclinata, ut altius gliscerent.
Celebra deniq; magnificentiam,
Qua urbes Civibus, agrestibus mapalia condidit:
Illas præsidio, hæc subsidio.
Nam mutuis gladii & ligonis officiis,
Tuetur qui alitur, alitur qui tuetur,
Et arces pereunt post casas.
Post hæc elogia altum ingemisce,
Quod hostibus ferox, suis blandior,
Objurgandæ superstitioni linguam non habuit.
Itaq; glorioſius
Delubra solo, quam ædificia Cœlo, æquasset.
Ut mirum non sit,
Adulari populos Regibus, cum Reges populis adulentur.
Adde igitur Principibus animos;
Ut à Divinis exorsi, degeneres increpent:
Joathani ejurato exemplo,
Qui fortia facilius fecit, quam dixit.

ACHAS

ACHAS

Ioathani filius.

HISTORIA.

Amicitias beneficiis parari qui putat,
Hiſtoriam hanc legat.
Achas ad Judæ ſolium divinitus erectus,
Omnem lapidem movit quo Deum perderet:
Nam inter ſaxeos Dæmonas diviſo cultu,
Nullum ut faceret Deum, multiplicem fecit.
Parum fuit Deum obruiſſe lapidibus:
Eundem importuno œſtro vellicaturus,
Muſcam Deum fecit.
Plane ſuos inter Deos numerandus;
Puſillus, excors, niger, moleſtus.
Mirare Divini pectoris patientiam,
Quæ injuriam perosa, non injurium, hoſtem prole auget;
Et, quod optimum Dei munus, optima prole.
Hic ex beneficio maleficus,
Acceptum Filium Idolis comburit.
Timuit Orbis eundem Rogum:
Tremuit populus Thyeſtæam illam coquinam:
Inventa eſt flamma quæ adſtantes frigidos faceret.
Nefandi ſacrificii locus Gehenna;
Quæ tartaro nomen dedit, ut exemplum.
Quippe infernus ignis
Nondum nomen invenerat ſatis horrendum.
Achas, Plutone pejor, ignem dedit inferno pejorem.
Parati affuere Dei vindices,
Raſis & Phaceus, Syriæ & Iſraelis Dynaſtæ.
Maluit tamen Deus contumacem contumaciter demereri.
Itaq; Iſaiam Achaſo delegat,
Qui pro victoria ſpondeat,
Prodigium quodcunq; daturus pro vade:

Et quo prodigia firmentur,
Dei Filium pignori pollicetur.
O Numinis patientia toties irritata, non irata!
Achas prodigia respuit,
Et Numen inter Nepotes dedignatur;
Puto Deum ipsum Gehennæ immolaturus, si nasci festinaret.
Spretis igitur Cœli copiis,
Assyriorum Regem mavult auxiliarium.
Sic mendax nemini credit nisi mendaci.
Ac ne pretio careat tutela,
Totum ærarium, sanctum, profanum, Assyriis profundit,
Vitamq; pretio taxat.
Itaq; quicquid rapere hostes poterant, donat;
Seseq; spoliat, ne spolietur.
Quin sublatis exuviis Templum claudit;
Quasi, incluso ac spoliato Deo, victor.
Risit insaniam Deus;
Et perfidum reliquit fœderatis plectendum:
Nam perditi ipsi se perdunt.
Affuit ergo accitus Assyrius Thelegar-Phanasarus,
Qui attritis Achasi hostibus, ipsum attrivit.
Sic nocent auxilia malo majora,
Et bellorum nimbi detonant in authorem.
Putas Achasum resipuisse? desipuit.
Ab sua Musca perpunctus Damascenorum Idolo se devovet,
Itaq; contra Syros Assyrios implorat,
Contra Assyrios Syrorum Deum,
Qui ne suos quidem servaverat.
Hic divina patientia desperavit,
Et servari nolentem semel perdidit.
Male moritur inter utramq; vitæ metam:
Et extra tumulum tumulatus
(Quis enim justa faciat injusto?)
Gehennæ assignatur, cui nomen fecerat.
Sic ei fiat qui beneficium in vitium torquet.

EZE-

EZECHIA

Achaſi filius.

INDEX.

Rerum ab hoc Principe geſtarum Indicem cape.
Sub Romanæ Urbis natales naſcitur
Achaſi Filius Ezechia.
Sed ille ex optimo Patre peſſimus;
Hic ex peſſimo optimus, iterum peſſimum geniturus.
Sic teſſellata fortuna bona malis interpolat.
Sanctiſſimæ Parentis mores libavit, non Patris:
Quæ felicior Mater quam Uxor,
Pro votis Filium accepit, non Maritum.
Quintum ſupra viceſimum annum natus,
Florem ſceptro impoſuit, quem cæteri perdunt.
Primo Imperii anno Templum aperuit,
Quod nihil Sanctum vidit niſi Regem.
Moſis etiam ſerpentem dejecit, olim ſalubrem, jam virulentum,
Poſtquam ſuperſtitioſis aris concaluit.
Anno & Animo eodem,
Sculptilia in Cedronem ſparſit, muſicos modos reſtituit.
Utrumq; nexum: quid enim Cedron niſi mœror?
Sic populi lacrymas Idola ſorbent;
Et fiente flumine cives canunt,
Tot Pharaonibus demerſis quot Idolis.
Merguntur incendiarii illi Dæmones,
Inferno ardore ex antiperiſtaſi geminato:
Et adorata illa ſaxa, adorantium ſcopuli,
Poſt animorum naufragium ipſa naufragantur.
Poſtero anno, diviſa Judæ ſtudia pro Concione componit,
Amphioni comparandus Orator;
Nam urbem ille paravit, hic reparavit, canendo.
Inſtante Paſchate,
Ad Solimorum celebritatem ſchiſmaticas alliciens Tribus,

Judæ Iſraelem conjunxit.
Ita Paſchalis Agnus agnos fecit convivas:
Et fractis Idolis integrata concordia.
Poſt hæc, Salomonis de Plantarū uſu commentarios combuſſit.
Jam enim ex horto, non è Cœlo ſalus quærebatur;
Et herbarum, non oculorum expreſſo ſucco,
Membra curabantur, non animi.
In illa igitur flamma ars mortua, ſpes revixit.
Utinam Coi Senis farcimina ad Ezechiæ manus veniſſent:
Sine carnificina homines convaleſcerent.
Auctis jam annis,
Aucta cum Sacerdotum pietate laicorum liberalitate.
Condendis largitionibus Templi horrea laxavit.
Quis neget frugi eſſe virtutem,
Cum ſacra opera ſacras opes adaugeant?
Anno imperii bis ſeptimo, qui ſemper Climactericus,
Ezechiæ virtus tentata.
Nam Aſſyrius Sennacherib Judæam evertens & everrens,
Citius rapuit arces quam vidit.
Quæris quanta acie?
Terra contecta, montes depreſſi, flumina epota.
Sed armatorum tot millibus
Trecenta & triginta talenta obſtitere.
Toti Ægyptiorum armamentario
Totum Templi ærarium objecit Ezechia.
Nam ſacræ divitiæ eo ſervantur, ut ſervent.
Fecerat hoc etiam Pater, ſed impare ſtudio:
Ille Templum timebat, hic pro Templo.
Extremo eodem anno,
Aſſyria fide recrudeſcentibus Barbaris,
Infanda effutiente Sennacheribbo, ad pias preces confugit.
Felix certamen! lingua pugnacem lingua vicit.
Minus dixi; dormiendo vicit.
Nam per tenebras cæcutiente Angeli gladio,
Aſſyriorū millia centum octoginta ſomnus conſignavit Soror.
Diriguit Sennacherib nocturnæ cladis ſpectaculo,
In patria, à Filio, ante Idola cæſus,
Qui patriam liquerat, pro Filio, contra Deum.
Anno victoriam ſublabente dirum ægrotat;
Tumente ulcere, quo animus detumeſceret.

Lethu

Lethum denunciante Isaia, luget, submittitur, convalescit.
O dulces lacrymæ, vitæ auspices, vel inceptæ, vel receptæ;
Primum nascentium omen, ultimum pereuntiũ suffragium!
Anni igitur quindecim ad vitæ stamen assuti,
Illustri teste, Sole;
Qui, supra lineas decem retroacta styli umbra,
Viam & vitam redorditur.
Hem, quid solidum in humanis,
Si ætas horarium est, annus linea, umbra vita?
Lethalis umbra, quæ lineas enecat quotquot attingit,
Pariterque dum proficit, deficit.
Post menses duos,
Babylonum Legatis divitias & delicias ostentat,
Nescius quam rapaci populo illecebras.
Sed O rigidam disciplinam circa Principes!
Pro quantulo crimine quantum discrimen!
Funestior intervenit Legatus Isaias;
Qui, in ostentatiunculæ pœnam,
Jacturam opibus, capturam Liberis ominatur.
O lethales divitiæ, quas nec celare tutum, nec proferre!
Sed O vitales lacrymæ, vel cœlatæ, vel prolatæ!
Ad præsentissimum hunc panchrestum redit Ezechias,
In suis oculis salubrem hunc succum quærit,
Quo Numen emollitum, ira restincta.
O efficaces iterum lacrymæ!
Tacitæ oculorum voces, & liquidi vocis oculi:
Nec fœcundus humor tantum, sed facundus,
Qui animum erigit dum cadit, & cadit sine jactura;
Nam solam hanc mercem prodigere licet.
Exinde piscinas, fontes, aquæductus,
Puto suarum imitamenta lacrymarum, aperuit,
Per quas deniq; animus enavit ad palmam,
Anno à susceptο Imperio vicesimonono:
David non conferendus, sed præferendus;
Nam majora fecit, minora deliquit.

MANASSES

Ezechiæ filius.

EXOMOLOGESIS.

O Rerum Opifex, Reorum Opifer, Deus,
Adverte tandem æquas aures,
Clemens attrito, felix catenato, Rex Regi:
Infanda mea facta ad rationem revoco.
Tu solus audi quæ solus spectas:
Aut spectare desine quæ piget audire.
Ille ego Manasses, Orbis Eoi Vesper,
Ut lucem fœdarem, in lucem veni.
Conceptus, lethale nefas concepi:
Et, hærente adhuc cortice, odisse te cœpi antequam nosse.
Jam de latebra proserpens Vipera hospitalem uterum torsi;
Felici hoc exordio mihi plaudens,
Quod nondum natus potui Matri nocere.
Alumnæ gravis sarcina, papillas morsu tentavi,
Sanguinis avidior quam lactis.
Circumcisus, impressum generis signum
Pro libidinis tessera suscipiens,
Dixi, hunc sanguinem Veneri propino.
Infandus Infans, parvus, sed pravus,
Exsecrationes infrendens inter vagitus,
Candidum nihil habui præter syndonem,
Hanc ipsam cruentaturus.
Deerat jam nocendi avido nocendi facultas.
Hanc è voto festinavit fortuna,
Cum duodenni gladium commisit.
Ita nimis impotens, quia nimis potens,
Proceres terrui Puer; quo levior, eo gravior populo,
Qui citum diadematis fulgorem, ceu fulgur, expavit.
Hinc divini, humani Juris immemor,
(Quid enim Manasses nisi oblivioſus?)

Unam

Unam mihi legem ſtatui, legem nullam ſervare.
Durus, Difficilis,
Rogari, invidiam, non rogari, contumeliam duxi.
Injuſtus, Inhumanus,
Aliis omnia licere volui, aliis nihil.
Impius, Perjurus,
Studio & ambitu paterna exempla non inſtiti.
Puduit Regem bene agere de exemplo.
Anteire malos malui, quam bonos ſequi.
Hoc uno Patris ſpeculum,
Quod ejus imaginem reddidi ex contrario.
Proinde ex tuo Templo,
Quæ ille intulit, ſuſtuli; quæ ſuſtulit, intuli.
Atq; ut à te maxime ſejungerer,
Duo ſejunctiſſima conjunxi, atheiſmum & ſuperſtitionem.
Excelſa diruerat Pater; refeci:
Ut altiore de prærupto contereretur Religio.
Priapi aras ſuſtulerat; reſtitui,
Laſcive ſimul & ſacrilege:
Ut dignitatem libidini adderem, adimerem tibi.
Has inter ſordes volutus, ſauciari potui, non ſatiari.
Planetarum ſectator, quia errantium,
Eorum ſimulacris Templi atria ſtipans,
Inveni quo tua tibi Sidera fierent odioſa.
Auſpiciis & aruſpiciis attentior quam tibi,
Avium pennas & pecudum fibras
Veraciores duxi quam tuas tabulas.
Hoc minime falſus,
Quod Brutis ſtolidiorem me cenſui, dum Bruta conſului.
Striges, Ariolos, Magos, Pythones colui.
Te ut Orbe depellerem, Dæmonas evocavi.
Itaq;, quo irreligioſior eſſem,
Religionem mutavi, non ſuſtuli:
Aſtra, Lapidem, Bruta, Furias,
Quidlibet eſſe Deum paſſus, dum tu non eſſes.
Senior factus, non ſanior,
Ab impietate ad crudelitatem prorui:
Nam calcanda erat poſt Divinitatem humanitas.
Credulitate crudelitati ſuffragante,
Hoſtes opinatus omnes diſſimiles,

Ferus

Ferus ut timerer & quia timebar,
Hostium numerum auxi tollendo.
Prophetarum voces cum spiritu intercluſi.
Isaiam Socerum serra dissecui.
Deniq; adamantinam cordis duritiam flammis exploraturus,
In valle Gehennæ Filios combussi;
Lætus quod nec Avo molliorem me invenit illa flamma.
Tot ergo scelerum cumulis impuli patientiam tuam,
Ut perditus videreris nisi me perderes.
Vicisti proinde, ne vincerem;
Immisso Babylonico, ut Tyrannum Tyrannus plecteret.
Qui tam cito vinctum quam victum,
Me, meos, mea, ad fœdum hoc ergastulum abduxit.
Ah satis pœnarum habes, victor,
Dum inter opima catenatum numeras Regem.
Non tu innocentibus pœnitentiam delegas,
Quæ reatum necat, non reum,
Et in solutum imputat crimina cum numerantur.
Meum jus urgeo, ad hanc provoco;
Suffragante ipsa scelerum multitudine.
Possibile non erat tanta committi, nisi ab insano.
Exsere splendido miraculo vim tuam,
O bone, & parcendo exercite.
En ut ventosa victoria tumens Hostis,
Vernaculorum te tuorum desertorem ridet, & vivit.
Ex usu non est scelera mulctare sceleribus,
Et externos recreare tuorum pœnis.
Redde, heu, conspectum mihi beatæ Urbis,
Ubi Reges peccare solent, & pœnitere.
Ululabo ubi deliqui:
Sanguinis rivos lacrymarum rivis extergam:
Exsulabit Idolorum populus, urbe donatus:
Et exemplo corruptos exemplo corrigam.
Hæc oravit Manasses, & Regno redditus votum explevit.
Atq; ut diutius doleret, nemo diutius regnavit.

AMO

AMON

Manasses filius.

SYMBOLUM.

O Spes fallaces!
Intempestive concussi isti flores
Intempestive sepulti symbola sunt.
Amonem, florentis ævi Principem,
Infrugis hic Hortulus condit;
Qui, de paterno exemplo,
Inter vitia & virtutes ætatem divisurus,
Pœnitendi fiducia pœnitenda commisit.
Templo Idola, latibulis stupra, Urbi funera,
Velut fœnori intermissa restituens,
Ut probe senescceret, improbe adolevit.
Sed, heu! claudicante spe velocior Mors,
Conjurato aulicorum ferro,
Vota cum vita succidit.
Itaq; spe florens, non virtute,
Inter flores jacet, sed frugiperdas.
O Spes fallaces!

IOSIA

Amonis filius.

EPINICIUM.

Io Triumphe.
Idolorum Eversor curuli feretro effertur.
Hic est ille Josia,

Quem

Quem ſupra trecentos annos Natura parturiit.
Jam tum enim fatidica voce præmonſtratus,
Idolis operantem Jeroboamum ſolo nomine tremefecit,
Nondum natus, jam notus;
Vel natus ante Parentes.

Io Triumphe geminate, Cives.

Hic ille cenſorius infans,
Qui ſupercilio contracta morum licentia,
Rempublicam octenni ſibi commiſſam octennio compoſuit.
Itaque Davidem ſequutus, anteceſſit:
Nam David bonos invenit, hic fecit.
Adeo non parvi intereſt parvum corpus.
Quin ad illum delegatur Jeremia, ad puerum puer:
Seneſcentis Reipublicæ argumento, cum virtus repueraſcit.

Io Triumphe iterate, Cives.

Hic ille divinus ædilis,
Quo Templi diruta reſarciente,
Amiſſum legis volumen inter ruinas inventum.
Tanti duxerant impii Templum diruere:
Mortuam rati legem, ſi liber humaretur;
Vel libera ſcelera, ſi liber lateret.
Itaq; poſt Joſiam exhumata lex lucem vidit;
Et in eodem ſcrobe virtus revixit.
Imo in Joſia tota revixit:
Nam vitia cæteri vel induxerunt, vel indulſerunt:
Solus hic mortalium nec commiſit ſcelera, nec permiſit.

Io Pæan.

Hic ille zelator adoleſcens,
Qui, monente Prophetide,
Toties rediviva ſimulacra in cinerem ſolvit,
Et plebeiis tumulis inſperſit;
Ut à mortuis diſcerent tandem mori.
Senſere Manes pulverem illum gravem:
Pluſque Dæmonas combuſſit ille cinis, quam ſuæ flammæ.

Io Pæan geminate, Cives.

Hic ille intrepidus adoleſcens,
Qui nefanda fanorum nemora incendens,
Nocentes umbras & hoſpites Lupas abegit,
Eodemq; incendio Solis quadrigas fulminavit.
Novum aſtrapoplectum ridente populo,

Dum

Dum Phaethontis Pater Dei ſedes affectans,
Phaethontis ſupplicium tulit,
Et ex fabula Hiſtoriam fecit.
Io Pæan iterate, Cives.
Hic ille aſſertor juvenis,
Qui Juda & Iſraele flammis expiato,
Vanos Antiſtites ſuiſmet aris impoſuit,
Suppoſita Idolorum ſtrue:
Ut quale Numen colerent ipſi ſentirent.
Mutatis igitur officiis,
Adoletur qui adolebat, & ab Idolis uruntur Vates.
Qua victima nulla melior, quia nulla pejor.
Io Victor dicite, Cives.
Hic Principum Protomartyr,
Noviſſimo incumbente Reipublicæ Fato,
Irati Numinis telum ut frangeret, in ſe reflexit,
Dum impluentibus Ægyptiorũ telis devotum pectus oppoſuit.
Sic ante Pharii Nechaonis os in quadriga confoſſus,
Spiritum Tartaro formidabilem in Tyrannum efflavit.
Neſcio an occumbendo vicerit, an vincendo occubuerit.
Occumbit certe, non procumbit, qui ſedens moritur.
Ita ſuo ſanguine trabeatus,
Eodem curru Mortem in triumphum traxit;
Et feretro pro Feretrio ſpolia ſua deferens,
Ad Mauſolæum, veluti ad Capitolium, proceſſit;
Primuſque poſt obitum triumphavit.
Io Victor! Io Pæan! Io Triumphe!

ELIACIM & IOACHAS

Joſiæ filii.

REVOLUTIO.

Extrema Regni tranquillitas extremam cladem minatur.
Die inclinante grandior floreſcit Iris.
Crevit ad ſummum Hebræa felicitas Joſiæ nixa;

Quo

Quo ſubducto, univerſa corruit: invidente Aſiæ Africa;
Quæ purpureo Mari diviſæ, Judææ ruinis coivere.
Spectabat ad Eliacimum Regia dignitas:
Hanc Joachas rapuit natu minor.
Ah puer infelix! rapinam timebis.
Cur inauſpicatum ad imperium involas,
Unde mitior te natura ſepoſuit naſcendi mora?
Torpedo Judaicum ſceptrum eſt: tangentes manus nodabit.
Itaq; ex ſecundo primus, ex primo poſtremus,
Regnum pervertit, quia prævertit.
Hunc Pharao, à Fratre accitus, catenatum rapuit.
Ridente Ægypto mancipia redire ex Regibus,
Qui ex mancipiis abierant Reges.
Ita poſt ſexdecim Soles quæſita ſceptra,
Poſt tertiam Lunam amiſit:
Breve Regi ſpatium, Tyranno longum, Civibus nimium.
Explevit igitur iras Eliacim,
Sceptro potitus jam cariore, quia rapto.
Rediit ad illum infula, ſed & infulæ fatum.
Aliis per Pharaonem imperat, illi imperat Pharao:
Cui Tributi taxatur; hoc uno pretioſus.
Atq; ut libertum ſe noſcat, non liberum,
Alio donatus nomine, Joachim vocatur, non Eliacim.
Quid illi relinquent, qui nomen eripiunt?
Regnum itaq; ſub Rege impetrat;
Cum idem ſit impetrare quod amittere.
Egit tamen Ægypto pro maleficiis grates,
Dum deformem Idolorum coloniam ex Ægypto traducens,
Polluit quæ pater ſanxerat.
Uriam ferro, Jeremiæ librum rogo deſtinat;
Ferro deſtinandus, non rogo.
Imo ut dites ad Ditem trahat,
Gemma & annulis Dæmones includit; bis Idola:
Nã gemmæ Dæmonum Filiæ, cõcepto Dæmone Matres fiunt.
Heu caro venales opes! quamdiu gemet has gemmas?
His annulis catena nectitur.
Hunc Nabucodonoſor infido infidus,
Deceptum vinculis implicuit,
Implicitum ferarum ſpecubus incluſit,
Incluſum ferarum faucibus objecit.

Aliqui

Aliquis ergo prætereuntium dixerit,
Hic moritur Tyrannus, præmortuo nomine,
qui vivus jacuit in tumulo, mortuus vixit extra tumulum.
Hunc Matthæus à Christi Genealogia secuit,
Ne feram pro homine insereret.

SEDECIA

Eliacimi frater.

SORTITIO.

Excidit infelix par Fratrum,
Quorum alterum feræ, alterum furor absumpsit.
Te vero, Sedecia, tertia Sors manet,
Vtraq; pejor.
Movente Regalem urnam Fortuna,
Iechonia Eliacimi filio Babylonem abducto,
Nepotis sceptrum à victore impetrabis:
Æque in Nepotem durus, in Hostem mollis,
Vt illum spolies, huic servies.
Mutato etiam nomine, ex Mathania Sedecias,
Iusti nihil habebis præter nomen.
Toties direptam Vrbem diripies:
De pauperum penu Idola recreabis hostilia:
Præscias Vatum fauces obstringes,
Quasi fatum tuum in Vatum pectore conclusurus.
Sed divino consilio consilium adimitur.
Deo simul & Chaldæo fœdifragus,
Tributi jugum dum excutis, sub jugum cades.
Nabucodonosore novissima expeditione grassante,
Hierusalem, per te non Hierusalem,
Claudetur, incendetur, solo æquabitur.
Tu tot inter mortes mortem non reperies.
Miserius enim est misero animam trahere, quam tradere.
Reductis brachiis Babylonem traheris catenarius Canis,
Manu & oculis captus, oculis & Liberis orbus;

Plane

Plane inter pudenda impudens,
Cum oculos amiseris, pudoris sedes.
Itaq; cum Babylonium tibi carcerem Ezechiel minetur,
Tu Babylonem te visurum neges.
Vterq; divinabitis:
Cæcus Vrbem in Vrbe non videbis.
Verus Sedecias, Iustitiæ simulacrum, quia cæcum.
Peribis tandem veteranum mancipium;
Et acervo ignobili additus,
In tanto Patriæ rogo rogo carebis.
Nam sceleribus clarus rogi luce non eges.

SUSANNA

Helciæ filia.

ADMONITIO.

Adeste, Nuptæ Innuptæque,
Quarum Virtus in pulchritudine, non pulchritudo in Virtute.
Docebo quam speciosum damnum sit species.
Susanna fui, ex Regia domo in Regiam domum ducta.
Qui forma fuerim, ex nomine habes.
Quid enim Susanna nisi Rosa?
Florum nempe Regina, & Reginarum flos.
At nimium felix eram si forma defuisset:
Quam perdere dum metuo, pene me perdidit.
Babylone captiva,
Colebam hoc qualecunq; corporis decus;
Vnum captivitatis solamen uni Conjugi.
Itaq; nudam me nemini ostendi, nisi thalamo & fonti.
Occlusis pomarii foribus, nec solem arbitrum passa,
Quem, meridie curiosiorem, nemus arcebat,
Addebam membris lympharum nitorem;
Liberatoque capillamento,
Aureas undas comarum argenteis fontis undis mergebam;
Vt fontem in fonte diceres.

Neq;

Neq; ſpeculo opus : in ſpeculo natabam ;
Tergente ſimul & imaginem reddente rivo ;
Qui blando ſuſurro membris adulatus ,
Non tam lavabat, quam laudabat.
Inepta, quæ fugax donum fugacioribus morabar undis :
Nec lubrica ex imagine formæ inconſtantiam novi.
Proh ſancte pudor ! quid uſq; ſecurum ?
Falſum eſt à fucis tutam eſſe Roſam.
Latebant inter virgulta amaſii duo,
Angues in herba.
Hi Popularium Seniores erant & Iudices :
Quos, vel inter algentes aquas, urebam ;
Ignara puellarum faciem eſſe facem.
Erumpunt ex inſidiis amantes hoſtes.
Horreſco vulnificos vultus:
Aquis membra ſubmergo.
Sed perſpicui latices me produnt, ut vitrum Roſam.
Sinum crimbus obduco; ſed crines eventilant auræ,
Quæ ſpirando in me conſpirant.
Dubitas omnia conſpiraſſe in flagitium ? rivales fœderantur.
Fruſtrati precibus, terrores addunt ;
Et maximum innocenti malum minantur, calumniam.
Ego inter vitæ aut virtutis diſcrimen,
Quid agimus (inquam) Suſanna ?
Corpus eluis, & animam pollues ? Vale potius vita.
Hæc mecum exigens, clamo.
Altius illi clamant, & crimen regerunt ;
Impermiſſam Venerem cum pubere adultero.
Ego cauſa melior, patrocinio pejor,
Inter Parentum lacrymas & vulgi convicia,
Seminuda & ſemianimis, ad ſupplicium trahor.
Iam ſaxa parabantur, adulteris debita ;
Vt eadem legis & mulctæ materia ſit.
Et aliquis elato jam lapide lapidi ſimilis hæſit.
Nam pudor extremus decorem augebat.
O pudicitia, ut ſervantem ſervas !
Quis credet ? Concionem moratur duodennis puer :
Qui utrumq; ſeorſum teſtem de criminis loco ſcitatus,
Virumq; diſcrepantem invenit ;
Et mendacio mendacium detectum.

Dulcius nihil radiat quam Veritas ut nubem fregit.
Mutantur populi voces.
Siccine (inquiunt) captivus furit, captivos ferit Cupido?
Post Patriæ incendia,
Sceleſtiores flammas Babylonem attuliſtis?
Hypocritæ, perjuri, ardentes nives!
Quid de nobis æſtiment hoſtes,
Si Optimates peccant, Iudices pejerant, Senes laſciviunt?
Quid multa? Mutatur rerum ſcena.
Deſultant vincula à me ad Senes.
Ego ad thalamum ducor, illi ad flammas:
Vt bene ardeant, qui male arſerant.
Sic puer fœminæ, Suſannæ Daniel,
Innocens innocenti, ſubſidio fuit.
Diſcite meo periculo, Puellæ.
Eſte formidoloſæ, ut formoſæ.

IECHONIA.

Eliacimi filius.

THRENI.

Nondum Hieroſolymæ deferbuerat Cinis,
Cum buſto inſidens Ieremia,
Lamentabili hoc fremitu Patriam conclamavit.
O Solymæ, O adyta, O læti colles Sionis!
Hæccine illa beata Urbium Mater,
Quam Ævo coævam ſpoponderat Deus?
Quid ergo diuturnum, ſi æterna pereunt?
O Regiæ opes chaſmatum ſimiles,
Quæ vaneſcunt dum lucent!
Cecidit, cecidit ſuperba Regia pinnis coronata;
Nihil jam niſi funus & fumus.

O fumum semper Aulæ molestum!
Quo rediit excelsa Templi moles,
Angelorum colonia, Cœli suburbium?
Evertitur mortali manu divinus ille labor:
Et nemini polluto impune penetrabiles penetrales
Homicidæ persultant flammæ;
Sodomq; elemento profanatur sanctuarium quo lustrabatur.
Ubi vasa? ubi sacra? ubi fontes?
Ignavi fontes, & naturæ obliti,
Ignem non extinguunt quem culpa succendit.
Ubi mensa? ubi ara?
Ubi lampas, æterni Solis æmula?
Jam nihil est nisi lampas una totum Templum.
Quas litatura inibis preces, infelix turba?
Altiora votis incendia sunt.
Cui supplices feretis palmas, linteati Senes?
Abiere Angeli Templi Indigetes.
Ipsa Sion in flammas abiit,
Postremo, cremata domo abiit Deus.
O avida ignis Potentia!
Quam nobis Patriam linquet, qui exsulem facit Deum?
Quo congestæ opes? quo exoticæ merces, O Cives?
Quo armillæ? quo vestri mundi, O Puellæ?
Præda sunt inter incendiarium & incendium divisa.
Incumbit spoliis prædator ignis;
Qui avarus juxta & prodigus,
Quicquid rapit momento decoquit;
Et, alumnus nequam, alentem perdit materiam.
Quin cum suis flammis de præda rixatur miles,
Plerumq; raptus dum rapit.
Heu! parum est gazas diripuisse.
Unda flagrantibus, spiritus vivis, terra extinctis eripitur.
Solem ipsum eripiunt undante fumo.
Et auram patriam repetunt per singultus.
Ah dolor! quæritur Urbs à Civibus, ab Urbe Cives.
Pereunt nitentes illi Principum cœtus,
Gemmantes pueri, cana maturitas,
Flos Sionis, virgunculæ.
Hic hostili ferro succubuit, ille incubuit suo;
Hic, Patriæ fatum sequutus, flammis exarsit.

Condi non poterant tanta cadavera niſi Urbe inverſa.
Sed heu ſuperſtitum pejor conditio,
Quos inſtans victor præagit.
Gaudete, ſub Patriæ cineribus ſepulti Cives;
Non obſcuræ umbræ in tanta pyra.
Lugendi ſunt qui vos lugent.
Rapitur extorris ordo, fuligine ac favilla ſordidus:
Quas indigenas opes legiſſe tantum licuit,
Ut Urbis fatum in fronte circumferant.
En ut inter Patriam & exilium reſtitant,
Incerti utrum malint.
Itaq; in illo incendio Patriæ amor periit.
Trahuntur hoſtiles per urbes indigna pompa;
Exercitus olim, nunc turba.
Trahuntur captivæ Matres, & alumnos trahunt,
Vinculis antequam faſciis obvolutos.
Pari ludibrio corona & cydaris inter fercula eunt.
Pari ſequuntur opprobrio Sedecias & Saraias,
Rex & Pontifex,
Hic ex lacrymis, ille ex vulnere cæcus;
Qui olim diſcordes, ſola catena conveniunt.
Nunc ſe Babylon in Cœlum tollit ſine ſua mole.
Sparguntur hac illac Palæſtina ſervitia,
Pudore confecta, vel pedore.
Quondam etiam juxta Babylonicum Euphratem conſidunt:
Ut ſuam imaginem pavitantes ſe ipſi crucient.
Hic mœſtas inter mortes canere juſſi,
Barbaros ejulatus ſacris numeris confundunt.
Hoc etiam Babylonem decebat idioma.
Ah, puer infelix Jechonia!
Ibis tot inter ſpectra deſtinatam in caveam,
Malus Populi cuſtos, cuſtodia dignus.
Hunc ignem fumus incendit tuus.
Flagrabunt alii flamma, tu infamia.
Octo fere luſtris compedes atteres;
Matrem, Conjuges, Filium,
Triſtem ærumnarum comitatum,
Inter infima Tyranni miniſteria numeraturus.
Ah, fœda conditio!
Plus Domini te pudebit quam ſervitutis.

Ille, ille victor tuus Nabucodonosor,
Nova & stolida metamorphosi jumentis aggregatus,
Novum brutum, bruta terrebit:
Ut intelligas quam dispari Domino servias.
Tu vero Patriæ confector,
Ætatis quartæ cardinem insistens,
Judæorum Regum miserabile agmen claudes;
Hoc omnium miserrimus,
Quod illis Regnum supervixit, tu Regno.
Heu! fleas, Viator, & iter siste.

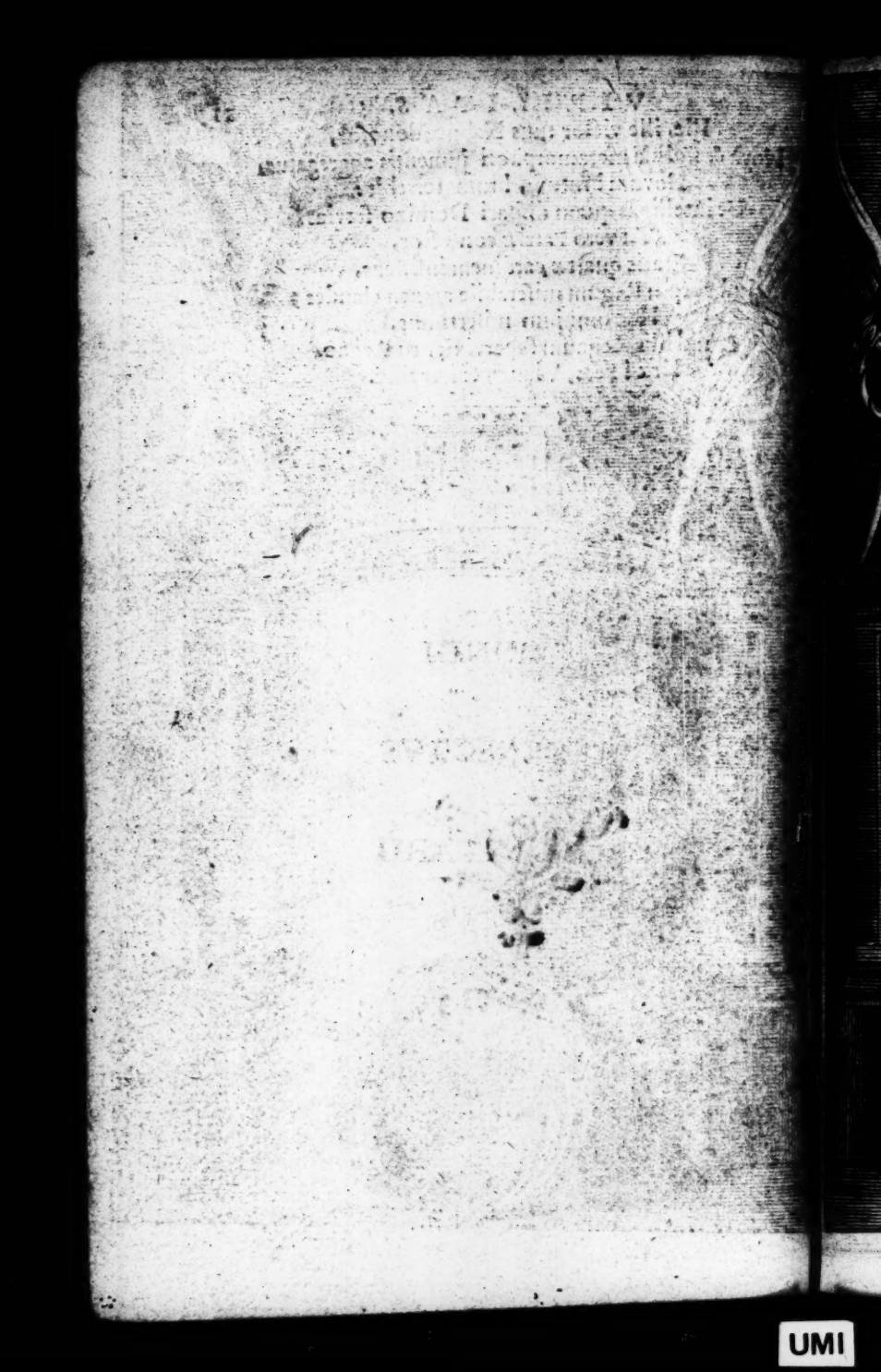

UNDI
ENECTVS
OLITARII

SALATIEL
IECHONIÆ FILIUS.

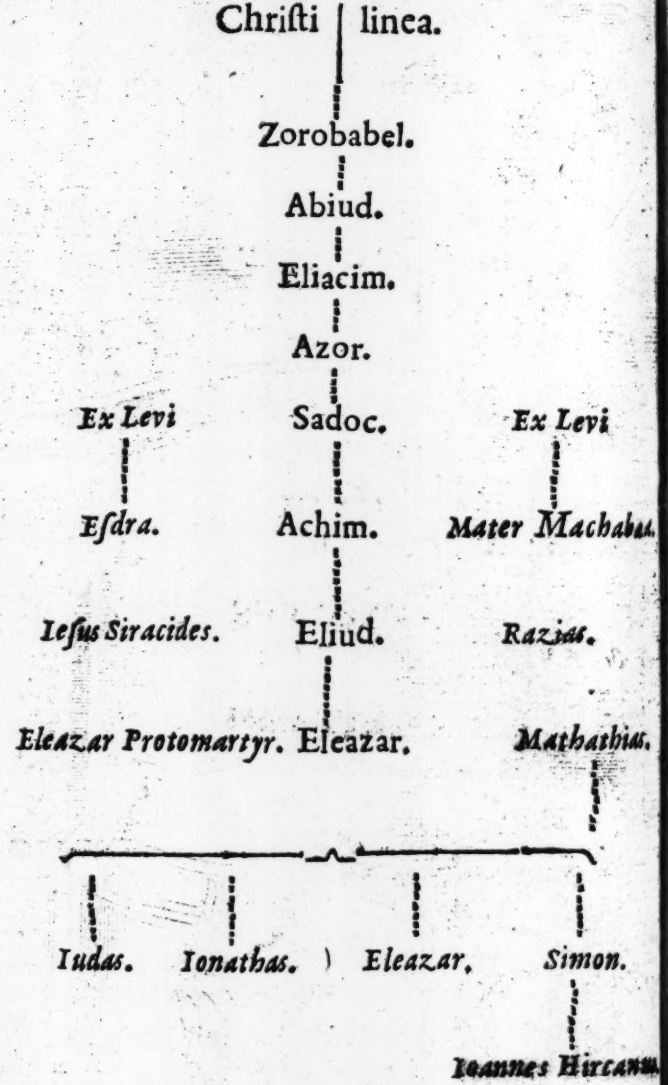

SALATIEL

Iechoniæ filius.

ISAGOGE.

Pando tibi quintum Atrium, Viator; subi,
De Christi Proavis
Nullum subinde Reum visurus, quia nullum Regem,
Nullum occisum, quia nullum homicidam.
Mundi senectus ad infantiam rediit.
De impiorum ossibus nati sunt Sancti:
Cadmæi prodigii teste Ezechiele.
Usui fuit Solymorum incendium:
Nam despumante superbia,
Ex illa ustrina liquitur aureum Seculum.
Pro limine Salatielem offendes:
Quam latentem scintillam patrius fovebat cinis,
Ut novo Seculo auspicium faceret.
Fortis, magnanimus, in servitute sibi imperavit:
Hoc ipso felix;
Nam adversa Adversis adversa non sunt, sed Aversis.
Vis scire quid pro Populo fecerit? flevit.
Quid enim posset aliud Princeps mancipium?
Sed ejus lacrymæ Chaldæorum merserunt imperium.
Tria quæ cernis prostrata monstra,
Tres sunt Tyranni, quos flendo confecit.
Cernuus hic & Semifer,
Nabucodonosor fuit, quondam Magnus, nunc brevis;
Qui, Judææ & Ægypti ruinis amplificata Babylone,
Sua gesta miratus, hominem se negavit; nec fuit.
Nam vera lycanthropia Feris permistus,
Ulyssææ fabulæ famam arrogavit.
Quæ enim Circe, nisi superbia?
Sic ferus Homo, vel humana Fera, septennium transigens,
Formam cum mente recepit:

Et

Et qui bellua fuit cum se Deum credidit,
Jam belluam se credens homo fuit.
Qui adjacet Evilmerodachus est;
Initio Imperii major visus:
Ut matutini Solis augetur species,
Illudente oculis Nebula.
Hic Salatielem vinculis eductum Regiæ præfecit:
Fastuosa nimirum pietate,
Quod famulitium fastidiret, nisi Regale.
Sed blanda utcunq; initia atrocibus actis corrupit,
Malefidus, maledicus, maledictus:
Ut à Nabucodonosore fatum credas, jam verso in Feram.
Hunc igitur, Leviri telo confossum,
Tertius sequitur Balthassar,
Patribus similis, quia degener:
Quem Daniel odoratus, Leænam vocavit;
Nec masculum quippe, nec mitem;
Inter fœminas virum, fœminam inter viros.
Hic impietati ludibria miscens,
Sacris Templi calicibus Belo Dæmoni propinavit,
Talem apud convivam brevi cœnaturus.
Nimirum ebrius erat antequam biberet.
Heu, quam de proximo junguntur merum & mœror!
Aperta manus, operto vultu, ferale decretum scripsit:
Adeo malis Principibus nemo propalam vera denunciat.
Tribus notis exaratur;
Ut trium literarum non dubites virum.
O benevolens Providentia!
Media & Persida vocati vindices, Darius & Cyrus,
Gynde amne ligonibus mulctato,
Et infractis cornibus humiliore,
Ebriam Babylonem incendunt.
Unius noctis fato periit antiquissima urbium,
Hierosolymæ semper æmula, tandem similis;
Quam Sol cadens nimiam vidit, oriens nullam.
Quæris unde irruperit Victor Cyrus?
Per Euphratis alveum,
Hebræorum fortasse lacrymis auctum.
Vere ut dicas, Hebræos Chaldæorum flammis,
Chaldæos Hebræorum aquis arsisse.

Ita ſeptuagenaria captivitate ſoluta,
Ut lætus ad Proavos iret nuncius,
Mori feſtinavit *Salatiel*.
Plaude, Viator, ac perge.

ZOROBABEL

Salatielis filius.

MYSTOLOGIA.

Cæcę Babylonis infelix hoſpes,
Si novum cordis Templum Deo deſtinas,
Zorobabelem ſequere;
Cujus etiàm nomen triumphatam Babelem,
Ut caudam, raptat.
Hunc Templo excitando Cyrus excitat:
Merito Cyrus, hoc eſt *Sol*.
Quid enim Numen niſi lumen,
Quo amoto mens Babylone cæcutit?
Hic Judææ Prorex (nam Regnum amiſerant)
Annoſæ captivitatis analecta in Patriam ducit.
Et è tanto numero vix quinquaginta chiliades ſequutæ.
Sic ſolet; multos ſervitus diſtinet, plures ſervitutem.
Tu è paucis eſto.
Hieroſolymam ingreſſus, Urbem in Urbe non invenit.
Ne Templi fundamenta quidem reperta.
Heu, quam non perfunctorie pereunt,
Quos Deus exaugurat,
Scalpente flamma etiam infoſſos!
Septimo menſe lætitiæ ſacro,
Operans Ieſus Pontifex aram accendit & animat:
Quis enim ſine I E S U algentem refovet ſpiritum?
Nuſquam lætior ignis emicuit.
Idem elementum facem Templo attulit funebrem & natalem.
Itaq; Numinis ira,
Ut nobilem illam flammam vidit, extinxit ſuam.

Za-

Zacharia & Aggæo Conſulibus,
Ezechiele Architecto,
Ipſo novilunii cardine, Templum fundat,
Dum nocturna Cœli lampas, tenuior quo propior Soli,
Paria decrementis incrementa redorditur.
Nam primum creſcendi auſpicium, coram Numine imminui.
Hæc inter ſolemnia,
Pari pietate, affectu diſpari,
Ovare juvenes, lugere ſenes:
Illi novæ molis ſpectaculo, hi antiquæ memoria.
Dubites natale in funere, an funus in natali celebretur.
Eximio documento,
Ut culpam defleas etiam reparatam.
Sed hem, priſco anathemate tacti Samaritani,
Hebræorum Templum commune volunt, aut nullum.
Zorobabel nec nullum vult, nec commune.
O qui pietatis arcem moliris,
Talem fuge ſocietatem,
Ubi nequitia in commune, odia privatim:
Quæ omnium deterrima, quia inteſtina,
Ardere neſciunt, niſi totam pietatem reſtinxerint.
Ergo mali Fratres, ut Cyri munificentiæ obſtruant,
Megiſtanas & Satrapas commovent.
O noxia pietati politica conſilia!
Quid refert pium eſſe Regem, ſi impius Satrapa?
Injuſtum Regem mavelim, quam conſulem:
Nam nocere ille poteſt, hic docet.
At Zorobabeli inſtantia non deeſt:
Regio ærario præcluſo, ſuum pandit.
Talem Celerem optaſſet Romulus.
Felix, qui à ſuis opibus opem quærit.
Age quod potes, quod agis poteris:
Adjuvat facientem Deus.
Pejore decreto ſæviit Cambyſes poſt Cyrum:
Nam ille creſcere Templum vetat, hic ſtare.
Suo in ſulco tumulatum Templum ad foſſam rediit.
O nubila & obſita Dei conſilia! Quid hoc eſt?
Ruere Templum ut ſurgat, ſurgere ut ruat?
Neſcio ruinam optet, an Templum.
Ah, vide quanto in quæſtu ſit pœnitere!

Iteratos

Iteratos lapſus permittit, ut crebro attritus ſolidior ſurgas.
Nimirum, diu in exordio laborat virtus:
Sæpe ad fundamenta redeundum.
Cambyſi Hyſtaſpes ſucceſſit Darius;
Qui facunda Zorobabelis legatione commotus,
Tonantis Regiam reponi jubet.
Vis altum proficere? ora.
Dura molliunt calentes preces.
Exſurgit jam Templum, luculentius quo lentius.
E parietinis vivunt parietes, ut è cadavere corpus.
Nunquam graviores lapides ſenſit Tartarus;
Nam pondere expenſo, inſidentem agnovit Deum.
Sic ævum riſura molitio quadriennio coronatur.
Satage, O piger;
Dum calet divinus favor, opus matura.
Brevis mora æterna tollit.
Functi demum labore, feſtivos eunt in plauſus;
Et nova vox *Alleluia* circumſonat.
Nimirum voluptatum ſumma eſt Deum recepiſſe;
Qui ſui hoſpitis hoſpes, domum implet ac Fabrum.
Templo abſoluto,
Diu vixit, nihil egit, Zorobabel.
Minora agere noluit, majora non potuit.
Nam ſatis egit, qui Deum recepit.

A B I U D
Zorobabelis filius.

GENETHLIACON.

Naſcere, fortunatiſſime Abiud:
Omnes tecum opportunitates naſcuntur.
Primus extra Babylonem naſceris;
Ut Meſſiæ nobilitatem reſtituas.
Nato Templo naſceris, prima votorum materia.
O quanti locatur Numini Domus!

Pius

Pius Genitor lapides dicavit, Liberos recipit;
Verus Deucalion, ex lapidibus Prolem.
Nascere, Heroum sanguis: tecum Patria nascetur.
Jacuit ad hunc usque diem Hierosolyma:
Et Dei hospites hospitio caruere.
Redditi erant Patriæ cives, non civibus Patria,
Qui post exsilium exsules, domicilium habebant, non domum.
Nascere, felix Civis: nascitur tecum Neemias,
Qui, auspice Artaxerxe, vere Longimano quia munifico,
Novam Hierosolymam dabit.
Frement Samaritæ, nascentibus muris mortem minati,
Instabitis nihilominus audaces Fabri,
Trulla, & gladio utrinq; districto;
Ut sacram operam altera peragat manus, altera protegat.
Cadent invidi surgente muro,
Suo sanguine Cæmentum maceraturi.
Ut miraculo sit, Civitas Pacis Bello nata.
Nascere, feliciſſime puer.
Videbis prodigium annua memoria celebrandum,
Cum lustrante Urbem Neemia,
Et abditam Sanctuarii flammam vindicante,
Aqua pro igni reperta;
Qua resperſi aræ lapides sponte flagrarunt.
Gemino itaq; miraculo,
Ignis Filia lympha inimicum Patrem genuit:
In bellicæ præsagium gloriæ,
Ex adversario clarescentis.
Nascere, Musarum voluptas, quæ tecum renascentur.
Nam divinus scriba Esdra obliteratas restituet literas,
Prodi ergo in lucem, fortunatiſſime Abiud,
De tua fama securus.
Felix qui Seculo nascitur scriptoribus fœto.

ESDRA

ESDRA

Ex Levi.

ADMIRANDA.

Audi & mirare, Viator.
Hic eſt ille Cœleſtis Chiragogus Eſdra,
Legum peritus, & lator,
Qui de ſuo Marte Aſtræam terris redonavit.
Nam de mentis Theſauro,
Adamantinæ memoriæ commiſſum Pentateuchum deprómens,
Ius divinum repoſuit.
Perierant Moſis commentaria pereunte Vrbe:
Imo perierat Moſes apud immemores.
Quin ſuæ originis oblitus Orbis,
Aut ſemper ſibi natus videbatur, aut nunquam.
Tanto itaq; reparatore Heroum geſta revixere:
Et ipſe revixit Mundus, dum ſuos legit natales.
Hic etiam ſepultam ſcribendi artem reſtituit.
Perierant humanæ artes cum ſcriptoria:
Nam devinctis Babylone manibus,
Nulli legebantur characteres, niſi ſervis inuſti.
Itaque ſapientia gravidum pectus
Nil parere poterat vitale,
Cum ingeniis obſtetricare deſierant paginæ.
Ferebantur ad aures leviſſimæ auræ,
Et verba per auras moritura.
Hic veloci dextera fugientia verba moratus,
Acuto calamo in tabella defixit,
Liquidum ævum duraturа.
Certavit cum loquentis lingua ſcribentis manus:
Novoq; miraculo,
Audiit oculus quod præpetes digiti loquebantur.
Quale portentum! in fertili pagellarum æquore,
Muſarum agello,

Niger-

Nigerrimum notarum ſemen committi;
Quod aratum calamo, ſæpia rigatum,
Legendam doctrinarum meſſem feſtinet.
Majore oſtento,
Inſcrutabilia cordis ſecreta fida in pagina præpropere pinxit,
Quæ ad amicos mitterentur longo tractu ſepoſitos:
Vt libri cortice involutus animus
Flumina Oceanumque trajiceret.
Heu tamen pleriſque lamentabilem artem,
Quibus calamitas calamus, & atramentum venenum!
Sed dira provocantibus imputentur.

ELIACIM

Abiudi filius.

AZOR Eliacimi Filius.

DIALOGISMUS.

Quis hic? *Aliquis.* Quis Aliquis? *Nemo.*
Nemone ſi aliquis? *Aliquis, & nemo.*
Solve, Hoſpes, hos logos.
Audi, Viator, & tace.
Hæc miracula patrat *Humilitas*, vera Thaumantis,
Sapientum magiſtra, nil ſcire docens.
Hæc ſuis elementariis in arcanum ſevocatis,
Ubi nec tuba fremit nec turba,
Illud Pythagoreum inſuſurrat,
Silere, & ſileri;
Infra ſe omnia ponere, ſe infra omnia;
Deniq; ſe intra nihilum totos claudere.
Ita nemini notos niſi ſibi,
Suo nihilo ut philoſophali palliolo involvit;
Ac *Sophos* demum proclamat, cum nihil ſciverint niſi nihil.
Hæc Meſſiæ deſtinata educatrix,
Ipſum nihilatura qui omnia fudit è nihilo,
Pædagogiæ experimentum in Proavis facit,

Quos

Quos latebrescere jubet:
Ut ignotus ex ignotis nascatur Deus.
Proinde reliqua Messiæ Gentilitas ad Josephum usq; siletur:
Nã pristino splendori donata Urbe, splendorẽ ipsi suũ fugêre;
Et populari Principatu ad Pontifices misso,
Vacatione obtenta, ad virtutem diverterunt.
Ut propinquum divini Solis ortum non dubites,
Cum magna sidera condi incipiunt.
Primi Eliacim & Azor in hac Tacitorum Academia cõscripti,
Numinis more secum habitarunt.
Imo ne sagacissimæ naris Fama quiescentes odoraretur,
Vestigia virtutum confundentes,
De suis gestis nihil constare voluere nisi nihil:
Ac ne aliquid vixisse viderentur, tempus arctarunt in nihilum.
Supererat solum nomen, magnus virtutum index, & vindex:
Nam Eliacim, redivivi Numinis triumphum;
Azor, Numinis auxiliarem sonat.
Sed hoc ipsum Humilitatis artificium fuit,
Quæ tot laudes ut minueret, in angustum coegit,
Totam panegyrim uno vocabulo adstringens,
Quasi nil fuerint nisi nomen, hoc est nihil.
Adde quod suum ipsi nomen peremerunt:
Nulli enim stemmati insertum, obliuit in nihilo;
Donec ab Arcanorum Præfecto Matthæo
De Cœli Archivis transcriptum, cum redivivo Messia revixit.
Itaq; ut *nemo* viderentur Eliacim & Azor,
Anomalos se nuncuparunt silentio.
Perbibe hoc dogma, Viator; *Ama nesciri.*
Fulminat Invidia quos tonat Fama. Ah nimis multa.
Pulverem sparge, atque abi. Tegi isti volunt, non legi.

SADOCH

Azoris filius.

ECHO.

O verboſæ Famæ Laconica Mima, Echo,
Quæ in hac ſpelunca, inter Sadoci pulveres, exanimis vivis,
Noſtine tanti Viri coætaneum Alexandrum? *Andrum.*
Argute in faſtuoſum græciſſas.
Debuerat, nomine teſte, hominem ſe noſcere, non Deum.
Orbem tamen implevit Alexandri nomen. *Omen.*
Nimirum uterq; Alexander Aſiæ ominoſus.
Sed alter Græciam in Aſiam, alter Aſiam in Græciam rapuit.
At unde illi Propago? *Pago.* Pella videlicet oppidulo.
Ut mirer anguſtum fuiſſe Orbem tam anguſte nato.
Strenuum tamen Genitorem jactat Philippum. *Lippum.*
Verbo dicis: In Patris oculo legi poterant Filii mores.
Quid enim gigneret exoculatus niſi Cupidines?
Cæca illum ſane furiabat ebrietas. *Ætas.*
Crudam inquis juventam, cui violentia & vinolentia.
Qualis igitur Græciæ vox fuit,
Cum primum Claſſicum inflavit Macedo? *Cedo.*
Mirum ni furenti Filio cederet Patria.
Jam qualis contra Syriam adventus? *Ventus.*
Sane ventus: nam celeritatem comitante ruina,
Vi & raptim dominatur. *Minatur.*
Sic eſt. Victoriarum helluo, bella ferens ex bellis,
Dum captis dominatur, minatur capiendis.
Nam vix Tyrum potitus, ferro deſtinat Hebræos. *Reos.*
Reos: nam commeatus ei denegaverant qui poterat capere.
Quid agerent ergo Sabbatarii?
Adverſo Numine militarent? *Litarent.*
Id actum. In vota & expiationes itum.
Sed age; quodnam litando fragrantius thus? *Juſtus.*
Sadoci nimirum lacrymæ; nam Sadoc Juſtum ſonat.

Hi-

Hic ergo solivagus, lacrymis pro thure substitutis,
Iratum demulsit Numen plorando. *Orando.*
Bene. Nam disertus Orator est deserti fletus.
Sed interim portas attigerat Magnus. *Agnus.*
O Prodigia! Iaddi Pontificis occursu,
Alexander agnus fit ex leone.
Nam fulgurante JEOVÆ nomine hebetatus
Substitit ad eximiam frontis notam. *Notam.*
Bridē notā. Nam quiescenti monstrata, victoriam spoponderat.
Itaq; terram petens Vatem adoravit Judæum. *Deum.*
Imo: nam certum Numen in Vate vidit.
Quid ergo pretii tulit Deum nactus patronum? *Thronum.*
Meruit, inquis, Imperium Persicum Græca pietas.
Sed dum Orbes optat, Orbem amittit;
Et ille Magnus sepulcrum subit exile. *Sile.*

ACHIM

Sadoci filius.

VICES.

Tu quoque, modestissime Achim,
Taciturnæ Humilitatis proposito latens,
Ingenti hac virtute virtutes omnes operuisti;
Ut nemo vixisse te senserit.
Hanc tamen unam, qua cæteras tegis, nunquam teges:
Cum hoc ipsum apparet, quod non appares.
Nec latuit tuum certe seculum,
Quo fortuna, dulcibus acida intermiscens,
Alternis risit ac flevit;
Ut nec gaudia continere posses, nec lacrymas.
Flevisti hoc primum, quod, annuente Alexandro,
Antipontifex Manasse Samaritanum Antitemplum dicavit,
Potuit discordiæ Templum vocari;
Ubi vota votis, & victimæ victimis adversæ,
Sionis cultum geminando minuerunt.

Ibi cruentus ille pecudum & civium mactator,
Flamma dignior quam flammeo,
Ara erecta, rebellium Asylo,
Docuit Tyrannum tutius imperare rixantibus,
Et Hebræos perdere per Hebræos.
Nam Respublica navigium est:
Integrum natat, divisum mergitur.
Recreasti te nihilominus vindictæ spectaculo.
Ipsum quippe Mundi raptorem Alexandrum
Herculis scyphus statim necavit.
O lethum milite indignum;
Animam mero, non sanguine purpuream, vomere!
Imo sic mori debuit bibosus victor,
Bacchi & Herculis æmulus:
Nam utrumq; adversarium expertus,
In Herculis cratere à Baccho jugulatur.
Puto Clyt, aliquis in illo scypho latebat.
O philothesium craterem, stellis donandum!
Probavit se ille scyphus Herculeum Tyranni cæde.
Hujus igitur magnitudo, in exiguum contracta cinerem,
Vestræ locum fecit libertati.
Nam, ne Danielis vaticinio derogaretur,
Servi quatuor in totidem frusta Imperium lacerarunt trahendo,
Adeo Terrarum Orbis
Magno pusillus, pusillis magnus est visus.
Heu! tantine fuerat ignota bella scrutari,
Ignorante victore cui vinceret?
At ecce novam lacrymarum scatebram.
Ptolemæus Lagis successor,
Post brevem libertatem, molestius vobis jugum impegit.
Nil Purpura voracius.
Hic Purpuratus post Ægyptum Syriam cupit.
Religionis imitamento sacrificium prætendens,
Templum diripit.
Deerat hoc etiam miseris, Regum pietatem timere.
Ad Aram eandem,
Populus pro latrone vovet, latro populum devovet.
O pertinax Hebræorum munificentia!
Se nudant, ut templum ornent. toties nudandum.
Quid erat aliud Sionius collis quam Barbarorum spolium?

At

At ne avarus prædo videretur,
Si Hebræorum gazas, non ipsos raperet;
Centena civium millia catenis oneravit.
Itaq; totum Ægypti ferrum, Judæi,
Totum Judæ aurum, Ægyptii secum tulere.
Sed tristia lætis rursum mutata.
Vacavit aliquando Africa monstris.
Ptolemæo Lagidi Ptolemæus Philadelphus succedit;
Rudi eruditus, ideoq; benignior:
Cujus beneficia proximus hic lapis servat.

IESUS

Siracides.

MEMORIÆ.

Æternitati.
Ptolemæus Philadelphus,
Suasore Phalereo Demetrio,
Alexandrinam bibliothecam unico libro cumulaturus,
Mosis volumen, scitosq; voluminis interpretes,
A Pontifice Maximo Eleazaro precatur:
Vt impetret, captivos donat;
Et Hebræus liber liberos facit Hebræos.
Quantum Phalereo debeat Ecclesia vides.
Tot habuit statuas, quot annus dies:
Tot meruit, quot æternitas annos.
Imo attoniti liberti spirantes Phalerei statuæ fuere.
Hujus officiis ingens miraculum vidit Pharos;
Duos & septuaginta interpretes,
In Erythræo litore domunculis discretos,
Patrium Bibliorum idioma græce vertere,
Tanta ingeniorum conspiratione,
Vt ne de syllaba discordes reperti sint.
Dixeris, aut tot manibus unum præfuisse caput,
Aut tot capita una scripsisse manu.

Vnilingues fuere, quia unicordes.
Pretiosiorem unionem nusquam viderat illud mare,
Vnionum ferax.
Nova res, & miraculo similis,
Inter Hebræos concordia, inter Græcos veritas.
Nimirum, aderat inter interpretes Ieſus;
Cujus nomine veritas ſibi conſtat,
Quæ ſemper eadem atq; una.
Hoc ſuus teſtatur Eccleſiaſtici liber,
Qui unus omnibus conſonat, & omnia dicit.
Ex uno interprete omnes diſce.
O docta capita, ſua ſcriptili papyro,
Qua Pharii Reges coronantur, laureanda!
Nec improvide librum edidere,
Vbi turrita Pharos fidum nautis lumen oſtendit:
Nam per fallaces Rabinorum Syrtes
Errore vario jactata ingenia
Voluminis hujus lampas in rectam ducit,
Et Gentilitati naufragæ prælucet,
Huc proram obverte, & anchoram fige.

ELIUD

Achimi filius.

ELEAZAR Eliudi Filius.

CONSOLATORIA.

Deterrimo urgentur Seculo ſanctiſſimi Heroes
Eliud & Eleazar.
Debuit tota nequitia ſe proferre,
Integra Inſtauratori materia.
Ad Homines feſtinat ſalus, quia ſcelera ad metam.
Hoſtes pariter & carnifices inſtant.
Brevi, Martyrum Seculum eſt;
Quorum ſanguis Meſſiæ prælucet, Soli aurora.
Barbarici ferri magnes Templi aurum fuit,

Tot

Toties raptum, & rapiendum.
Infelix metallum nullibi tutum, ne in Templo quidem:
Merito pallidum, quod ubicumq; insidias paveat.
Sacra hujus fame captus Seleucus, Heliodorum immittit;
Qui Angelorum flagello tactus intactas opes relinquit.
Ac ni Onias orasset, invenerat latro pro loculis loculum.
Succedit Antiocho felicius,
Qui Oniæ Pontificatum licitantibus vendit;
Atq; ut sacra dignitas dignitatem amittat,
Coronam ponit sub corona:
Vilescente Apice quod pretio emitur.
Tum direptam Urbem mortibus implet,
Octingentis Civium millibus intra breve triduum cæsis;
Totidem vinctis aut subhastatis.
Feralis hasta, quæ turpius vendit quam ferit!
At fœdiora per Philippum & Apollonium præbet exempla,
Qui, præmissa pace bellis pejore,
Luce sacra vacantem Theatro Populum contrucidant,
Et undante sanie naumachiam faciunt ex palæstra.
O luctuosum ludicrum, & feriæ inferiis proximæ!
Mala Ædilis Mors est; ex cædibus ludos facit.
Neque hoc ludicro contentus Antiochus,
Certante cum Theatri arena peremptorum numero,
Extritæ frontis Senem delegat:
Cujus ætas scribitur, ut vulpem de pilo noscas;
Nomen siletur, ut totus pereat.
Antichristum citra calumniam voces.
Hic aram castissimam probroso incestans Idolo,
Hebræorum reliquias à patrio ritu deterret.
Gaude, Pietas. Virtutes, uti nubes, collisæ fulgurant.
Videbis nonagenarios, fœminas, infantes,
Sacro etiam bello devotos Machabæorum Duces,
Libertatem retinere, non sanguinem.
Vos vero, integerrimi Christi Proavi,
Eliud & Eleazar, in Bethlehem secedentes,
Exsillum ferre maluistis quam mereri.

ELEAZAR

Protomartyr, ex Levi.

CONCIO.

Hic ille est longævus Levita,
Qui à Sene Antiochēno porcinam mandere jussus,
Rogantes amicos ut ficto obsequio mortem fugeret,
Tali concione increpavit.
Quod suadetis, amici, etiam hostis suadet.
Bona fide ad cœnam vocatis, quam Tyrannus parat.
Ego perjuris faucibus suillas dapes invadam,
Hoc ipso virulentas, quia proscriptas?
Hoc ore leges violem, quo legem doceo?
Næ, dignus sim Bruto apponi quod mihi apponitur.
At moriar. *Quid ni?*
Necessarium utriq; malum minatur annosus Tortor.
Solvendum semel hoc vitæ pensum;
Quod qui perendinat, Morti fœneratur, diu moriens.
Non æstimat annorum meorum pondus,
Qui Morte me leviorem putat.
Nonaginta me illaqueant anni.
Hanc effugere nec possum velle, nec velim posse.
Veteranam Eleazari pietatem terga vertere?
Pulcherrimam vitæ fabulam in extremo actu corrumpere?
Sine fruge hanc frontem aravit tempus, nisi laureolam meis
Quin si me intactum fata præterirent,
Nunc occurrerem fatis, ut patriis pro legibus caderem.
In hoc nascimur, ut honeste cadamus.
Tunc dignum est mori, cum indignus es mori.
At nimis durus *videor? erratis.*
Scabræ cuti tenacius hærere spiritus solet.
Tamen hunc moriendi metum pellit peccandi metus.
Hic ipse semimortuus confector meus constantiam docet,
Qui pene effertur efferens me.

Cur ferre verbera hac ætate non poßim, qua ille poteſt infligere?
Tam contra ſenectæ mores crudelitas eſt, quam fortitudo.
Pudor ſit ſi naturæ imbecillitas
Vitio ſuppletur, non virtute.
At non onerat novitas meum caſum:
Iamdudum in hoc ſum initiatus.
Sacerdos ſum: mei muneris eſt ſanguinem fundere;
Neq; ſemper ferinum.
Quouſq; minoribus victimis operor,
Ignavus Myſtes, & de alieno tantum pius?
Tot Hoſtias feci, ut ſemel Hoſtia fieri diſcerem.
At ſimula, eſum finge, labris illude;
Obſequii imitatione circumſcribi Tyrannus poteſt.
Addamus & velle; quid hoc erit?
Amici ſimulationem ſuadent?
Videte ne fictus amor ſit qui docet fingere.
Nil ſimulat ſenectus, ne ſeipſam quidem.
Fidei colorem oſtendunt cani.
At Græcus Proditor ſimulationem ſenecta ſua dignam putat,
Poſt fidem perimens, imo per fidem. *Eſto.*
Nobis cavendum, ne Atticæ fidei ſimilem faciamus Hebræam.
Religio meretrix non eſt; pigmenta reſpuit.
Peccat non ficte qui ficte peccat.
Ignoratis, convivales amici,
Quales oculos in pectorum ſecreta Numen immittat.
Conſtat de commentario quid ſapiant impermiſſæ dapes:
Hac rima mors inceßit.
Brevi, obſequi neceſſe eſt, vivere non eſt neceſſe.
Malo eſſe eſca quam tales eſſe eſcas.
Eamus, Tyranne: nemo me trahet; omnes antecedam.
Mortem appara:
Bene cautum mihi eſt; non poſſum totus mori.
Virgas expedi:
Solum pulverem excuties, & hunc reparabilem.
Quate, ſeca, reſeca:
Vulnera ipſa vulnera:
Tanto ocyus hoc ſervitutis clauſtrum perrumpes.
Rempublicam fulcire integer nequeo, fractus potero.
Valete, amici: aliquando laudabitis quod timetis.

MA-

MATER MACHABÆA

Martyr, ex Levi.

ICON.

Muliebris hæc Statua constantiæ Imago est.
De nomine nihil certum: miracula nomen non habent:
Atqui miraculum est constans Fœmina.
Saxeam Niobem fortasse voces;
Nam Filiorum septem funera prospectans, sic stetit.
Sed Niobes à Cælo, hæc pro Cælo diriguit.
Extincto grandævo Eleazaro,
Anus intrepida ante Antiochum sistitur.
Hoc deerat ad Hebræam gloriam,
Vt colus numeraretur inter trophæa.
Contra legiones Filiorum manipulum ducit;
Numerum sonorum atq; concordem.
Hanc gladiatoriam familiam sanctissima Lanista erudit,
Vna die spectaculorum hebdomaden præbens.
Ite, *inquit*, O meum agmen,
Hoc vultu quo Fœminam videtis;
Docete non solas Lacænas viros parere.
Mei Liberi non estis, nisi estis liberi.
Circumstant Matrem septena illa capita.
Hydram diceres ferri avidam.
Clarior nulla constitit inter Consanguineos invidia:
De supplicio rixantur:
Nec Mors timetur, sed mora.
At ne perturbate peccet Antiochus,
Ordinem tenet in scelere.
A grandiori crudelitatem auspicatur:
Vt iisdem gradibus orba fieret, quibus fuerat Mater.
Adstanti Puero cibus apponit ab Eleazaro recusatos.
Hoc sufficit ne attingat.
Aversanti linguam præcidi jubet.

Nam

Nam prima Tyranni cautio eſt in linguas.
Quid agis, Antioche? ex lingua calamum facis.
Cruentum hoc fruſtulum terram ſignans
Fortiora ſcribet quam loquatur.
Poſt linguam manus poſtulatus,
Citius porrigit quam jubetur.
Et hoc Tyrannicum eſt, manus formidare poſt linguas.
Cecidit ſub ſecuri ſecura dextera:
Mortua illa palma palmam rapuit;
Et ſecta manus cœleſte iter Fratribus indicavit.
Parum fuit indicaſſe, niſi veſtigia ſignaret.
Ergo etiam pedes amputanti porrigit;
Sine his citius perventurus quo tendit.
O vera Hermetis effigies recti terminos ſignatura!
Sub hæc mortalitatis ludibria, propoſiti tenax,
Totus & ſenſim obverſa cute deglubitur.
Mortuos non amat Tyrannus, ſed morientes.
Stupet triumphalis Ephebus ſe extra ſe exiviſſe,
Non alio ſenſu quam ſi dormiturus ſyndonem poneret,
Dicturus, ſi poſſet,
Non eſt in cute mea virtus, hanc nunquam curavi:
Tene, Barbare: nil habes mei niſi vaginam.
Hanc etiam amittes ad me redituram.
At ne ſic quidem mollitus, bulliente in oliva frigitur.
Si ſartaginem audis,
Neſcias, oleumne querulum gemat,
An ipſo in oleo tripudiet Martyr.
Nemo ſane inter unguenta majore luxu diffluxit.
O dolorem voluptatum pleniſſimum!
Quid enim martyrium niſi beneficium malo animo factum?
Sic oleum & operam in primo Tyrannus amiſit.
Succedunt ordine reliqui,
Et exemplum capiunt daturi.
Alterius oleum alterius palæſtræ ceroma eſt.
Singuli fraterno martyrio donantur, & ſuo.
Omnes antiquæ veritati linguas immolant:
Omnes in fidei ſpecimen Deo dexteras donant:
Omnes ad Olympicam palmam ſine pedibus currunt:
Omnes ſartaginis oleo ad Regnum ſacrantur:
Una omnes, ſeptemplicis inſtar lychni, Matrem circumſtant.

Plus

Plus dico; omnes in ultimo ſpiritu loquuntur elingues,
Funduntq; de ſartaginis tripode oracula,
Delphicis meliora.
Mirantur Græci tam ſolida Hebræorum effata,
Quibus nec ſuos Sapientes comparent, niſi numero.
Quæris num fleverit Mater?
Non plus quam hic lapis.
Suas lacrymas alienis in oculis ridet.
Spectat ſuos Heroas ſpectata Herois.
Seipſam in ſingulis miratur,
Et ſingulos tuetur dum intuetur,
Aſtræ volucri ſimilis, quæ alumnos obtutu format.
Sic uno die ſepties Mater, & Martyr,
Poſt ſeptena Filiorum funera exarſit,
Et Planetarum numero addidit firmamentum.

RAZIAS

Ex Levi, Martyr.

ETOPOEIA.

Audi, Viator, inauditam ad libertatem viam,
Ducente Virtute qua vitium eſt ſequi.
Sperabat Eupatoris Præfectus devinctam Iudæam,
Si Raziam ligaret.
Hic ad catenas quæſitus, confugit ad ſuum gladium.
Sed non egit pro voto,
Anguſtiore aperto vulnere,
Quam quo ingredi tota Mors poſſet.
Hoc more Mors eſt; cita invitis, ſera optantibus.
Ergo inſtante Cohorte, ignavum objurgans ferrum,
De muro ſeſe permiſit.
Non eſt hoc ire, ſed præcipitare ad libertatem.
At eliſis retro cervicibus, ne ſic quidem moritur.
Puduit animam à tergo exire:
Vel tantæ animæ nullus exitus ſatis patuit.

Tra-

Trajicit ſe per frequentiam fractus & integer;
Saxumq; pro concione inſiſtens ſuggeſtui ſimile,
Trepidos Cives ad libertatem hortatur.
Ac ne verbis deſit pondus,
Sua ipſe viſcera de vulnere penſilia diſſipat,
Et plena manu ſupra populum ſpargit.
O vivacem fortitudinis naturam, quæ ſuis de vitalibus ludit!
Scrutatur ſecura dextera penetrales animæ ſedes.
Tot alte integumentis demerſa pectoris ſacraria,
Quæ nemo ſpectat impune, manu ducit, & vulgat.
Vivis pectoribus calentes exuvias prædatus,
Laceratur qui lacerat, vulnus patitur qui facit;
Et palpitantia viſcera, ut non ſua, frangit, ut ſua donat.
Capite, *inquit*, Cives: Hæc meæ libertatis trophæa ſunt.
Hic animus ligari non vult, ne fibris quidem.
Vitæ nodos & ligamenta projicio.
Quæ roſtra veriore declamantis facundia perſonuerunt?
Non hæc Suadæ medulla eſt, ſed medullarum Suada.
Superavit Actæi Senis vota:
Ille loquentium pectus de rima introſpicere optavit;
Hic, apertus Orator,
Non tam vocem quam vocis organa oſtendit,
Simulq; ad Auditores verba mittit & viſcera.
O felicem Populum, Augure libertatis Razia!
Qui ſuamet exta, ſacrifica manu tractata, conſulens,
Omnia libera & ſecura pronunciat.
Actum eſt de tua tyrannide, Antioche:
Horum hominum ingenuitatem non coges.
Quid enim? Portas objicies?
Libertatis clavim manu tenent, pugionem.
Muros? Ad libertatem murus eſt gradus.
Catenas? Difficilius eſt ſua inteſtina proſcindere.
Jugum? Hæ cervices frangi poſſunt, non flecti.
Inediam? Poſſunt ſine viſceribus vivere.
Viſcera ipſa exiges? Ultro ejaculantur.
Puto etiam ſuos nervos arcubus ſufficient, ut te feriant.
Ah, quid Amore libertatis ingenioſius, ac ſævius?
Titiano immitior vultur ſuum ſcalpit pectus.
Vis amorem pingere?
Raziam in ſaxo pinge ſua viſcera dividentem:

Eviſcerati

Eviscerati Amoris symbolum est.
Errant qui Patriæ Patrem vocant hunc Senem:
Magnam Matrem verius dixerint;
Nam late fusis visceribus Cives amplexus,
Omnes liberos suos fecit.
Vtinam insperatilia hæc frusta Civibus innasci possent:
Nullum verius fortitudinis semen est jactum.
Voluit igitur post declamationem mori,
Vt integrum animum semianimi Populo legaret.
Atqui, tardante Atropo,
Vitæ suæ filum ipse præcidit,
Et nullas Fato gratias debuit, sed sibi.

MATHATHIAS

Ex Levi.

NEMESIS.

O Cœlitum strenuissima Nemesis,
Empyrei Numinis & anxiæ Necessitatis Filia,
Dic quales aculeos Levitarum patientiæ suffixeris,
Vt Martyria Marte mutarent.
Scio. Post enormem Sanctorum stragem,
Solitudine in Civitatem ingressa, in solitudinem fugerant Cives,
Quæ nulla infelicibus felicior patria.
Tu de Cœlesti prætorio delapsa, Virgo,
Pontificem Mathathiam in cinere jacentem sic accendisti.
Quid agis, cinerarie Senex?
Hoc cinere Zelum supprimis, qui æternus est focus
Sacerdoti commissus?
Occidi cupis, cum liceat occidere?
O ingloriam fortitudinem, quæ pati tantum potest!
Ergo ut vivat Religio, sanguinem totum dabis?
Hoc ipso peribit exsanguis.
Cape in armatos arma.
Miseri fiant qui miseros faciunt.

Sentian

Sentiant hostes adhuc te vivum.
His monitis perpunctus Mathathias,
Sine Populo Princeps, Pontifex sine Templo,
Se, Filios, familiam,
In sacram militiam contra Tyrannos conscribit.
Tu interim, divina Nemesis,
Pro belli signo bellum dedisti,
Commissis alto in æthere flammeorum Equitum cohortibus,
Aureis inter se armis dimicantium.
Indubio victoriæ auspicio: quid enim auro inexpugnabile?
Horruit tua consilia Tyranni Prætor Apelles;
Versuq; ad crudelitatis alterum genus, clementiam,
Blanda spe Mathathiam Idolis conciliare tentat, non minis.
Sed nihil sperat qui nihil timet.
Hic non Deum deserit modo,
Sed desertorem Iudæum, Idolis adolentem,
Ipsa in ara jugulat,
Oppressurum quos impune aluerat ignes.
Tum ferrum in Prætoris pectus intendit, cujus oculos spreverat:
Vt peccandi author cum peccati ministro plecteretur.
O meritas vices!
Sacerdos Iudici carnifex, Iudex Sacerdoti sit reus.
Nescio ad quem pertineant hæ victimæ.
Sane Deo cadunt, à Dæmone rapiuntur.
Rediit ex his vulneribus in Religionis venas sanguis.
Respirarunt Iudæi ipso statu quem Prætor exhalavit.
O quantulis ex rebus quanta pendent!
Calamitas & beatitudo sola pugionis acie distabant.
Successu animosior Pontifex
Ad Dei partes Populum vocat.
Vox classicum fuit, vexillum pugio.
Egisti sub ea signa Assidæorum Academiam,
Fortissimum genus, quia Sanctissimum.
Græci, ex leonibus vulpes, ad patrias artes confugiunt.
Aderant septimæ lucis sacra otia:
Tum feriatum Hebræorum Martem lacessunt Barbari.
Heu misera ignorantiæ conditio!
Iudæorum pleriq;, ignavi quia ignari,
Sabbati quam sui tutela religiosiores,
Cædi malunt quam cædere.

Tu,

Tu, increpita intempestivæ pietatis mora,
Surge, *inquis*, Mathathia, Sabbatum Marti consecra.
Quietis dies est, non inertiæ:
Nec ulla dulcior quies quam sub palma.
Ipsa Impiorum cædes
Festum diem faceret, nisi esset.
Beasti ergo te horribili spectaculo, indignabunda Virago.
Fregisti properante curru Græcorum cumulos,
Manente magnis in vulneribus orbita.
Ex eodem cruento gramine
Equis pabula, crinibus gramineam exhibuisti.
Ac ne lætitiæ funalia deessent,
Templa cum Mystis, Idola cum Idololatris incendi jubes;
Nec citius jubes, quam incenduntur.
Quicquid irreligiosum erexerat Græcia,
Ne adoretur aduritur.
Tu inter illa incendia dirum subridens,
Fruere, *inquis*, Antioche, promerita hac luce.
Potes jam vero cognomento *Illustris* fieri.
Sic barbarum jugum excutit Mathathias;
In cujus unam domum Iudææ virtus translata.
Tum fatali bello confecto, fato conficitur,
Palmas numeraturus quas præmiserat.
Tu, ad Cœlum conversa, & mucronem lambens,
Io, *inquis*, Superi;
Nihil unquam dulcius bibi.

IUDAS MACHABÆUS
Mathathiæ filius.
TROPHÆA.

Parcite tantisper, undis lassati Remiges,
Ne venerabile hoc litus illaudatum recedat.
Insignis ille Obeliscus Modinæo solo apicem imponit,
Mashabæorum cunis & sepulcris beato.

Ingr

Ingentes illæ columnæ armis graves,
Cœlo ingerunt quicquid formidaverat tellus.
Inter hæc Trophæa Iudæ Mauſoleum ſurgit,
Qui, ſacro & militari miniſterio, bis Princeps,
Majora quam geri poßint, geßit.
Dignum corpore Animum res geſtæ docent:
Dignum Animo corpus Gigantea monſtrat lorica.
Huic pro patria lege contra Barbaros accincto,
Vniverſa militavit Natura;
Angeli armis, Aer ſpectris, Somnus præſagiis.
Mortuos etiam ſortitus Auxiliarios,
Ab Ozia animatur, armatur ab Ieremia.
Deus ipſe tanto Imperatori centuriatus,
Fulminea manu Fecialem ſe præſtitit:
Vt crederes Deum pugnare, Iudam imperare.
Quin ab ipſo ſtetere Hoſtes:
Nam fulguranti Iudæ obtutu dementantes,
Cæco ludo inter ſe mortes diviſere.
Hoc fuit Iudæ pugnare, funebres ludos facere.
Claruit Virtus trium Tyrannorum periculo,
Epiphanis, Eupatoris, Demetrii:
Quorum primum ſolo nomine exterruit;
Alterum pugnando exarmavit; tertium agitavit extinctus.
Nicanorem trium Regum Prætorem, ter inſurgentem,
Primo congreſſu nudavit, ſecundo fugavit, tertio occidit.
Ab Apollonio ſanguinem exegit:
Cujus gladium, Sanctorum cæde impium, impiorũ cæde expiavit.
Seonem, Ptolemæum, Gorgiam,
Syro, Græco, Aſiano exercitu circumvallatos,
Dum ad ſpolia convolant, ſpoliavit.
Timotheum & Bacchidem, blanditiis quam minis ferociores,
Menelaum & Alcimum, Mitra & Galea male uſos,
Ne ſemel perirent, ſæpius fugavit.
Idumæis palmas eripuit; Arabibus oleas conceßit;
Fulminis more in obluctantia ſe exercentis.
Octoginta millia ſub Lyſia,
Centum quindecim millia ſub Antiocho,
Centum viginti millia ſub Timotheo,
Exigua manu, Ogygia ſtrage, diſperſit.
Sic, numero impar, ſucceſſu major, cauſa melior,

Bella omnia lugendo concepit, ludendo confecit.
Victoriarum loca si quæris, Iudæum Orbem discurre.
Rebelles Galaaditarum Vrbes currente incendio deletæ,
Præsteris instar perpetua flamma viam signantis.
Idola omnia immolata; immolatores omnes mactati;
Vt Dæmonum opprobria nunciarent inferis.
Gazar præsidium, Ierosolymis æmulum,
Viginti non amplius commilitonibus patefactum,
Ferox Maspha contrucidatis maribus evirata.
Altissima Casphis, ideoq; ventosæ linguæ,
Civium sanguine stagnum auxit, ea die non stagnum.
Carnion situ, Ephron civibus vallata,
Didicere, impietatem nec mœnibus nec manibus tutam.
Ioppitarum Iamnitarumq; malefida navalia succendit;
Fecitq; è portu Pharum suismet navibus metuendam.
Ierusalem septies defensam quater triumphator ingressus,
Superstitione ac sanguine pollutam Dei Domum
Novis natalibus dedicavit:
Æternæq; lætitiæ imagine,
Tabernaculorum festum diem quotannis reverti jussit.
Fortius nihil agere poterat: debebat & fortiter pati.
Itaque Vrbe donato Imperio, quod in solitudine invenerat;
Hebræo cultu, Græca pace, Romana societate
Patriæ feliciter arrogata;
Domesticis malis, ut victores solent, extinguitur.
Ex illo tantum sanguine constitit Hominem fuisse.
Hunc igitur, dignissimo omnium loco,
Sua inter Trophæa mœstissimi Fratres composuere;
Erecta ingenti Pyramide, virtutum meta,
Situ & mole Nautis conspicua,
Vt votis assuescens Iudas Æquora placaret post Terras.

IONATHAS

Iudæ frater.

POLITICON.

In Iuda quid divinum robur,
In Ionatha quid humana prudentia poſsit,
Viator, diſce.
Parando Regno plus virium, ſervando plus ſolertiæ requiritur.
Regnabat Aſiam interfector Antiochi Demetrius:
Aſiam repetebat interfecti filius Alexander.
Inter Aſiæ Procos meritoria proſtabat Iudæa.
At qui ſe geſſerit Ionathas, dicam.
Audiant Principes majoribus intercluſi.
Vrbanis tunc diſſidiis agitabatur Ionathas:
Nam Iuda cæſo, ad victorem Bacchidem vulgus defecerat;
Et alterius Fratris cruorem ſparſerant Iambrenſes.
Adeo leoni mortuo inſultant lepores.
Itaq; in Vrbe Vrbes erant; & nullum caput, quia multiplex.
Vtriſq; imminebat jam victor Ionathas:
Iambrenſibus lanceas inter lances,
Bacchidibus tumulos inter thalamos intulerat;
Vt pari ſomno accubantes & cubantes occumberent.
Hic igitur externas rixas odoratus, civiles ſtatim compoſuit;
Et fraternæ ultioni præpoſuit pacem.
Actum enim de Imperii ſalute cum inteſtina ſolvuntur.
Rebus domi compoſitis utrique externo videri utilis cæpit:
Exiguo quippe momento victoriæ lances inclinantur.
Quid eligeret Ionathas?
Inter geminum Martem neutri accedere, intutum:
Vtriuſq; alea ſuper te curret, niſi Iudas.
Aut unum perditurus es, aut à duobus perdendus.
Ergo æſtimatis hinc illinc viribus, fortiori plaudens,
Jungitur Demetrio Jonathas contra Alexandrum.
Solerter: E factionibus urgenda ſemper infirmior.

Ni à Brutis doceri pudet, canes docent;
Qui rixantibus supervenium, macilentiorem allatrant.
Sed in fœderis pretium milites petit, obsides repetit,
Quos cum Sionis Arce tenebant Græci.
Hoc statim satage, ut Mars finitimus tibi sit frugi.
Inter aliena negocia tuum matura.
In turbido nassa mittitur.
Post paulum, fortuna bellicas sortes versante,
Iam fortior Alexander præmiis solicitat Ionathan,
Pontificatu, Corona, Purpura.
Jungitur Alexandro Jonathas contra Demetrium,
Qui primum tantum classicum audiit:
Nam velocior ut fugeret, à tergo vitam reliquit.
Levem crediderís Ionathæ fidem? non fuit.
Norat Demetrianum ingenium, injurium & perjurum:
In pugna comes, in pace hostis exspectabatur.
Fœdus ferierat ut fœderatum feriret.
Solvit quippe felicitas necessitudinem quam necessitas stringit.
At rursum mutata scena,
Demetrii Filius Ptolemæi Soceri armis præpollens
Alexandrum interpellat.
Jungitur Demetrio Jonathas contra Alexandrum;
Quem fugacem Arabicus gladius invenit.
Non fuerat melior Alexander, sed utilior:
Pelasgi omnes.
Iudæis fidem non servasset, qui oderat Iudæam fidem.
Capiendus ergo fuit, ne caperet.
Nec interim parvo lucro:
Nam vel annuente, vel non renuente Demetrio,
Hebræam immunitatem & Iudæ fines assequitur;
Hierosolymæ arcem vindicat, minax munimentum,
Quod Vrbis jugo impositum, Vrbi jugum imponebat.
In æstuario non dormiendum.
Neque hic stetere vires,
Patrios ulturus cineres puer Antiochus,
Augustioribus præmiis Ionathan demeretur.
Jungitur Antiocho Jonathas contra Demetrium;
Quo statim fugato, securitati consulens,
Vrbem muris præcingit.
Hoc agendum cum malæ fidei muneratore;

Benef

Beneficium cape, cave à beneficio:
Vt suummet munus timeat si reposcit.
Poterat huic fortunæ acquiescere,
Si quiescere posset fortuna.
Tryphon, Antiochi Præfectus,
Regni dulcedine captus quod Antiocho acquisierat,
Asianæ libertatis spe Ionathan mulcet.
Jungitur Tryphoni Jonathas contra Antiochum.
Sic callidus Heros, cum Græcis græcissans,
Inter præsentem Hostem & futurum,
Altero alterum trudens,
Aliquid semper ex utroque libavit.
Sed heu cæcam Politicorum sapientiam!
Nemo omnibus horis sapit, ne Ionathas quidem:
Quem Pelasga scilicet fide recepit Tryphon,
Receptum vinculis suo fœdere strictioribus occupat,
Occupatum cum Filiis immolat,
Et alterius oculos alterius cæde funestat.
Inclytus tamen Heros, nec Iuda minor.
Nam si utrumq; conferas, dices,
Deum pro Iuda militasse, Ionathan pro Deo.
Extinctum flevere Populi,
Magis ipsi destendi.

ELEAZAR

Ionathæ frater.

EMBLEMA.

Eleazari tumulo insculptus Elephas
Magnanimæ mortis Emblema est:
Sic periit, ut tumulatur.
Hæres paternæ perfidiæ Antiochus Eupator,
Asiam moverat contra Iudæam:
Nec homines tantum, sed elephantos conscripsit;
Bellum non ratus, nisi Bellnæ pugnarent.

Incedunt ordine horrifico mortis bajula monstra,
Premente humeros machina virisque pressa;
Vt arcem aretis impositam putes, ferream carneæ.
Tubam & telum deformibus exserunt buccis:
Totaq; Iudæorum jaculabarritu provocant, aute refellunt.
Nec fera tantum, sed ferarum sarcina militat.
Nam barbari plus triginta singulorum tergo impositi,
Suorum ictuum securi spectatores,
Funera laudant quæ faciunt.
Tot Bestias una gestat: neq; dixeris ursa major,
Quæ gestat, an quæ gestatur.
Sane ab Hominibus Bestia sævire discunt:
Quippe atuendo furori illarum oculos miles inebriat,
Proposito uvæ sanguine, humanum imitante.
Nova res, purpureo incitari Elephantos, non albo.
Sed fortasse sanguinem sitire à suo Tyranno didicerant.
Vna, præ cæteris, mole ornatuq; superbior,
Regalibus exuviis loricata,
Regem testabatur insessorem.
Hanc Eleazar virtuti suæ scopum destinat.
Sic eunt humanæ in conspicua collimatur.
Ergo per obstantes cohortes viam rimatus,
Hinc inde ferream capitum segetem ferro demetens,
Per hominum vulnera ad Bestiam venit:
Quam tamen invenit telis imperviam;
Nam genuinæ soliditati squamosæ accesserant bracteæ.
Armatum scopulum, aut mobile armamentarium dixisset.
Sed habent etiam maxima qua petantur.
Succedit stylo districto Eleazar,
Cataphractæ pectoris inermem uteram suffossurus:
Vt uno lapsu duo caderent,
Tyrannus de mole, ipse sub mole, utercq; sua morte.
Nam seculi fatum est,
Bonos opprimi, malos ruere.
Procumbit furtivo ictu eviscerata Martis fera:
Evertitur prono armo ferrata turris,
Cui pusillus pugio fulmen fuit.
Spargunturhumi præsidentes Barbari:
Victor superincidentis Bestiæ ruina teritur.
O qualis Machabæorum libertas!

Malu

Malunt ſub Bellua frangi, quam vivere ſub Tyranno.
Sed heu fruſtrata virtus!
In Elephanto Antiochi arma erant, non Antiochus:
Loricam telis objecerat pectore vacuam.
Hi mores Tyrannorum:
Arma geſtant, non animum:
Timent dum timentur.
Ergo Eleazar Antiochum petiit, ſed pro Antiocho periit Beſtia;
Pro ſimili ſimilis, imo idem.
Vterq; fera, uterq; duplici corde, & exears.
Sed Elephas inter Bruta Rex eſt, ille inter Reges Brutum.
Gaude feliciſſimo iſto errore, magnanime Martyr.
De Elephanto non Tyrannum, ſed Tyrannidem dejeciſti.
Habes quod optas:
Sentis ex trophæi pondere victoriæ magnitudinem,
Novo ritu triumphaturus;
Nam cæteri Elephanto vehuntur, tu ipſum vehis.
Non potes vulgari funere involvi, Sanctiſſime confector.
Mortem inter opima invenisti.
Ornant te inſignia quæ te onerant:
Et extinctus Regem ſpolias.
Nec tumulum cura: Elephanto tegeris pro mauſolæo.
Neq; incidendo emblemati petenda procul ſegmenta:
Debellatus Elephas ebur miniſtrat.

SIMON

Eleazari frater.

DIPLOMA.

Bonum factum.
Anno Græcæ Tyrannidis CLXXVII, Menſe IX,
Non immemor Senatus Populuſq; Judæus
Quantum Simonis Machabæi divinis virtutibus debeat;
Prudentiæ,
Qua Parentis optimi judicio cunctis mortalibus anteferendus,

Fortißimis Fratribus perpetuum Conſul aſſedit;
Pietati,
Qua paterna germanaq; buſta
Honorificis molibus incluſit;
Charitati,
Qua nutantem fraterno caſu Principatum in ſe recepit,
Domeſticis licet exemplis monitus quanti purpura ſtaret;
Religioni,
Qua ſupremo Pontificis faſtigio impoſitus,
Profanos cum Templo animos depuravit;
Strenuitati,
Qua ſacræ militiæ nuncupatus,
Septem Tyrannorum conatus aut eluſit, aut eliſit;
Felicitati,
Qua Hieroſolymitanam Acropolim potitus,
Pacem Hebræis inſuetam exhibuit;
Munificentiæ,
Qua Rempublicam ære & ſanguine inaniſſimam complexus,
Suo auro publicum ferrum conflavit;
Providentiæ,
Qua rem agrariam maritimāq; turribus Portubuſq; communiit,
Vt tellus & unda tuto ſulcarentur;
Majeſtati,
Qua, vultu habituq; corporis Semideo ſimilis,
Athenobium Tyranni emiſſarium attonuit;
Vigilantiæ,
Qua, Quiritium ſocietate opportune procurata,
Ab Romana Aquila auxiliare fulmen obtinuit;
Deniq; Fortitudini,
Qua, ingratiſſimi Generi proditorio epulo receptus, & deceptus,
Suum duorumq; liberum fidelem ſanguinem dedit:
Ob ea promerita,
Atq; ut Virtutum tantarum notæ
Æmulationi ac ſolamini exſtarent,
Hoc monumentum
Honorarias in tabulas immortalibus literis referri,
Eaſq; Gazophylacii Templiq; frontibus affigi,
Decrevit.

IO.

IOANNES HIRCANUS

Simonis filius.

EPILOGUS.

Requiesce parumper, Viator.
Antiquioris Testamenti volumen ad calcem devenit.
Cum Orbe nata Orbis Historia
In Ioannis præconio sistitur,
A Præcursore Ioanne redordienda.
Idem nomen, Synagogæ Hesperus & Ecclesiæ Phosphorus,
Priori libro exodium, posteriori exordium præbet,
Et paginam utramq; compaginat.
Consonant enim sibi divina; extrema primis respondent.
Æternus igitur Scriptor,
Pro exacti operis colophone,
Memoratorum Principum virtutes in Ioanne collegit;
Vt omnes in uno ligentur & legantur Principes.
Ac ne brevitas Epilogo desit,
Triginta annorum gesta verbis tribus complectitur.
Quid enim de Ioanne Hircano narrat?
Sicarios perdidisse, strenue bellasse, muros refeciſſe.
Totum elogium trilogio expeditur.
Plura memorare posteritas gestiet.
Quod Sororium parricidam, ne matricida fieret, impune dimisit;
Septimum Antiochum pacę, tertium Demetrium bello avertit;
Hircanorum superbia, Idumæorum impietate repressa,
Ex iis nomen, ex istis palmas reportavit.
Hæc, vel inter pensa, canuntur.
At Cœlestis Encomiastes laudes, dum supprimit, exprimit.
Satis ergo fastigii ad Ioannis gloriam accedit,
Quod ipse post omnes, post ipsum nemo laudatur.
Eximius plane Princeps,

Qui

Qui humanis actis & divino commentario metam ponit.

Nam pneumaticus calamus in ultima hac cera hæsit.

Quis neget magnæ molis fuisse Ioannis Elogium?

Dei manum lassavit.

Hoc nempe exarato respiravit divinus Spiritus;

Et feriatum calamum posuit.

Hic tu quoque respira.

Difficile est vera scribere; difficilius audire.

NOVA MUNDI ALAS
SANCTI

ELEAZARI FILII.

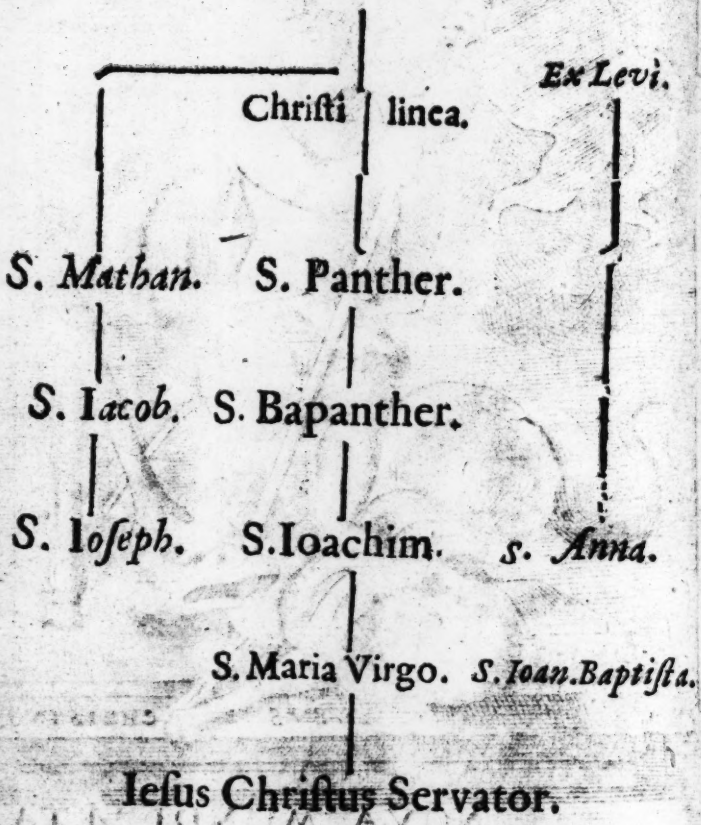

S. PANTHER

Eleazari filius.

S. MATHAN Pantheris Frater.

PARTITIO.

Auditis? sonant divinæ tandem cognationis optata nomina,
Vicini Servatoris tessera;
Qui promissus semper, & negatus, Orbis vota irritat, dū irritat.
Hic Eleazari truncos duos in tramites finditur:
Quorum alter ad Virginē Maritū, alter ad Virginē Matrem,
Uterq; ad miraculum desinet.
Itaq; insectilis Patriarcharū linea, ut Salus intret, agit rimam:
Nobilitas geminatur, ut germinet; germinat, ut geminetur.
Fœcunditatis terminus Virginitas est, Virginitatis fœcūditas.
Debebatur hic concentui consensus,
Ut unico Stemmatis amplexu Homini Deus necteretur,
Et, redeunte beneficio, Homo fieret qui Hominem fecit.
Felices Mathan & Panther tanto Nepote;
Cujus propinqua jam luce afflati,
Divinarum virtutum fulgorem trahunt ex intervallo.
Nulla tamen eorum virtus clarior,
Quam quod suas obscurarunt virtutes.
Nam sacræ Historiæ nihil commisit Mathan nisi nomen:
Panther ne nomen quidem,
Quod, nisi memori Africani calamo effossum, lateret.
Rarum votum inter ambitiosos Humilitas.
Illo enim Seculo, si unquam, claritas crudelitate quæsita.
Aristobulus, Hircani degener Filius,
Innocentem Principatum ad Regni invidiam restituit:
Primusq; tyrannico diademate frontem perfricans,
(Nescius quantum malorum sub ea bractea occuleretur,)
Securius ut regnaret, noluit esse quibus regnaret.
Patrities carcere, Fratrem ferro, Matrem fame confecit.
Nec dilato supplicio,

De

De pectoris vena sanguinem vomuit.
Crudelitatis conscientiam pro vomica devoraverat.
Huic Iamnæus, Salome Matris astu, sufficitur,
Fratricidæ fratricida.
Hem quo devenerit Machabæorum gloria,
Hostilis olim sanguinis prodiga, nunc cognati!
Nimirum nullum patrimonium citius decoquitur quam virtus.
Raro ad tertium pervenit hæredem.
Magnæ mentes amentes gignunt.
Immodesto igitur Seculo modesti Fratres,
Mathan & Panther,
Tyrannicum fastum è Bethleheme in Galilæam fugere.
Optimum quippe in Tyrannos bellum est fuga.
Et in Nazarena Urbe, hoc est inter Flores,
Nazaræo nidificarunt.

S. BAPANTHER

Pantheris filius.

S. JACOB Mathani Filius.

NAUFRAGIUM.

Vos quoq; geminum sidus, Jacob & Bapanther,
Miserrimi Naufragii spectatores ex tuto,
Procellarum finem serenæ lucis augurio præmonstratis.
Tenebat Judaici Regni clavum Iamnæus,
Nauticam doctior ex naufragiis:
Nam male regnando regnare discitur.
Ibat cidente malacia felix lætumq; Regni navigium;
Et æquatos velorum sinus ferente Spiritu,
Gazam, Dium, Essam, Gaulanum, Seleuciam,
Novo triumpho alligatas onerarias remulcabat.
Sed insolito sereno tempestas suberat.
Acerbo statim letho Naviculator demergitur.

Succes

Succeſſit Gubernaculo Hircanus alter, Iamnæi Filius;
Idem Magiſter & Proreta, Rex & Pontifex.
Hunc ſubvertere Ariſtobulus Frater adnititur:
Æquali navis periculo,
Sive geminus præſideat Rector, ſive nullus.
Errat almus in pelago, in alno nautæ.
Duobus imperantibus obtemperat nemo.
Inter hæc intima navigio mala,
Externorum bellorum inſana hyems ſupervenit.
Heſperius Zephyrus cum Armenio Euro,
Cum Tigrane Lucullus,
Alieno exitio rixantur.
Non capit ſeſe Italicum Mare;
Tyrrhenum in Eoum refunditur, & undas miſcent.
Vorticoſa Charybdis Antipater
Per diſcordiarum rimas armorum æſtum immittit,
Navarchum merſura Ariſtobulum, qui clavo hæret.
Hic, cui neceſſitas pro arte,
Demiſſos velorum ſinus adverſo obliquans vento,
Ad Pompeianam Scyllam ultro declinat;
Quæ, rapido turbine,
Judaici Regni clavum ſuis de cardinibus vellit:
Puppim calcat & proram, Arcem ac Templum:
Anchorales avitæ fidei rudentes præcidit:
Et fera vota diſſipantibus ventis,
Legum tabulas, navigii compages diſſolvit:
Fluctuatum deniq; nauſeantemq; Ariſtobulum
In cæcos Romæ vortices abſorbet.
Hic bis emerſus, bis ſubmerſus,
Amica Cæſaris manu ſpirans educitur.
Sed Pompeianorum vi fluctuum circumfuſus,
Nauteam bibit, venenum.
Hic exitus Judææ Regnum & Machabæos Rectores tulit,
Miſerrimam Romanorum Piratarum prædam,
Qui ſacras opes aureaſq; trabes,
Sparſa tempeſtatis analecta reliquiaſq;, collegere.
Eximio documento,
Fraternis diſcordiis Regna naufragari.
Vos vero, amica lumina ſalutareſq; Dioſcuri,
Bapanther & Jacob,

Virgi-

Virgineam è Cœlo Navim, cui nomen à Mari,
Divinis mercibus onustam,
Cœlestemq; Gubernatorem Josephum,
Dexteriore alite velificaturum, ostendistis.

S. IOACHIMUS

Bapantheris filius.

S. ANNA Joachimi Uxor.

EPITHALAMIUM.

Descende Cœlo, ubi nil agis, sanctissime Hymen,
Duas extra Cœlum Cœlites Animas copulaturus,
Joachimum & Annam,
Illum Regia, hanc Sacerdotali stirpe:
Ut dotali utroque apice, Nepotem instituant
Inter Reges Pontificem, inter Pontifices Regem.
Age, jugalibus nodis quos Æternitas nexuit,
Cor geminum stringe, vel unicum divide:
Ut alter Sponsus ex altero spiret.
Sed heu spinosa primordia! initio planges, dum panges.
Ultra viginti annos sterilis ille thalamus
Nihil nisi lacrymas gignet.
Sed verte statim lætioribus hanc næniam:
Nam sterilis Parens
Majorem prolem utero capiet quam mente;
Stupente rerum Natura
Tam fœtam quam fœtum extra suas leges.
Adde novam inter fœminas laudem,
Citra Sobolis crimen Matrem fieri.
Nam cæteræ, Carnifices antequam Matres,
Partum conficiunt dum concipiunt;
Unoq; momento,
E Cœlo demissam Animam Orco exponentes,
Vitam largiuntur & lethum.
Sola Maria, Parentis honos, non onus.

Ma-

Maternum uterum condecorabit intrando.
Nec deerunt puerperio præſagia:
Renaſcente enim Templo naſcetur Virgo.
Alteram Dei Domum parabit Anna, alteram Herodes reparabit.
In altera Numini fient victimæ;
In altera victima fiet Numen.
Creſcet cum Prole Parentum felicitas.
Nam mutuo repignorati amoris officio,
Filia ex Parentibus, per Filiam Parentes vivent.
Ita Joachimi Penates alterum Cœlum merito voces;
Ubi Sacra Familiæ Trias,
Corporibus tripertita, Animis una,
Genitor, Genitrix, Genita,
Beabitur, & beabit.
Omnia deniq; in unum vota colligent
Longævi Conjuges;
Cum ſeſe Numinis Avos mirabuntur.
Tanta gaudia
Nec illi ferre, nec tu fari potes. Tace.

S. IOSEPH

Iacobi filius, Virginis ſponſus.

TITULI.

Senis hujus magnitudinem tergemino metire Titulo.
Vir MARIÆ fuit:
Solus nimirum toto Orbe ſelectus,
Viragini Vir, Virgini Virgo.
Fortunatum Conjugium,
Cui dexter Ales Angelus,
Divinitas Pronuba, Flammeum Flamen, Dos Verbum!
Unica hæc Hymenæi teda fumo caruit,
Virgineo candore non denigrato.
Jugalia hæc vincula nihil ſtrinxere præter Animos,
Nec ultra amorem ivere amantium vota.

Nec novum Joſepho, Dominæ nolle miſceri.
Dubito nuptialem cœlibatum, an cœlibes nuptias vocem;
Nam Sponſæ contubernio Sponſi virginitas geminatur,
Novoq; miraculo, forma pudicitiæ ſuffragatur.
Deniq; ſic Palmæ nubunt.
Hinc alter ille majorq; Titulus:
Pater IESV fuit.
Quippe natura Patruus, conjugio Vitricus, officio Pater,
Privignum Numen educavit, erudiit, aluit;
Et vitam ſi non dedit, ſervavit,
Deumq; oculis genuit cuſtodiendo, toties Pater.
O quanta dignitas, Filium participare cum Deo,
Et ulnis Alumnum gerere Orbe majorem,
Qui vel parendo Parentem facit!
O gratas educationis vices!
Ille ſervat, hic ſervit; & Altorem ſuum Alumnus alit.
Orant alii Numen, hic cogit:
Nam Patris vota imperia ſunt.
Adjice poſtremum Titulum:
Filius DAVIDIS fuit, & FABER.
Quis credat?
Regia Davidis linea in Materiario finitur;
Novæ nimirum nobilitatis Fabro.
Nam retrograda generis claritas
A Deo in fabrum, à Fabro in Reges Avos refunditur.
O nexa Providentiæ opera!
Regalis Genealogiæ princeps Adam, poſtremus Joſeph:
Ille Agricola, hic Faber.
Nam lignum, peccati materiam, ille ſevit, hic ſecuit.
Haud alienum à Chriſti Patre miniſterium:
Quid enim Deus niſi Faber?
Tornare Orbem, inſpicare montes, dolare campos,
Excidere Homines, fabrilia ſunt.
Vere ut dicas Fabrum Deum, & Fabri Filium.
Reſpondent vero morienti Chriſto hi natales;
Ut inter eandem artem viveret, & occumberet.
Malleus, forfex, terebræ, clavi, ligna,
Vitæ miniſteria, Mortis inſtrumenta fuere:
Eademq; domeſtica arte cunæ dolantur & cruces.
Suæ igitur neci naſcendo proludit,

Dum

Dum ex Fabro naſcitur.
Nec minor Davide Joſephus,
Avitum Regnum gerit in officina.
Stant illi ſua Imperii ſigna,
Fabriles ſecures & lignei faſces, quos Puer alligat,
Summa illi authoritas:
Mortalibus imperat Puer, Puero Mater, Matri Sponſus.
Nec Imperii nomen abeſt;
Quid enim Joſeph niſi Auguſtus?
Itaq; uno tempore ſuum Roma Auguſtum jactat,
Nazareth ſuum.
At quanto dignior hic Magiſtratus,
Rerum Dominum domi poſſidere?
Solus igitur Mortalium Joſephus
Cœlum non impetravit, ſed exegit.
Nam quæ aliis divina donaria ſunt,
Joſepho iſagogicum fuit & nutricia.

SANCTA
MARIA VIRGO
Ioachimi filia, Chriſti mater.

SCULPTURA.

Lauretana hæc Statua Lucæ ſcalpellum ſenſit.
Vtinam Vitæ quoque ſimulacrum calamo edidiſſet.
Sed hiſtoriographi officium argumenti divinitas vertit.
Nam cœleſti calamo in ferreum cœlum degenerante,
De ſcriptore ſculptor, pro vera effigie ligneam dedit,
Totamq; exanimavit hiſtoriam.
Falleris, Viator. Figmentum hoc Evangelium ſupplevit.
Facundus codex eſt caudex.
Atqui diu ſecum cogitabundus Artifex
Animi Ideam ligno impreſſit.
Audi myſteria, & mirare.
Primum, Cedri Regiæ Arboris trunco exciſa effigies,

Nobilitatem refert:
Quæ undeviginti luxuriosa Regibus, Virginem tulit,
Tanti Generis non tam stirpem quam stipitem.
Prætèrea, ex arescente Materia sculpitur:
Nam sterili Matri ingenita est Virgo.
Quid enim mortua ex Venere gigneretur nisi Virgineum?
Nullum in hoc Typo peccatum culpes;
Nullum in Prototypo;
Ne illud quidem Mundo cognatum:
Nam sola Maria Adami lutum non oluit.
Jam si Templo Imago, Imagini Templum dicatum,
Templis etiam colenda Maria Templum coluit,
Cum trimula castis Aris admota,
Ipsa Deo, ipsi Deus, virgineum florem servavit,
Munusq; impetravit offerendo.
At quod Fabrili materiæ nubilis adhæret forma,
Speciosum cum Fabro conjugium refert,
Imo in conjugio cœlibatum:
Nam si Statua nuberet, sic nuberet.
Cernis eodem trunco
Exsculptam cum Filio Matrem, cum Matre Filium,
Gemino, & uno corpore;
Ut dubites utrum ex alio nascatur.
Habes prodigium illud maximum,
Cum Deo genita Deum genuit:
Novoq; reciprocæ cognationis vinculo,
Dei Filia, Filii Sponsa, Sponsi Domina, Domini Ancilla,
Cœlestia humanis, humana cœlestibus compaginavit.
Sed heu brevis voluptas! Vide ut Christifera Imago
Infantem gremio stringit, atque scalpenti porrigit.
Sic Filium, Simonis gladio scalpendum, obtulit Mater.
Miraris Ægyptium Statuæ cultum, colorē, solutum crinē?
Non alia specie profuga hæc Astræa
Herodianam Vulpeculam latuit inter Ægyptios,
Gemino, Sole felices.
Sic rerum Arbiter, ne Tyrannū perderet, Filium proscripsit.
Insigni documento, excutiendos malos Principes,
Non cædendo, non cedendo, sed recedendo:
Hoc ipso miseros, quod Justitiæ desertores Justitia deserit.
Mirum potius, cur dextera Puerum sustinente,

Vix

Vix dexteræ fidens læva medium amplectitur.
Nam pia Genitrix, in Templo recuperata Prole,
Rapaces adhuc Synagogæ manus formidat;
Et inter voluptatem & timorem,
Amplexus geminat, ut affectus.
Quæris divino ut Amore flagraverit?
Habes calorem ex colore.
Fuliginosum hoc lignum Amoris torrem ostendit.
Silentium quæris? Statuam taciturnam interroga.
Verecundiam? nil suis oculis amplius indulsit,
Quam Statua suis.
Clementiam? suspice prolatam Christi dexteram,
Veluti miseris bene precantem.
Hanc rogavit Parens, & quicquid rogavit irrogavit.
Sane primum ac postremum Christi Miraculum
A Parthenia Matre impetratum constat;
Ut pervicacia sit dubitare de cæteris.
Refert jam Opificem scitari,
Cur discriminatis, ut in funere, crinibus,
Dolentem dolavit, sed erectam.
Certe sic stetit juxta Crucem, Cruce altior & solidior.
Callide igitur fœmineam Statuam sculpsit Lucas:
Nam Filii mortem ut Fœmina sensit, ut Statua tulit.
Quin etiam Cedro ectypam Virginem elaboravit,
Simili cum Cruce ligno,
Nam Crucis instar, Cruci opposita,
Et altera alteri patibulum fuit.
Quid? ultima ejus fata nil argutius exprimat,
Quam incorrupta è Cedro Statua,
Exanimati, sed incorrupti corporis typus.
Æterna hæc sanctio, ut omnia pereant vel immerentia;
Damnata, quia nata.
Post omnium mortes Mors ipsa morietur.
Adeo Parcæ ne sibi quidem sunt Parcæ.
Sola Deipara periit, non putruit, & in scrobe refloruit.
Restabat erudito operi labor extremus,
Triumphalis ad Cœlum Heroinæ cursus:
Hunc deniq; Imago refert,
Erecta, paludata, auro coruscа.
Tali siquidem pompa

Ad illum veniens qui ad ipsam venerat,
Cœlum addidit Cœlo.
Quin operi coronam imposuit Sculptor,
Dum sacrum Simulacrum coronavit.
Nimirum, Cœli Augusta Terras dispiciens,
Regia semper munera
Optantibus donat, ignaris ingerit, ingratis obtrudit,
Neminem relictura miserum, nisi qui esse velit.
Dubitas? Statuam do testem.
Ante hanc nemo vacuus rogavit;
Ne Turca quidem.

SANCTUS
IOANNES BAPTISTA
Virginis ex Consobrina nepos.

PRÆCONIUM.

Iamjam Numen aderit:
Adest jam Numinis Præco.
Hoc Præcone
Nemo major, nemo minor.
Prophetarum postremus, Martyrum primus,
Solis Lucifer, Luciferi Vesper,
Messiæ magnitudinem ex sua imagine expressit.
Imo Messiæ Mystes, & Christi Christus,
Mundi Lustratorem lustrali aqua sanxit:
Ambigente Iordane, lavaret an lavaretur.
Nobilis fluvius cœlesti Eridano minime invidus;
Nam ille in Cœlum translatus, huic Cœlum delatum.
Hem quantus, at quantulus fuit!
Tantam sanctitatem ad nihilum redegit,
Cum se Neminem *dixit.*
Tantoque se diminuens quanto cœlitus auctior,
Cum Omnipotentia certavit.
Hic ne vinceretur, angentem vicit se minuendo:

Illa

Illa ut vinceret, imminutum vitit augendo.
Adde; hoc Præcone
Nemo taciturnior, nemo vocalior.
Vix conceptus silentium Patri indixit;
Vix formatus Deum hospitem nutibus excepit;
Vix utero egressus, solitudinem ingressus,
Hirtus, jejunus, vigil,
Cum Angelis Angelus, Mutus cum Mutis vivens,
Quod loqueretur tacendo didicit.
Nemo diutius infans fuit, nemo altius fatus.
In deserto disertus,
Et jam nihil nisi vox,
Rudes instruxit, avios reduxit,
Peccantes increpuit, Reges terruit.
Trunco etiam capite clamosus,
Vivum se Morti approbavit;
Et ad Mortuos vitæ Præco descendit.
At at, procumbito, Viator.
Præco siluit; Messias adest.

IESUS CHRISTUS

Dei ac Virginis filius.

META.

Sistimur O tandem tibi, Clementissime Assertor,
Sacri Voluminis Alpha & Omega,
Non longius vagaturi te contacto.
Quo enim procedat qui te accedit, ultimam rerum Metam?
Tu Aviti Generis Meta,
Matris annos in Proavis numeraturus,
Trium & sexaginta Patriarcharum Stemma claudis;
Omnium nobilissimum, quia notissimum.
Nam patritii Stipites reliqui,
Qua commendantur vetustate carioſi,
Simul eduntur & exeduntur.

Tu antiquorum antiquissimus, novissimorum novissimus;
Majoribus major, posterior posteris,
Sevisti nobilitatem tuam, & messuisti;
Vere tuam, quia à te fluxit, in te rediit.

Tu, Divinorum Operum Meta,

Cœlesti satu mortalia cœlestibus nectens,
Ex Deo Homo, ex Virguncula Deus,
Quod unum deerat universitati miraculum, explevisti.

Tu, Temporum Meta,

Summo solstitio, nocte media, anno extremo natus,
Solis fugam, umbrarum incrementa, anni lapsum inhibuisti;
Et geminus vere Ianus,
Antiqui noviq; Seculi intercalaris Spectator,
Pacem, uti terminales Ferias, Orbi indulsisti.

Tu Dignitatum Meta:

Qua in Stabulo contacta, Purpurati Astronomi retrocessere.
Nam quis ultra Bubile illud fastus explicet,
Ubi superbiæ frænum est fœnum?
O novæ Astronomiæ sectanei Reges!
Cæteri Præsepe inter Stellas, hi Stellas in Præsepi observarunt.
Scite igitur capitum decora ante tuos pedes projecere,
Gnari dignitates desinere ubi incipiunt.

Tu, Mosaicæ legis Meta,

Durissima jura circumcisus circumcidisti,
Et inamœna Synagogæ spatia metasti;
Lapideo illo gladio pro limitaneo lapide infixo.

Tu, Sapientiæ Meta,

Pharisaicam Templi Exedram duodennis evertisti.
Nam te audito, qui omnia docebant, nihil se scire didicerunt;
Et Infante Magistro, se noverunt Infantes.

Tu, Infernæ potentiæ Meta,

Spectante Solitudine, cum Lucifero congressus,
Avidum esuriendo strangulasti;
Et incestam illam naturam, æternæ flammæ custodem,
Malarum Vestalium supplicio de rupe impellens,
Hesperum fecisti ex Lucifero.

Tu, Peccati Meta,

Jordanem intrando abluens, ut aliorum sordes elueret,
Herculeæ instar columnæ, fluctibus demersus,
Undarum & scelerum cursum progredi vetuisti.

Tu

Tu, Votorum Meta,
Patrium orbem bene merendo discurrens,
Fatigato sæpius pede, nunquam manu,
Supplicia à supplicibus avertisti.
Tu Mortis Meta,
Arboris ejusdem paxillo quo Mors Adamum transfixerat,
Æqua talione Mortem confixisti:
Quæ funestissimo exacto stadio,
Ad eundem stipitem, unde mota fuerat, stetit,
Et Adamo altero absorpto priorem vomuit.
Tu, Gloriæ Meta,
Æneos Orci postes cruenta dextera eluctatus,
Gementem sub Terras Patriarcharum Populum
Ab tartareis ignibus ad Empyreos evexisti;
Relictisq; in Monte vestigiis quæ insisteremus,
Tam faciles ad te aditus pandis, ut volare sit velle.
Te igitur, Beatissimam omnium verum Metam,
Ex destinato assequutus, exacti operis cursum sisto,
Hoc uno rectum, quod ad te pervenit.
Is enim errat qui à te deerrat.
Hic festivo celeusmate Stationem occupans,
Foliorum carbasa complico,
Et pro anchora, emeritum calamum figo,
Anno tuo 1643.

FINIS.
FINIS

EMANUELIS THESAURI ELOGIA CÆSARUM

AD ARDUA TENDENS

LONDINI
Ex Officina
R. DANIELIS
MDCLVII.

CÆSARIS ELOGIUM.

C. Julius Cæsar,

Lucii Cæsaris F. lux Cæsarum & Pater,

Romanus Alexander, Terræ Mars,

Omnibus tam metuendus, quam mitis,

Precium fecit servituti.

Victo orbe Vrbem victricem orbis vicit.

Defuere illi hostes, hostem habuit Patriam,

Ne deesset unquam quod vinceret.

Ingratam Patriam patriis armis puniit;

Eam vicit invitus, qua vixit invita.

Qui Romæ propugnator non regnavit, regnavit expugnator:

Pro Roma triumpharat, de Roma triumphavit:

Amavit tamen inimicam, nolenti profuit.

Sæpe à fulmine lauro servatus regia,

Non semper.

Quem inermem timuerunt arma, armata necavit toga.

Cessit Civibus Cæsar cæsus.

Sero cognitum luxit Patria.

Viventem hostem, mortuum vocavit Patrem,

Parricidium confessa cum Patrem dixit.

Disce, lector.

Melius sæpe quæ non habes vides, quam quæ habes.

Cæsar per mare natans commentarios gerit.

orrida felici rumpit freta pectore Cæsar:
Librum læva regit, dextra flagellat aquas.
um mare Cæsareæ formidat verbera dextræ,
Currit inoffenso tuta siniſtra libro.
extera fit remus, navis tua corpora, Cæsar,
Vela chlamys, malus læva, volumen opes.
itis illæsæ metuenda per æquora merces:
Naufraga non poterit tanta perire ratis.

Scribit ſuos commentarios.

uæ modo fulmineum vibrabat dextera ferrum,
Pacatos calamos ſanguinolenta regit.
cribit dextra eadem calamo, quæ geſſerat enſe;
Hoſte vetuſtatem deficiente ferit.
Nulla tuæ, Cæsar, celebratæ gloria dexttræ,
Aut ferro, aut calamo ſi caruiſſet, erat.

Contra Iubam pugnaturus Augurium ſpernit.

Effugit attonito ſacris data Victima Vate,
Nudaque deluſis linquitur Ara focis.
Impavidus metuenda videt præſagia Cæsar,
Captaque neglectis promovet arma ſacris.
Fortunam ſedenim, vel ſeſe conſulit unum:
Non capit à profugo præſcia fata Bove.

Cæsare mortuo ſidus novum apparet.

Sidereum repetit, cui ſe ſubduxerat, Axem,
Et, quæ celarat, lumina Cæsar habet.
Impia ſecretum manifeſtant vulnera Numen,
Stellaque per lacerum libera corpus abit.
Tranſtulit imperium Cœlo, dum linqueret Orbem.
Par erat ut victo vinceret Orbe Polum.
Jam conjuratæ prodeſt injuria dextræ.
Magnum, quem voluit perdere, Roma facit.

A U-

AUGUSTI ELOGIVM

D. Augustus Octav. Cæsar

Patris Virtutem contraxit, filius Patre major.

Illi corporis forma Imperium promisit, Animus dedit.

Privatus Imperatori similis, Imperator privato fuit.

Doluit Patria cum Principem fecit, gavisa cum habuit:

Timebat carnificem, medicum experta.

Ad bellum natus, bellum fugavit.

Motus est Orbis illo moto, quievit quieto.

Brevis pugna pacem peperit longam.

Abortum fecit fortuna.

Iani Templum solus clausit; Musarum solus aperuit.

Quibusdam non earuit Vitiis, vitiorum severus ultor.

Quæ admittere pudebat, committere non puduit:

Hoc tantum se Hominem probans, quod in humana incidit.

Qui Deus habebatur inter homines, cepit homo haberi inter Deos.

Demum Nolæ, volente fato,

Invictus viris, victus à Fœmina,

Obiit sol Patriæ, oriens ploratus, ploratus cadens.

Disce, lector.

Quo præsente exspiraturum te putas, forte suspirabis si absit

Augusto comedenti Aquila panem rapuit.

Dum prandes, tibi furtivo Jovis armiger ausu
Ambesas avido diripit ungue dapes.
Ab Jove consuerat divisam sumere mensam:
Te similem cernens credidit esse Jovem.

Augustus Dei nomen inique assumit.

Uno bina videt miracula tempore Mundus.
Cedere Roma Deo prodigiosa negat.
Nam Deus humanos dum se tenuavit in artus,
Parvus Homo ingentem se facit iste Deum.
Ille Homo cum fiat, Divus non desinit esse:
Cum Deus hic fiat, non sinit esse malus.
Major es ergo Deo, vel nomen fingis iniquum,
Cæsar: non potuit, quod potes ipse, Deus.

Audita Civium clade, caput ad parietem allidit.

Truncа videns Populi derisus corpora Cæsar,
Aspera semineci marmora fronte petit.
Scilicet ultricem geniali vulnere niti
Pallada conatur: se putat esse Jovem.

Veneno ab Vxore (ut putatur) propinato interit.

Cruda novercales commiscet fœmina succos,
Cæsar & in pateris ultima fata bibit.
Pastus vipereis vita fugiente venenis,
Ad lentam properat pallidus ora necem.
Namq; hostes rabidi, Furiarum ut maxima Regem
Perderet, orarunt: perdidit Uxor Anus.

TIBERII ELOGIVM.

Claudii Tiberii Neronis

In obscuro atramento clarescant gesta, si possunt.

Hic Liviæ filius, Augusti Privignus,

Matris mores tenuit, non Vitrici.

Acuto in pessimis ingenio, obtuso in optimis,

Dexteram fortunam, sinistram virtutem habuit;

Triumphator aliorum sæpe, nunquam sui.

Repugnante Vitrico, Matre propugnante,

Ad Imperium ab exilio venit, in exilium missurus Imperium,

Tam sceptri amans cum non haberet, quam amens cum habuit.

Sponte se Roma Tyranno tradidit, Tempori serviens, non Regi.

Cives pressit, ut aurum exprimeret.

Simulatione Proteus,

Non unquam magis hostis, quam cum blandus,

Manu hamabat, amabat vultu.

Capreis marcescens Romæ aderat

Ferro, si non consilio.

Fame Nepotes perdidit suæ famæ Nepos:

A Nepote tandem perditus, obiit.

Huic lætas Populus exequias fecit.

Disce, Lector.

Mores non mutat, qui gradum mutat.

Tiberius etiam noctu res objectas videt.

Accipiterne rapax, metuendave Noctua furtis
Sit Cæsar, dubium est: est tamen alteruter.
Accipiter nil nocte videt, nil Noctua claro
Fusca die: Cæsar nocte dieque videt.
Est utrumque igitur pavidæ migrate volucres,
Non vobis nox est, non bene tuta dies.

Fame occidit nepotes.

Nutrit Amyclæum Romana per antra Leonem,
Nutrit & Hyrcanæ Claudius ora Feræ:
Cæsaream lambit saturataq; Vipera dextram;
Humanas capiunt lubrica monstra dapes.
Quæris jejunos cur perdidit ille Nepotes?
Non tantas poterat pascere Roma feras.

Dum tonat, lauro se cingit.

Audit iners, metuit stridentia fulmina Cæsar,
Sulphuream nimbo parturiente facem.
Quasque serenato temnebat sidere, frondes,
Adjungit tepidis nube tonante comis.
Erasti: quin te quia cingit Regia laurus,
Regia te, Cæsar, fulmina concutient.

Fame perit.

Abripit expressis quantum petit Urbibus aurum,
At nequit aurivoram solvere dente famem.
Illyricis gravidum suspirat messibus Istrum:
Devorat optatas Cæsar, & ardet, opes.
Quicquid Romana metitur sine lege securi
Flagrat, nec toto frangitur orbe fames.
Desine consulto tua, Cæsar, Aruspice fata
Quærere: vis dicam? tu moriere fame.

CALIGULÆ ELOGIVM.

Claudium Cæſ. Caligulam

Ex clade Heroum, ex cæde nominis, ex caligine oblivionis

Perge vindicare, Fama,

Qui in Mortis caſtris vitam habuit.

Nondum puer, jam Miles, prius gladium vidit quam Solem.

Vt Mavors ortus, ut Bacchus vixit:

Fortior infans quam adultus,

Præpoſteram habuit ætatem.

Tantum ut Imperium raperet, ſui ortus memor,

Tiberio vitam cum vita rapuit;

Ejus ſanguine ſuam chlamydem purpuravit;

Regiam laurum meſſuit gladio:

Quamvis, laurea contempta, primus auream coronam geſſit,

Aurum Imperii, non laurum amans.

Deus credi voluit,

Humana vitia Deorum commendans nomine.

Immortalitatem affectavit mortalis.

Demum ſua morte mortalitatem eſt faſſus:

Nam inter milites ortus inter milites obiit:

A milite vitam accepit & mortem.

Diſce, lector.

Fortis eſt non qui inter fortes naſcitur, ſed qui fortiter vivit.

Cali

Caligula naſcitur in campo.

Cæſar ut incluſus materno carcere ſenſit
Claſſica, non potuit tædia ferre moræ.
Intempeſtivo diſcindit viſcera nixu,
Sanguineamque petit ſanguine tinctus humum.
Ut clypeo exceptus novit volitantia pila,
Natalem gemuit ſe celeraſſe diem.
Crediderat ſedenim pateras audire ſonantes:
Deceptum ſimili ſe videt eſſe ſono.

Primus aureum diadema tulit.

Primus Apollinea commutas fronde metallum,
Cæſar, & aurifero ſtringis in orbe caput.
Non ſano capiti fragiles per tempora frondes
Non ſat erant; nodo te meliore ligas.

De milite natus à milite occiditur.

Quem dederant vitæ Martis feralia caſtra,
Eripuit vitæ Militis una manus.
Mars animum dederat; ſed cum te, perfide, Baccho
Perſimilem vidit, quod dederat repetit.

Saturnalibus diebus addidit Iuvenalem.

Fœmineas Cæſar cum faſtidire calendas
Cœpit, & heroam ſiſtra peroſa manum,
Saturnalitiis Juvenalia feſta diebus
Junxit, & attonita diſtulit Urbe Jocos.
Crede, nec ingratus Juvenalia munera Civis
Accipiet: Dominum non ſinet eſſe ſenem.

CLAVDII ELOGIVM.

Claud. Tiberius Cæsar

Ante Imperium sine fama fuit, quia latuit:
In Imperio infamis, quia non latuit.
Clarior erat si fuisset obscurior.
Hic in angulis gladium fugiens sceptrum invenit.
Quem cæsum voluerunt Patres, Cæsarem fecit miles.
Vecors, stupidus,
Stultus prudentibus, prudens stultis visus,
Iuris gladium tam periculose vibravit quam ignave,
Calamo felicius quam gladio usus.
Avorum gesta suo calamo testatus,
Sua gesta nepotum calamis liquit detestanda.
Triumphavit semel, pugnavit nunquam:
Timida fortuna (ut Elephas) Victoriam aborta est.
Honores contempsit carens virtute,
In hoc tantum justus.
Censuram Censore dignus, Dominium sub Domino gessit.
Liberti libertus, Vxoris servus,
Omnia in Imperio habuit præter Imperium.
Vxore una occisa aliam habuit Vindicem,
Veneno ab Agrippina sublatus.
Disce, lector.

Ignavos si per vim extollas, per vim deprimes.

Claudius

Claudius in latebra occultus Imperator fit.

Imperii fugiens lucem latebrosa subivit
Cæsar : quam Princeps maluit esse Fera.
Conscia mens sceleris pronum formidat honorem :
Ægra manus sceptri pondera ferre nequit.
Desine, Roma, Ducem nolentem velle : quid urges ?
Non volet is sceptrum ponere, quando voles.

In Imperio vitam inertem ducit.

Fœminea temerata manu regalia Cæsar
Sceptra gerens, partum perdidit omne decus.
Regius illustrat latitantia crimina fulgor :
Quem toga celabat prodit aperta chlamys.
Obscurat claro in folio sua nomina Cæsar.
Clarior in latebra, si latuisset, erat.

Plures aquæductus condit.

Cærula Romanas quæ proluit unda ruinas,
Cæsareo liquidum munere fundit ebur.
Qui Tiburtinis Anio subductus agellis
Civis in Ausonias se stupet ire Domos,
Quique per infracti peregrinus vulnera montis
Transfuga Romulea Fucinus Urbe fluit,
Et piger attonitis qui torpet fluctibus amnis,
Cæsar, cuncta tuæ sunt monumenta manus.
Exigit undarum te Principe Roma tributum :
Terrarumque caput vult caput esse Maris.

Non exit ad pugnam.

I piger, abstrusis te vecors eripe Thermis :
Jam vocat ampla tuas Barbara præda manus.
Hostibus aucta seges Romanis falcibus auget
Materiam : tantæ sunt tua damna moræ.
Providus Imperii jacturam Claudius horret :
Imperium in latebris servat, ubi dederant.

NERONIS ELOGIVM.

Neronis Claudii Cæsaris

Aude, calame, vel scribere nomen, vel projicere.
Calamis pungatur, quos gladio acuit.
Hic inter privatos optimus, inter Principes pessimus fuit,
Regno dignus nisi regnasset.
Depressit illum fortuna dum erexit.
Molles illius mores in duris induruere in mollitie.
Dum laurum acquisivit Regiam, palmam amisit popularem.
Victoriam sceptro terruit;
Regia fascia eo tantum usus, ut malesanum verticem ligaret,
In quem Imperium projecit Fortuna ut frangeret.
Patriæ Dominus, non Princeps fuit.
Domum Augustam fecit, angustam Vrbem.
Matris viscera quæsivit ferro, dubius an ferrea essent:
Cui occisæ Romam fecit Rogum.
Patriam incendit, ut exstingueret.
Romæ demum vitam reddidit, cum suam projecit.
Qui Nero fuit aliis, sibi non defuit Nero;
Injustus aliis judex, justus sibi.
Alienum sanguinem quem biberat per sua vulnera regessit.
Defuit exstincto rogus.
Ignis avara fuit Roma, quæ tantum ignem acceperat.
Disce, lector.
Dedignatur terra tegere, qui terram dedignatur tangere.

Nero

Nero inflammat Vrbem.

Orbem, Roma, novum metuenda potentia Regum
Te facit; ipse tuas invidet Orbis opes.
Tranquillas Genitor dederat tibi Romulus Auras,
Saxea telluris Viscera Tarquinius;
Claudius abstrusis vexit tibi ductibus Undas;
Ignea, ne desint, fert elementa Nero.

Dum ardet Roma, Cythara canit.

Non patriæ Cæsar lachrymis, non igne movetur;
Amittunt vires ignis & unda suas.
Dum videt ambustum Patriæ fumare cadaver,
Exequias hilari solvit honore lyræ.
Vincere Thebani tentat miracula fabri:
Condidit ille Urbem, destruit iste lyra.

Matris ventrem lacerat.

Matris ab infracto prodit fera lubrica ventre,
Atque oritur Lictor, filia quæ latuit.
Non oblita sui Romana est Vipera moris;
Quos oriens nequiit, frangit adulta sinus.
Frangere non poterat tam ferrea viscera nascens:
Fregit cum potuit ferrea facta manus.

Seipsum occidit.

Vivere Nestoreos meruisti Claudius Annos:
Non nisi cum lachrymis te tua Roma vocat.
Tigris erat qui te ferit: petat ergo scelestus
Tartara, Caucaseam viscere pascat avem;
Cursibus æternis illum Rota versa fatiget;
Tantaleam nequeat solvere fonte sitim.
Non, Nero, (vaticinor) saltem morieris inultus:
Ille tuo, qui te conficit, ense cadet.

GALBÆ ELOGIVM.

Sergius Sulpitius Galba

Elogia qualia libebat audivit Vivus,
Qualia licet mortuus audiat.
Veritas Posthuma Patrem non timet.
Pasiphaes filius credi voluit, non Achaiæ: credatur:
Non nisi ex Pasiphae fluxit Minotaurus.
Ab Sulpiciis degener, suppliciis genitus,
Neroni suffectus est Nero.
Non Tyrannum amisit Roma, sed mutavit.
Fero Iuveni senex furens succeßit, Immaturo putris,
Auri Scylla, gemmarum magnes.
Fortunæ simulacrum coluit, à fortuna delusus;
Tam fortunæ quam aliis onerosus.
Tribus libertis regendum sceptrum dedit;
Ne pauciores Romam quam Avernum affligerent furiæ.
Durus aliis, sibi mollis,
Timorem exegit, odium elicuit;
Tam timore dignus quam odio.
Milites ad alienum sanguinem allicions ad suum allicuit.
Dum fictis armis mortem provocat,
Veris necatur.
Discе, lector.
Mortem non spernant qui mori timent.

Galba

Galbæ ad pedes Victima ſacrificanda fugit.

Taurus adoratas fuerat moriturus ad aras.
Senſerat, & dubiæ vulnera certa necis.
At fugit, & ſacro fœdavit ſanguine Galbam,
Geſtatus bijugis dum ſonat altus equis.
Quod petis aufugium? qualem, fugitiva, ſalutem,
Victima? Carnificem dum fugis, ecce petis.

Galba ſacrificante, Puer qui miniſtrabat repente caneſcit.

Dum ſacra jejuno deſignat vulnera cultro
Ante coronatum Galba cruentus ebur,
Aureus argento mutatus canuit Infans,
Intempeſtiva diriguitque nive.
Infelix, Roma, es, Galbæ ſi liqueris enſem:
Imminet en propero cana ſenecta pede.

Galbæ bis in ſomnis offertur fortuna.

Te Dea velivolo quæ tranſigit æquora tergo,
Ut Sceptrum caperes, viſa rogare fuit.
Inde relabentem cum jam te cerneret annis,
Se tibi rapturam, quod dedit ante, monet.
Te Juvenem gemmiſque levem Fortuna ferebat:
Ditior & Senior, ſis gravis. Eſt mulier.

Galbæ emortui caput haſta circumlatum ſaxis petitur.

Fama eſt in gelidum conſpecta Gorgone Saxum
Viſcere torpenti diriguiſſe Viros.
Prodigium majus: quod ſumma devehit haſta
Lixa, caput longe ſaxa animata vocat.
Infernæ majore Domus tortore ſonabunt:
Quarta Erebum, major Gorgone, Dira petit.

OTHO.

OTHONIS ELOGIVM.

M. Otho Sylvius,

Sylviorum ſylveſtris palmes,
Paterni animi tenax, pecuniæ prodigus hæres,
Auri avidus, ut evomeret,
Quæſturam geſſit, queſturam poſuit.
Neronis intimus, intime Nero fuit.
Dignus qui Neroni ſuccederet eſt acclamatus.
Non tamen à Nerone Regnum accepit ut Hæres,
Quo illud furaretur ut Nero.
Pari facto cum Nerone accepit, pari fato dimiſſurus.
Ære alieno obrutus,
Sceptra accepit ne periret:
Periit quia accepit.
Faces Civiles ſuis odiis accenderat:
Debuit ſuo ſanguine reſtinguere.
Qui in adoleſcentia otio ſenuerat, ſenecta non eguit.
Suorum ſcelerum ultor fuit.
Oculos ſibi prius effodit:
Parva jactura, cum iis non uteretur.
Cæcus deinde cæcam mortem quæſivit ferro:
Non tamen cæca erravit manus,
Diſce, lector.
Malis ſi deſit Carniſex, ſibi non deſunt.

Otho Diti ſacrificans, litat quod dirum erat.

Si tua Semideûm Patri cadat Hoſtia, Cæſar,
Tabida fumoſis ignibus exta ſonant.
Si Diti cadat ante aras, jam Mulciber inſons
Integra ſincero viſcera dente vorat.
Infelix Cæſar! vel ſint tibi numina læva,
Vel dextra, ipſe Diis Otho ſiniſter eris.

Rapax eſt alieni.

Claude flagellatas, Mercator, marmore gazas:
Othonis penetrat marmora clauſa manus.
Turbato concede mari tua lucra, Britanne:
Extrahet immerſas Cæſaris aſtus opes.
Si pedibus, quantum manibus valet, Otho valeret,
Aerias curſu vinceret iſte grues.

Priuſquam ſe occidat, oculum ſibi confodit.

Somni Sororem Vulgus ut mortem vocat,
Dormire credit Otho quos cogit mori.
Quin ipſe cæde Civium laſſus gravi,
Tandem repoſitis ocium telis petit.
Iſtinc ſtrepentes jam recedant Aulici:
Dormire vult, cœpit feneſtras claudere.

Seipſum occidit.

Mille Tyrannorum, Cæſar, tormenta mereris:
Et tamen eſt crimen ſi tibi tela paras.
Te quicunque necet pius eſt, tamen ipſe ſceleſtus
Es ſi te ferias: eſt ſcelus eſſe pium.
Te damnat Cœlum, te conſcia Tartara damnant;
Es reus, at lictor non potes eſſe tui.
Quam malus es, Cæſar? quæ te pia Numina luſtrent
Crimine, ſi pietas te facit ipſa reum?

VI.

VITELLII ELOGIVM.

Aulus Vitellius

Se à Fauno originem trahere putavit:
Iure quidem;
Nisi ille semiferus fuisset, hic totus ferus.
Adolescentiam ne quæras; Capreis in ocio perdidit.
Ætas virilis notior fuit, non melior.
Auri succinum, aurum etiam ex Templis traxit;
Diis auferens quod Scortis daret.
Præses scelestorum, præsidium scelerum,
Famam fœdavit filii sanguine.
Imperium ex Othonis cinere collegit,
Quæsitum diu, mittendum cito,
Vitæ dispendio parvum mercatus compendium.
Cæsaris nomen recusavit,
Cæsarianæ virtutis augurium fugiens.
Perpetuo Consul, perpetuo inconsultus,
Fami, non Famæ, consuluit;
Diis sacra gulæ sacrabat.
Fucus Imperii frugem perdidit:
Vt fucus in purpuræ Rosa cito periit.
Statim privatus Imperio, qui privatus semper fuit, non Princeps
Per Vrbem raptus risum infamis dedit moriens,
Qui sanis lacrymas dedit vivens.
Morti sacratus est Vitulus, ut Martem placaret.
Disce, lector.
Imperium etiam mali adeunt, boni tantum tenent.

Vitell

Vitellius mendaciſſimus eſt.

Cum gereret tumido te, Cæſar, viſcere Mater,
Quid gereret fertur conſuluiſſe Deas.
Juno, Vir, inquit, erit: non Vir, ſed fœmina, Pallas.
Utraque decepta eſt; ſemivir ille fuit.
Haud reget, hæc, regnum: regnum reget, altera dixit.
Utraq; decepta eſt; haud regit, haud regitur.
Prima, peribit aquis: ſicca, hæc, tellure peribit.
Utraque decepta eſt; cœno humilis periit.
Quem non decipiet duplici Vitellius ore,
Quando fatidicas decipit ille Deas?

Vitellii capiti gallus in Foro inſedit.

Auſoniæ dum jura dabat Vitellius Urbi,
Imminuit capiti præſcia Solis Avis.
Inſidias cave diſpoſitas, jam tela parantur:
Miſſa tibi volucris nunciat, ut vigiles.

Vitellius ad ſcalas Gemonianas occiditur.

Raptus ad infames Gemoni ſanguine ſcalas,
Improbe, Romani ſcena furoris obis.
O quicunque tibi ſimilis ſe extollere Regno
Ambit, per ſimiles ſurgat in Aſtra gradus.

In Tiberim projicitur.

Phœbeum Phaeton ſe credidit eſſe nepotem:
Aulus item ſobolem ſe putat eſſe Deum.
Ille furens patrii petiit moderamina Currus:
Hic petiit Patriæ flectere fræna ſuæ.
Ille animam Eridana flammaſq; extinxit in unda:
Sorte pari Auſonio mergitur iſte vado.
Hoc variat ſortem; lachrymat Phaetonte cadente
Populus: at ridet, dum perit hic, Populus.

VE-

VESPASIANI ELOGIVM

Flavius Vespasianus Cæsar,

Tertius Divus, Secundus Augustus, Primus Pius,
Afflictæ Vrbi tandem datus.
Solus præcessore melior,
Solus ad Imperium evasit, non invasit:
Solus è vita discessit, non fugit.
Romam Romæ restituit, sanam fractæ.
Dignitatem Imperio dedit, cum accepit;
Patriæ verus Parens, quia verus Filius.
Templum Pacis *excitans, Templis pacem reddidit.*
Ad spectacula Theatrum dedit:
Spectaculum seipso nobilius dare non poterat.
Dignus spectari, quem Cæci etiam spectarunt:
Dignus Imperator, quo jubente Claudi currebant.
Iniquis æquus, injuriarum morsus linivit oblivione.
Hierosolymæ ut fores clauderet, Iani fores aperuit:
Vt pacem pareret, nupsit Bellonæ.
Sceptri caduceo pacis somnum induxit, somnum indixit ocii.
Sed hem, sero datus, cito rapitur.
Cessit divino fato, qui excessit humana facta.
Stans obiit.
Mortem terruit, cum animam efflavit.
Disce, lector.
Principem decet stantem mori.

Vesp

Veſpaſianus amphitheatrum condit.

Quis? quis Erythræis animat properantia ripis
Marmora? quo rupes nudaque ſaxa volant?
Oceano mirante Paros procul innatat omnis:
Currit in Auſonium terra Pelaſga Mare.
Heu quæ Romulea moles ſeſe erigit Urbe?
Proxima marmoreus ſidera pulſat apex.
Naufraga ſidereæ minitatur machina puppi,
Pallidus & pavidos Sol retroegit Equos.
Vel tua, vel ſuperum ſunt hæc miracula, Cæſar:
Orbis enim in primo clauditur Orbe novus.

Comicos introducit.

Reddidit Auſoniis ſcurrilem Cæſar arenam;
Et repetis ſolitos, Hiſtrio falſe, jocos.
Provocat alba chelys cordacem carmine ſaltum:
Prima theatralis jura Bathyllus habet.
Migret Oreſtæus, Tragicæ concedite Muſæ
Scenam aliis: regnum Veſpaſianus habet.

Portentum videt.

Aera per vacuum cernis pendere bilancem
Ante Palatinas, Veſpaſiane, fores.
Altera crudelem penſabat libra Neronem,
Altera te mitem pendula concha tenet.
Par onus utrinque eſt; pendetis lancibus æquis:
Tam ferus es, Cæſar, quam fuit ille pius.

Viſo cometa crinito jocatur.

Qui rubet infauſto fecialis crine Cometes
Barbaricum Regem, cui coma longa, vocat.
Sic raſus loquitur, fallens ſeſe omine, Cæſar:
At Vatem occidit flammea ſtella ſuum.
Flava hæc Cæſaries, Flavi, eſt tibi noxia, Cæſar:
Odit enim raſum Stella comata caput.

TITI

TITI ELOGIVM.

Titus Vespasianus Cæsar,

Flavii Vespasiani imago,

Patriæ se Patrem pro Patre dedit.

Ante Imperium ignavus, molestus, crudus,

In Imperio gnavus, modestus, clemens,

Relictos Patris mores in solio invenit;

Vapor elatus, stella fulsit.

Exuit animum cum purpuram induit.

Lupus invasit regnum, evasit Pastor.

Prius aurum omne voluit quod amavit;

Tum illud donavit quod voluit.

Prius ferro corpora, tum animos auro figere didicit.

Munis officiis in immunes officii,

Patris incepta perfecit Patri.

Hierosolymam victam victimam sacravit Famæ.

Suum scripsit nomen cum Vrbem delevit.

Tanto animo breve Imperium fuit,

Quod diu meritum biennio liquit.

Breve Regnum cupiebat Roma cum Regem illum accepit,

Longum cupiit cum amisit.

Disce, lector.

Non semper Fortuna non mutat mores.

Titus imperio accepto fit melior.

Crudus eras, Cæsar, privata, degener æde:
Ductus ad Imperium mitis es, & melior.
At tuus in patrio germanus limine clemens
Omnibus, in Regni perfidus arce furit.
Virga Caducæas artes num Regia servat?
Efferat en mites, mitigat una feros.

Templum Hierosolymitanum inflammat.

Heu, heu, bacchantem quæ frænent æquora flammam?
En alitur templo depereunte focus.
Frigida Romanæ serpunt per marmora tedæ:
Nulla homines flectunt vota, nec ulla Deum.
Flamma profana sacrum conatur perdere Fanum:
Maxima mox parvum templa cadaver erunt.
Prodigus Isacidum Cæsar cupit esse Sacerdos:
Non tantum Vitulos, integra Templa litat.

Bis venenum bibit; primo impune, secundo obiit.

Hostili medicata manu cum cæcuba sorpsit
Titus, inoffenso viscere monstra tulit.
Intrepido attonitus sub pectore torpuit Anguis:
Immemor ipsa sui mors alimenta dedit.
Fraterna medicata manu cum cæcuba sorpsit,
Irruit in tumidum vipera fusa jecur.
Per cava serpit hyems venarum claustra, repertis
Mors subit auxiliis, victaque vita fugit.
Disce novum virus: cum non vis ulla veneno est,
Iratam Fratris (Thessala) quære manum.

Statim ab Imperio accepto obiit.

Aurea regalis tetigit cum pondera sceptri
Titus, mortifera falce recisus obit.
Vitam Vitta fugat; jam cedro laurea cedit:
Degener ad feretrum purpura pompa fuit.
Invida tam rectum viderunt Tartara Regem;
Ut regeret sedes hunc petiere suas.

DOMITIANI ELOGIVM.

Flavius Domitianus

Sub malo punico natus ad malum publicum,

Ex Flavio Vespasiano.

Quam malos ramos bonæ radices agunt!

Felix genitor erat, si tam fœcundus non fuisset.

Hic antea fortis, in Regno marcuit.

Purpuram Nessi sanguine tinctam induit.

Capitolium intravit semel, non ductus, sed pulsus.

In Theatro bellator, spectator in Campo,

Fratrem sustulit, ut se extolleret.

Gemuit rursum Roma inducias experta, non pacem.

Sub Principe legibus vincto respiravit soluta:

Sub soluto, victa fuit Serva.

A Fratre uno vitam, mortem ab alio accepit Imperium:

A Patre medicinam, & vulnus.

Scena interdixit Histriones, solus Histrio daturus scenam.

Hostibus Musca, Muscis Hostis fuit.

Gladium prævidit, culpas videns suas:

Non tamen vitavit.

Discе, lector.

Prævisa mors malos terret, non corrigit.

Domitia

Domitianus Muſcas venatur.

Terribili armatus ferula volitantia Cæſar
Agmina Muſcarum provocat, urget, agit.
Pugnat nigra Phalanx, telum gerit ore tubamque,
Ipſa ſibi telum, dux, eques, & lituus.
Cæſareæ ſedenim ſuccumbit copia dextræ,
Parvaque non parvum corpora vulnus habent.
Apula nativis ſpoliantur compita monſtris;
Muſcarumque genus perdidit una manus.
Quin domitis de more feris jam Cæſar ovaſſet,
Sed quæ axem traheret muſca nec una fuit.

Vites recidi jubet.

Sola Ceres profugo luget viduata marito,
Negligit arentes pectere flava comas.
Vitiferum prohibet frondeſcere Cæſar Iacchum:
Pulſus ab Auſonio margine Liber abit.
Scilicet humano ſe poſtquam ſanguine Cæſar
Proluit, iſta ſitit pocula, vina fugit.

Domitiani ante obitum Cornix loquuta eſt.

Horrida Tarpeio crocitans in marmore Cornix,
Edidit humanos prodigioſa ſonos.
Prodigiis turbata novis tota horruit Aula:
Præſagam metuit Domitianus Avem.
Quid metuis, fera cum loquitur? miracula, Cæſar,
Tam conſueta times? non tu etiam loqueris?

Domitiani Epitaphium.

Exciſa truncis germina immerſit ferox
Hydra ſuperbior Virorum Carnifex.
Cæſar fuit cædens, dein cæſus perit.
Horret calentem ſtrage marmor: poſtquam eum
Mors hic momordit, reddita eſt crudelior.

VARII ARGUMENTI

CARMINA

Ab

EMANVELE THESAVRO

ſcripta.

Sitiente exercitu oblatam aquam reſpuit Cato.

AFrica belligeros amburit arena Quirites,
Nullaque jam querulæ ſubvenit unda ſiti.
Forte breves galea legit udo è pumice lymphas,
Demeruitque levi munere Lixa Ducem.
Delicias oculo ſpectant ſitiente phalanges:
De nihilo Princeps invidioſus erat.
At Cato defectis quanquam trahit ilia venis,
Attonito intactas Agmine ſpargit aquas.
Principis exemplo dolet ægrum mitius Agmen,
Nulla ſitim culpat, nulla querela Ducem.
Augebat ſpectata ſitim procul omnibus unda:
Jam ſparſa excuſſit omnibus unda ſitim.

Attritis Arcuum nervis Romanæ capillos ſufficiunt.

VIctor Agenoreos Tybris dum vendicat Hoſtes,
Vulnificum nervus deficit Indus ebur.
Irrita ſecurus deridet ſpicula Pœnus,
Et ſua felici ſpargit inulta manu.
At non Auſonidum latuit ſolertia Matrum:
Nimirum Auſonidum ſat fuit eſſe genus.
Cornibus attexunt ſibi quos minuere Capillos:
Martia fœmineus munera crinis obit.
Spicula luxuriant tenero vibrata Capillo:
Spicula tam crebras nulla dedere neces.
Fœminei ſed enim lethalia tela Capilli
Semper erant: quid cum ſpicula & arcus erant?

Flammam pudicitiæ teſtem Nupta impune tractat.

TEſtatura fidem juratæ Lælia Dextræ
Pronuba, magnanima fert elementa manu.
Attonitas inopina, tenet reverentia flammas,
Caſtaque ſupplicium Dextera verſat iners.
Si tibi læva fuit mea credule Dextra Marite,
Sit rogus iſta mihi Tæda jugalis, ait.
Teſtis mira fides. Propriæ qui Crimina Nuptæ
Non tacuit, Caſtam Mulciber eſſe probat.

Servatorem ſuum ſervat Leo.

TAbentem levi trajectus cuſpide plantam
Flebile Marmaricus perſonat Antra Leo.
Fors ea Venator luſtrat juga: tum Fera prodit;
Is pavet: hæc ſubitam ſaucia poſcit opem.
Tractat fulmineos medicus jam certior Ungues,
Et medicum pavidæ ſe ſtupet eſſe Feræ.
Inde Theatrali captus dum ſervit Arenæ,
Appoſitum memori protegit ungue Leo.
Mites eſſe Feras Homines docuere: viciſſim
Ut ſit Homo Humanus en Fera capta docet.

Illæſo Filio ſerpentem circumvolutum perimit Pater.

ADſpicit amplexum nati peritura Draconem
Colla Pater: mors eſt quælibet acta mora.
Protinus in viridem jaculo collineat Hoſtem;
Et læſo illæſus proſilit Angue Puer.
Figitur in ſolo docilis Serpente ſagitta,
Et præſcripta Patris lumine ſigna tenet.
Nunquam ſinceri jaculum mentitur Amoris:
Id male collimat quod malus urget Amor.

Patrem fami devotum lactat Filia.

FOemina per denſas intrat generoſa Phalanges,
Qua Pater eſt lenta juſſus obire fame.
Arida per vacuas numerat jejunia venas,
Oſſaque diducta proſpicit alba cute.
Ah dolor! affectare dapes cavet arduus Hoſtis:
Jamque fame Genitor, Nata dolore perit.

At

At male fœmineo dum verberat ubera planctu,
Quid queror hoc, inquit, Pectoris aucta penu?
Ergo Patri lautas impendit nata papillas,
Fitque Patris Genitrix ingenioſa ſui.
Expugnat rigidum pietas deprenſa Tyrannum,
Corpora non paſſum tam bene paſta mori.
Quam non vincet Amor cauſam? movet ecce Tyrannos,
Et mites, legem tranſgrediendo, facit.

Mater Hebræa filio veſcitur.

QUam Patriæ peperit, miſeram ſibi devovet eſcam
Cognatis dapibus luxuriata Parens.
Ingeſtus materna puer per viſcera currit:
Cunæ idem venter qui fuit, urna fuit.
Plaudunt exemplo Furiæ: Jam vicimus, aiunt,
Invidiam; populus nos facit iſte pias.

Periclitante Patre loquitur impeditus Cæſi filius.

SEgnia regalis, vegeto jam firmior ævo,
Non poterat vocis ſolvere vincla Puer.
Proditor ecce neci Patrem cum poſceret enſis,
Evomuit facili verba reperta via.
Extremis Natura malis eſt provida. Primos
Servarat patria pro pietate ſonos.

Avarus ſuperſtitioſus.

QUando dives ero? ſecum quærebat Avarus.
De ramo Corvus, Cras, ait; & tacuit.
Auguriis firmata bonis ſua vota moratur,
Cras populaturus quas male condat opes.
Ergo auro ingentem miſero dum præparat Arcam,
Cras perit; atque Arca conditur ipſe ſua.
Nec mala fatidico volucris mentitur: Avarus
Cum moritur, Dives incipit eſſe aliis.

Durante ſpina perit Roſa.

AUroræ ſoboles Auræ pulcherrima Rore
Paſcitur, atque perit cum Genitrice Roſa.
Spina ſed in longum ridens felicior ævum
Hæres deciduæ vivit acerba Roſæ.

Hoc, Natura, licet? ſpinam ſervare nocentem;
Atque hilarem ſubita plectere morte Roſam?
Eſt Roſa flos Veneris, Veneriſque ſimillima flori:
Quod cruciat longum eſt; quod placet exiguum.

In funere magni Regis.

HIc gemit impoſitum feretris pallentibus Aurum,
Aurum Atlantæi lucida pompa Maris:
Hic gelida emeritis languent in faſcibus arma,
Arma per Auſtrales quæ caluere ſinus:
Hic perit in proprio tabeſcens lumine cera,
Cera Europææ quam peperiſtis Apes:
Hic pia odorato ſpirantur flamine thura,
Sudatis Aſiæ thura petita jugis.
Hoc tantum exiguo ſubiguntur plurima fructu
Regna, ut funeribus plura tributa ferant.

In eodem funere.

ALta coronato quæ incumbit machina buſto,
Mox erit ipſa Rogus, ipſa Cadaver erit.
Dum pia lugubrem luſtrant funalia ſcenam,
Luce ſua liquidas cerne perire faces.
Pallida quæ viduum cingunt ſimulacra feretrum
Ipſa ſuum repetent pulverulenta ſolum.
Conſona dum tacitum plorant modulamina funus,
Vox perit, & fletu ſolvitur ipſa ſuo.
Omnia Mors ſpectat miſere ſpectantia Mortem;
Et tu qui ſpectas funera jam moreris.

Vita Actio.

AMphitheatralis rapimur ſpectacula ſcenæ;
Omnes, ah miſeri! Fabula mœſta ſumus.
Actor Homo, Cœlum Spectator, grande Theatrum
Hic Orbis, Vita eſt Actio, Scena Dies.
Jam data Regali poſtrema eſt clauſula Vitæ;
Hoc eſt poſtremum Plaudite: abire licet.

In ſtatuam Iulii Cæſaris corruptam, integro duntaxat nomine.

BIs deluſe peris duplici diſcrimine, Cæſar;
Bis tua diverſo Vita ſub Hoſte cadit.

Quam

Quam dederat Genitrix Eruti tibi sustulit Ira:
Quam sculptor dederat Temporis ira terit.
Vivis parte tamen, Cæsar, meliore superstes:
Perdere jam nomen vis nequit ulla tuum.

Filius Patrem pingit.

VIvifica extinctum restauras arte Parentem,
Pictor, & officium reddit amica manus.
Qui sine te periit, per te Pater ipse resurgit:
Et vitam Juvenis quam dedit æger habet.
Sic Patris Pater es: Nati Natusque creatur
Qui genuit: Patrem Filius ecce parit.

Pictor seipsum pinxit.

VErane forma fugit, durat si ficta superstes?
Sorteque nobilior deteriore perit?
Servat adoratam contusa forfice telam,
Et tabulæ Auctorem tetrica Parca secat.
Si facit Ars firmos Homines, Natura fugaces,
Ars facere, hæc dici fingere debuerat.

In effigiem S. Brunonis Carthusiensium Patriarchæ.

NOn fucata levi minio te ludit Imago;
Nil fictum lepida hæc forma, nil artis habet.
Adspicit, ac spirat: sed rara Modestia motum
Supprimit, & circum lumina ferre vetat.
Rumperet ore sonos etiam: sed sancta silendi
Regula composito non sinit ore loqui.

Gigantomachia in pariete imbribus obnoxio.

IMpia Phlegræi renovant perjuria Fratres,
Et nova compositis Montibus orsa parant.
Rursum sulphureis impendes, Jupiter, Armis;
Nec valet Anguineum perdere flamma genus.
Pone faces; rident renovatis viribus ignem:
Hæc dirimet gelidis prælia tempus Aquis.

In Judæ effigiem argenteos rejicientis.

PRojicis infames, effusor prodige, Nummos,
Et fugit extenta nullus, Avare, manu.

Exo-

Eroſam refugit contingere terra metallum,
Flavaque contigua copia pendet humo.
Siccine vos poſtquam tetigit ſera dextra, profanæ,
Et pretium & pondus demeruiſtis, opes?
Fallor. furacis ſunt hæc miracula dextræ:
Dum reicit Nummos, attrahit, illa manus.

In effigiem D. Ambroſii Theodoſium templo arcentis.

CEtnis, ut in vetitos Princeps irrumpere poſtes
Nititur, & fixo vi parat ire pede?
Vana coloratæ non eſt hæc forma tabellæ:
Spirat; habet noſtra vivus ab Arte animam.
Quinetiam foribus Victor ſe immitteret altis,
Ni ſancti obſtaret Præſulis Imperium.

In effigiem Aſſumptæ Virginis non abſolutam.

AUrea dum Raptæ conformas Virginis ora,
Raptus inexpleto munere, Pictor, obis.
Non tibi crudelis, non invida Parca labori,
Sed Populi Votis officioſa fuit.
Nam ſi, qui tantum deerat, motum arte dediſſes,
Egreſſa è Tabula vivida Virgo foret.

In S. Vrſulæ ſtatuam cum lictoribus.

VIbrat, non vibrat; replicat, non replicat ictum;
Pennigeras lictor datque negatque neces.
Prome: quid ambigui cunctaris lucra pericli?
Damnant ignavas pectora prompta moras.
Hæc reor eſt Pallas Virgo: nam Pectoris albam
Ægida cum peteret, duruit illa manus.

In effigiem mendacis.

VIvis adhuc? ſpiras, fallendi callida Priſtis?
Et fida infidos recreat aura ſinus?
Mene putas falſæ rapturam in retia linguæ?
Saga tuos novi Parthenopea dolos.
Finge oculos, mentire genas, tu falleris ipſa.
Si poteris rurſum fallere, diſpeream.
Cui loquor, heu, vana deceptus Imagine? viva
Quid faciet, quæ vel fallere picta poteſt?

De Zeuxi.

MEntitam tabulis Zeuxis formaverat Uvam,
Adque ea deceptas pabula traxit Aves.
Poſt diræ miſer ipſe famis diſpendia paſſus,
Non niſi quas tabula finxit, habebat Aves.
Scilicet illuſæ mulctam petiere Volucres:
Suppliciumq; Avibus quod dedit, ipſe tulit.

In effigiem Chriſti Patientis male expreſſam.

LAnguentem nemo divinum expreſſit Amorem:
Hactenus egregiæ deſipuere manus.
E grege te, Pictor, primum commendo: ſapiſti
Veris, crede, modis exanimare Deum.
Namq; illi non forma fuit, non gratia vultus:
Pinxiſti informem ſolus, & exanimem.

In male pictam venationem.

RAra colorato finxit ſolertia lino
Et Leporem, & Libycum per juga picta Canem.
Scilicet hoc mirum eſt: Leporem non curſibus Umber
Urget, & irriſo non fugit Hoſte Lepus.
Haſce Feras etenim tenuit diſcordia formæ,
Quæ velit eſſe Canis, quæ velit eſſe Lepus.
Ergo Feras ſi, pictor, amas per inane fugaces
Cernere; ſubſcribas, Hic Canis, ille Lepus.

In effigiem Promethei male redditam.

CAucaſea lacerum ſub rupe Promethea Pictor
Mancipat, & rapto vendicat igne reum.
Tam miſeris tortum exemplis ſi cerneret Ultor,
Quas petiit flammas, Jupiter ipſe daret.

Judas ſuſpensus crepuit medius.

NOn mea me poteris Tellus haurire nocentem?
Non Thetis innocuas ſæpius ulta rates?
Non tumidæ Nubes igni mulctare caduco?
Non terere infidum ſtella revulſa latus?
Exoſo refugit Tellus, Mare, Sidera, tactu:
Inveniet mediam ſpiritus iſte viam.

Dixit.

Dixit, & infami ſe Proditor Arbore librat,
Nec Terris, nec Aquis, neve Polo immoriens.
Reſtant contiguis fœdandæ tactibus Auræ:
Aſt Animæ aſſuetas impedit Aura vias.
Ergo Anima obſeſſi Antico illuctabilis Oris,
Poſtico ſolitum lapſa fefellit iter.

Franciſcus Xaverius ad Indos ſolvit.

NAvis, ſolliciti jucundos Orbis Amores
Per vada quæ Zephyro læta ferente vehis,
Marmora feſtivo tranquilla celeuſmate rumpe,
Humida terribilis comprime terga ſali.
Hyblæas depaſtæ roſas tibi flamina dulces
Adſpirant Animæ; ſuppara tenſa canunt.
Cedunt Monſtra Maris, venatriceſque Phalanges;
Sarcina ſecuram te pretioſa facit.
Invidet Argoæ Puppis tibi lucida prædæ:
Illa vehit ſtellas, tu vehis una Deum.

Peregre ſe funiculis adſtrictum cruciat.

ARctata duris membra nectit Vinculis,
Nudoſque Divus implicat nodis toros.
Hoſpes remotam deſtinat viam: omnia
Vult ferre ſecum. colligat Pauper quæ habet.

Acerbiſſimis duntaxat Pomis diu alitur.

FAucibus Autumnos ægris indulget acerbos,
Tantalea Xavier pallidus ora fame.
Compar ſupplicium, diſpar tibi, Tantale, cauſa eſt:
Hic veniente cibo, tu fugiente doles.
Tam mala jejunum ſi, Tantale, Mala manerent,
Supplicium majus ſi fruerere foret.

Sacra faciens excedit ſenſibus.

PRonus adoratas rem confecturus ad Aras,
Durior Alpino Xavier it ſilice.
Hunc Puer audaci tardantem vivere dextra
Vellicat; immemorem, prærigidumq; vocat.
Siſte, Puer: quem cernis abeſt. Deus advenit Hoſpes:
Obvius en vacuam deſerit iſte Domum.

Ven

Verminoſam bibit.

DEficit illimis Xavier dum navigat unda:
Deficit in medio quam bibat unda Mari.
Haurit ſoligenis animatum Vermibus æquor,
Et tumulat vivos viſceribus latices.
Es tibi cauſa mali, Xavier. Te vivere cuncta
Præſente incipiunt: exanimantur Aquæ.

Singulis ſua Idiomata pro concione referens, Angelus creditur.

PErcitus Empyrei Franciſcus Pneumatis æſtu,
Tergeminum Monadis Concilium memorat.
Concio pennigera properat Malabarica Mitra,
Et brevis in torto vertice Pumilio.
Uncæ Sinus adeſt, & preſſæ Naris Iapon:
Durus Taprobanes, mollior adſtat Arabs;
Thrax pallam, faciem pictus Canarinus aduſtam,
Et tereti hirſutus cum Patagone Scytha.
Pendulus unam Orbis linguam miratur uterque:
Lingua refert patrios omnibus una ſonos.
Hoc alii potuere. ſacer cum diceris Ales;
Plus eſt uno omnes quod facis ore loqui.

In ora Piſcariæ lachrymatur.

CAndida Piſcoſam baccarum copia terram
Fecerat, è gelidis copia dives Aquis.
Trajicit Heſperias temeraria turba columnas,
Roſcida quo lacero pignora lintre legat.
Linquite Aquas: Xavier quo luget pergite, Nautæ:
Quod medio petitis gurgite, litus habet.

Nutibus Indos erudit.

SI loqueris, quocunque libet fera pectora pellis,
Atque aures Populi vivida verba vident.
Si vibras, Franciſce, manus, tua dextera fatur,
Atque oculis audit ruſtica turba manum.
Quis credat? manus eloquitur, promptiſſima geſtit
Lingua; vident aures, audit iners oculus.

Non

Non ſunt hæc Hominum Miracula : Numinis inſtar
Eſt quiſquis mutat ſenſibus officium.

Negata Navi Pedibus mare decurrere aggreditur.

ERige pugnaces ſcopulos, mare Montibus abde :
Invia Xaverio non erit ulla Via.
Tolle Rates, erit ipſe Ratis : Terram Æquore ſterne,
Æquora calcabit dura, natabit Agros.
Quid non poſſit Amor ? legem dedit omnibus : Idem
Legem qui potuit condere, ſolvet Amor.

Vno tempore duabus inſiſtit Navibus.

UNa duas cæco Naves rotat Orbe procella,
Unaque fit geminis Navibus urna Mare.
Unus adeſſe cupit gemina Franciſcus in Alno.
Velle habuit pretium : qua cupit eſſe, fuit.
Et fugit, & remanet : puppi ſe partit utrique.
Fit duo, nec duo ſunt : diſtat, & unus adeſt.
Miraris ? quid tam facile eſt quam pluribus unum
Stare locis, geminus quo minor Orbis erat ?

Sacco indutus Aulicis miſcetur.

PReſſerat Heſperias armata ſuperbia terras,
Arx Aula infelix Ambitionis erat.
Lumina quicquid amant, Poſtes, Laquearia, Menſæ,
Omnia pro telis explicat Ambitio.
Arcus erat Diadema, arcus fœdata cruentus
Purpura ; & hæc oculis cernere vulnus erat.
Xavier at lacera velatus membra lacerna,
Loricam dixit, ſi potes, hanc penetra.
Quæ nullę poterant Arces perfringere tela,
Tela hæc Xaverii frangere fracta poteſt.

Indiis peragratis emoritur.

MAgnus ut exiles Macedo pervenit ad Indos,
Sanguine jam lacrymas deficiente dedit.
Ex aliis alios ſuſpirans Orbibus Orbes,
Virtuti Metas mœruit eſſe breves.
Xaverio invideat Macedo. Poſt Indica regna
Cœleſtes Orbes invenit, & ſuperat.

De

De sera Infidelium conversione expostulatio.

1. REs est Relligio nota,
Aut ignota magis?
Numen Relligio patens
Quas non conspicuis verberat Ignibus
Terras? quod Æquor belluosi
Tranare Bosphori pavet?
Hospes inhospitis
Lucida Lucis,
Constans trepida
Ludere in unda,
Ingredi cæcos animosa calles,
Solis utramque domum liquidis fulgoribus implet.
Obliqua si quam deserit plagam dies,
Hæc tetricas radiat per Umbras.

2. Numen Relligio Vastum
Pandit ubique Deum.
Doctor consileat licet,
Novit Nauta fero prensus in Icaro
Cœlo supinas ferre palmas.
Cæsurus agrestes opes,
Tornat solidum
Si Notus imbrem,
Properat Divos
Mulcere sator.
Hosticas Victor minuat Phalanges,
Tardet Aprum Marsæ Venator arundine Prædæ;
Ille grave sacro ferculum appendit Tholo,
Horrificos dicat iste rictus.

3. Aurorę croceos Currus,
Aurea fræna vide:
Audi turbine consono
Intercalatam sideribus Sphæram:
Longoque non fessum rotatu
Astrum videto Præsidem.
Condam lucis
Promamque bonæ,

Aliam

Aliam ſemper,
Semper eandem,
Progredi cernas minuique Phœben:
Sylvarum Pelagique pecus, pictaſque Volucres,
Varioſque florum cerne ridentum Choros.
Cuncta Deum ſine voce clamant.

4. Securis trabibus fixum
Advena Hirundo larem
Quo doctore linit? Deo.
Quis mœſtam Cythara pangere plumea
Carmen ſub Umbra luctuoſum
Prognen Choragus erudit?
Quo dictante
Gens florigera
Stipat cereis
Nectara thecis?
Quo celer netis opifex medullis
Argutos Culici laqueos prætexit Arachnes?
Aut quo penum Formica parcit frigori?
Tam minimis Deus eſt Magiſter.

5. Cur vel ſolivagis Culpam
Horret Virgo locis?
Teſtem Virgo timet Deum.
Umbras crudus adhuc quid Puer avias,
Motumque Virgultûm tremiſcit?
Numen Puer ſentit latens.
Cur algentes
Tangere vitat
Chari cineres
Nupta mariti?
Quidpiam ſentit ſupereſſe Morti.
Nocturnæ Lemurum facies, & præſcia veri
Somnia, Poetis Entheum Pectus ſacris,
Eſſe Deum ſuperoſque clamant.

6. Olim ſanctum Animal, vivax,
Humanumque, ſuo
Sculpſit de Ingenio Faber.

Libra

Libratis teretem partibus indidit
Statuque & inceſſu figuram.
Huic dædalas finxit manus,
Linguam præpetem,
Ac ſideribus
Nata tuendis
Sidera fronti.
De ſuis tandem radiis favillam
Excuſſit, claræque dedit ſanctam Icona menti.
Ac ni cupido noſtra nos cæcos facit,
Artificem è ſpeculo videmus.

7. At ſi multigenos cultus,
Miſtaque ſacra vides,
Res eſt Relligio abdita.
Hic truncam ſalicem ſtare Deum jubet,
Edace quem finxit dolabra,
Blattis futuram mox dapem.
Hic colit undæ
Lene caput ſacræ:
Sarculo amicas
Colit hic fruges:
Et ſuum hic mandit, bibit ille Numen.
Quondam etiam Numen pavida ſtetit Hinnulus ara;
Bipartiendum Capreæ ac Viro decus:
Illa Deos parit, hic precatur.

8. Quantæ Vatibus heu nugæ!
Thura quid alba crepent
Sacris impoſita ignibus,
Quo fulgur ſonitu Nubila dirimat,
An dextrum, an obliquum laceſſat
Oſcen volatu Dædalum,
Servat Aruſpex;
Fataque Principum
Volucrum pennis
Fatuus alligat.
Conſulit mutas alius Bidentes,
Viva cruentata ſcrutatus viſcera dextra.
Quid plura? ſanguine Rhodus humano litat:
Et ſimilem ſibi Myſta cædit. 9. Cali-

9. Caligo ſedenim major
Quos arcana juvat
Scitari Superûm, implicat.
Hi vera è Cathedris dogmata ventilant;
Verumque perdunt ventilando.
Raptatur hac illac Deus.
Scommata ludit
Alter in alterum:
Et ridetur
Alter ab altero.
Veritas falſis petitur duellis.
Jam calamus gladio mutatur, pagina peltis;
Sanguis rebellat ſanguini. Scandit furor
Per ſcelera ad Pietatis arces.

10. O lucis Faber æternæ,
Et lux certa animis,
Tandem nubila disjice.
Te noſci Dominum ſi nihil intereſt,
Quo Templa & Aras tot moramur?
Te noſtra ſi tangunt ſacra,
Quid conſortem
Pateris orcum?
Aut quæ Saganis
Tanta poteſtas,
Ut tuas dirus ruat ignis Ædes,
Interea impunes Phlegethon contaminet Aras?
Audis: micabit luce Relligio ſua,
Et dubius requieſcet Orbis.

In Patriam reducis Votum.

QUam dulce laſſis Iſthmia Navitis
Preſſiſſe conto litora, cum Notus
Fervore dediſcit ſupino
Cæruleis equitare campis.
Quam dulce collo nectere patrio
Dextram ferocem, quæ prius aſpero
Stridens metallo, fulguranti
Horrendum tonuit Sariſſa.

Nil eſt paterno ſole beatius,
Certiſque noti finibus oppidi,
Seu juvit errantes Volucres,
Seu genus undivagum tueri.
Olim paternis indita fontibus
Arcana vis eſt, quæ latet Advenam:
Ad nota dulcis labra ſerpit,
Et patriam monet eſſe lympham.
I quà Rogali ſol perit Æquore,
I qua recenti ſe reficit ſatu;
Scrutare Getulos receſſus:
Non Patriæ fugies amorem.
Merge hunc ſub undis transfuga Caſpiis,
Emerget ardens: ad tua litora
Mentem reſorbebit fugacem,
Et tacitos feret ore morſus.
Sprevit placentes Ogygiæ minas,
Sprevit decoras Alcinoi fores,
Et cœlibem nunquam racemum,
Præ ſcopulis Ithacus paternis.
Tauro implicatus litora Patriæ
Nativa duræ quo repetat Scytha,
Querceta Gargani dolebit,
Et tepidas habitare Baias.
Ille O beatus, cui vice Conſulis
Prognes paternam dum relinit trabem,
Diſtinguit Annos, atque avito
Herculeum Mare finit agro:
Et qui coævæ dum videt Arboris
Pendere crines, ſe meminit ſenem;
Campiſque lentis, atque adulto
Se Nemori videt eſſe Patrem.
Felix volantem cui proprii datur
Metare Vitam limite Prædii;
Miſcere cui prodeſt ſepulcra,
Et cineri cineres paterno.
Felix Parenti qui ſibi creditum
Multo reſignat fœnore pulverem:
Quem terra poſtquam fruge pavit,
Cunæ eadem fuit, & ſepulcrum.

In pluvios annos Dira.

AT quis Nigrantum Verna, plus nimio potens,
Spirabilis compendium ingreſſus viæ,
Mundi Ruinis Tartari ingluviem beat?
Vel quæ ſepulcris altilis Venefica,
Torto ſabellum concrepans carmen labro,
Caduca Cœlo ſidera orbato rapit?
Et hunc ſereno Turbinem vultu vides,
Ultor Mulierum Jupiter? num te ligat
Enode Pellex brachio? aut udus gravem
Stertis cicutam? ſortis aut primæ incapax,
Dum ſeminale cuncta confundit Chaos,
Exoſa peſſum arbitria, & ſceptrum jacis?
Nulluſne cauſæ cognitor? nullus Forum
Mundi Clientis Rabula, vel Rhetor terit?
Quid tu, Pupilli tarde Curator Jovis,
Falcate Senio? quid ſatellitio frequens
Apparitor Majugena? quid Acinace,
Gradive, inermem ſiderum terres Gregem?
Et lucis ille Circitor, mens Ætheris,
Dynaſta Phœbus; ille tum Pedaneus,
Tum Conſularis Ordo Stellarum, potens
Mundum rotatis regere pupillis, tacet?
Vides ut alto penſilis Aquator loco
Ambas ſupinat frigidus capedines,
Ulniſq; nitens ſtiriam preſſo negat
Hærere fundo? Cernis ut ſpurius, iners,
Semigenitus, projectus, inceſtam putris
Glebam renidens, municeps Cœli novus,
Ceu civis, atque indigena ſtellatæ Domus,
Geniale nivibus conſpuit Orion ſolum,
Superque cilio ductat humanas vices?
Hinc quæ polari dote venalem Jovi
Dedit Pudorem, Bajulum cœli Patrem
Ingrata proles vexat, & liquidam necem
Infundit Ulnis. Hinc gemella Numina
Recens probroſo cortice exutas manus
Edita ruendis Ratibus, Oceanitidum
Inefficaces irritant riſu preces.

Valet

Valete, liquidis fertiles quondam plagæ
Merſæ ſepulcris; montium limbus plagæ.
Nuſquam Nivoſa dente vos ultra levi
Tondebit Agna; vomere aut acri pius
Promota fundo germina in palam trahet,
Sulciſve edaces Cultor inhibebit Vepres.
Squammoſa flexo Monſtra per ſulcos gradu
Errare Paſtor cernet; ac veſtris penum
Piſcator unca quæret in glebis acu:
Tritaſque Aratro, trabibus urgebit vias.
Ite, Ite quondam Nobile Hortorum decus,
Animæ Virentes. Flammeum merges Caput,
Superba Cnicus: Phœbus illæſam fugit
Caltham ſequacem: tuque Pæonis, potens
Arcere virus fonte, non abs te potes
Arcere Fontem: teque ſubmerget tua,
Narciſſe, Lympha; Lympha quæ vitam dabat,
Succoque teneros vivido implevit toros.
Et vos valete, vota Virginibus Cohors,
Flores adulti, floſculique puberes.
Valete, florum candidati Lilia,
Stolatus ordo Nivibus. ah quale Nivium
Per aſtra vobis invida ſepulcrum venit!
Terræ Cadaver languida rependet Roſa,
Collum Hyacinthus ponet, algebit Crocus,
Sativa triſtis ſidera occaſus bibet.
Quid hoc ruinæ? Quaſſa, dum queſtus tero,
Strideſcit Æthra. num gravida nubes cavo
Immugientes viſcere Leones parit?
Vertigo Cœli nutat? an laſſum Gigas
Stellari fractus exigit oneri latus?
Nunquid bibaces nimia perpeſſæ vada
Valles anhelant? tota vel Mundi ſenis
Anima laborat? Proh Deûm atque Hominum fidem!
En quanta ſulco rima ſerpenti ſcidit
Nubem dolentem diſtrahi. an tantas valet
Incendiarium parere flammas gelu?
Animam calentem frigido ejectat ſinu
Irata nubes: moxque pertæſa impium
Scelus, flagranti liquida ſe impendit ſolo.

Nimi-

Nimium nocenti mœsta pœnitentia,
Flammis præustum lachrymis Mundum obruit.
Fatisce, Cœlum, Vertice emoto rue;
Confunde Terris Astra, nec summo inferum
Lunaris orbe fibula hunc mundum liget.
Jam Sole vulso cæcus ingemitet Cyclops,
Et Regna in unum terna Neptunus legat.
Argoa rursum syrtibus stridat ratis:
Per nostra Delphin Maria stellatus abeat:
Tandem veneno tabidos artus liqua;
Et rupta molli latera syntexi fluant.
Orbis ruinas Vertice infracto feram.

Ad Nobilissimum Præsulem ex gentilitio stemmate, Vaticinium.

QUis te Virorum, quisve Deûm, Lyra,
Jam dedicatam provocat impetus?
Quæ fœta Delos, quisque Pindus
Per tumidum mihi pectus errat?
Favete linguis: hic Genium loci
Adstare certum est. Huc, Puer, infulam, &
Indos vapores, cumque Vesta
Assyriam properato lænam.
Bis bina torto jam lituo Polum
In Templa findo: jam decumus notat
Postica & Antica trames,
Quem bifido secat axe limes.
Spectatis? an me de solido furor
Mentis recellit? Stella sororibus
Curvum sepultis invidendo
Zodiacum ferit Alba cirro.
Heros litasti. Te Proavus suo
Phœbus nitori sufficit Hesperum.
Phœbum repones, cum Pyropo
Canicies triplici calebit.
O quantus olim Threicio cruor
Instat Tyranno! Tum Tyrium mare
Bis purpurascet: Stella pessum
Barbaricam ruet ista Lunam.

At

At quale Monstrum! Primus inutiles
Surgit per iras Herculeus labor,
Tergum flagellans: num præusto
Axiferum bibit ore Sidus?
Odisse bruto fulmine longius
Lævos Leones Augur agens solet.
Tunc Hoste Matres, tunc inultas
A Borea negat ire sylvas.
Factor Quirini quatinus Imperi
Natale sidus fertur hic Aureus
Qui Victor Autumnum micante
Incolumem Leo versat ungui.
Dedisce fletum, Roma: quid utiles
Circa ruinas fœmineum latras,
Non vana Phœnix fabulosi
Suppliciis recreanda busti.
Hic, cui Cleones se fera temperat,
Pomumque discors asserit, Artibus
(Pacemque terroremque miscens)
Romuleis Populum beabit?
Sed quanta textis Machina Montibus
Offendit auras? num genus Anguipes
Stridente Centauris Olympo
Pelion instituunt, & Ossan?
Heheu ruinæ materiam struis,
Permitte Divis sidera. Quid Jovis
Ignem lacessis jam quietum,
O propria tumulande Matre?
Agnosco. Diris Augurium vacat.
Ni fata peccent, jam Capitolio
Te Roma fundato superbis
Verticibus super Astra tollet.
Quo te insolentem proripies, Lyra?
Jam parva magnis pone modum modis.
Hæc alta Minci plectra poscunt.
Parthenopen melius sonabit.

FINIS.

FINIS